

gyűjtemény
gy. Keresztur

UDVARHELYVÁRMEGYE

SZABÁLYRENDELETEI.

1884—1891.

SZÉKELY-UDVARHELYT

BECSEK DÁNIEL KÖNYVNYOMDÁJA

1891.

UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900-1901

CHICAGO, ILL.

UDVARHELYVÁRMEGYE

SZABÁLYRENDELETEI.

1884—1891.

SZÉKELY-UDVARHELYT,
BECSEK DANIEL KÖNYVNYOMDÁJA
1891.

25278

TARTALOM.

I. Bizottsági választói kerületek alakítása	1.
II. Udvarhelyvármegye közönségének főszolgabírói járá- sokra osztása	7.
III. Az udvarhelyvármegyei tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszáma és fizetése mennyisége	12.
IV. A tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgál-személyzet hatásköre, a munka beosztása és a napidíjak fo- kozata	15.
V. Udvarhelyvármegye árvaszékének szervezése	40.
VI. Udvarhelyvármegye törvényhatóságának országgyűlési képviselő választókerületekre való beosztása	52.
VII. Az 1883. XV. t.-cz alapján igénybe vehető megyei pótadó kivetése, behajtása és kezelése	57.
VIII. Az árvai vagyonnak tűzkár elleni biztosítása	59.
IX. Udvarhelyvármegye területén ifjusági és népkönyvtárak szervezése és gyarapítása	64.
X. A kihágások	66.
XI. Ideiglenes szabályrendelet a halászási jog'gyakorlását illetőleg Udvarhelyvármegye területén	81.
XII. Az 1876. évi XV-ik t.-cz. 57. §-a) pontja	87.
XIII. A megyei tisztviselőknek, segéd-, kezelő- és szolgál- személyzetnek fizetési előlegben való részesítése	88.
XIV. Szabályrendelet a korcsmai hitel tárgyában	89.
XV. A megyei hites rendőrszemélyzetről és a mezei rendőri kihágásokról	90.
XVI. A tenyésztésre alkalmas ménlovak	98.
XVII. A tenyész-bikák minősége és mennyisége	101.
XVIII. A tenyész-kanok minősége és mennyisége	106.
XIX. Udvarhelyvármegye bizottságának ügyrendtartási sza- bályai	110.

XX. Az országos közmunkát teljesíteni elmulasztó egyének megbírságolása	117.
XXI. Az udvarhelyvármegyei tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet, valamint azok özvegyei és árvái nyugdíjintézetének alapszabályai	118.
XXII. A betegség vagy szellemi fogyatkozás folytán munka képtelenné vált megyei tisztviselő-, segéd- és kezelő személyzet tagjával szemben követendő eljárás	132.
XXIII. A fautalványok használata	134.
XXIV. Szakképzett erdőőrök alkalmazása	137.
XXV. Építkezési szabályrendelet	149.
XXVI. Tűzrendészeti szabályrendelet	165.
XXVII. A községi kötelezett tűzoltók szolgálati és fegyelmi szabálya	177.
XXVIII. A községeknek tűzoltótestületté való csoportosítása és tűzoltószerekkel való ellátása	181.
XXIX. Tűzrendőri kihágások	186.
XXX. Ebadó	189.
XXXI. Nyilvános táncmulatságok és más látványosságok hatósági engedélyezése és az azokért fizetendő engedély-díjak	198.
XXXII. A kéményseprés ipar	200.
XXXIII. A fegyelmi vizsgálat folyamában lemondott választott tisztviselővel szemben követendő eljárás	205.
XXXIV. A veszettség körüli eljárás	208.
XXXV. Hetivásár látogatás	214.
XXXVI. Az idegen utazók és külföldi illetőségű egyének bejelentése körül kis- és nagyközségekben követendő eljárás	116.
XXXVII. A községi tisztviselők, segéd-, és kezelőszemélyzet fegyelmi ügyében megítélt pénzbürságok felhajtása és elhelyezése	221.
XXXVIII. A községi jegyzői nyugdíj-intézet	225.
XXXIX. A kör- és községi jegyzőknek magánügyekben teljesített munkálataikért járó díjjaik	232.
XL. A bányamunkások elvérzésének megakadályozása	235.
XLI. A községi pénztár kezelése és számvitele	237.
XLII. Függelék „az ebadó” szabályrendelethez	280.

I.

Törvényhatósági szabályrendelet a bizottsági választói kerületek alakításáról.

1. §.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 22. és 24. §§. alapján Udvarhely-megye közönségének 104754 lakosa után 106 választandó bizottsági tag esik.

2. §.

Ezen 106 bizottsági tag megválasztása czéljából az idézett t.-cz. 29. 30. §. alapján és tekintettel az egyes községek földrajzi fekvésére, forgalmi irányára, valamint a köteles méltányosságra is 35 választó-kerület alakíttatik, a következő táblázat szerint:

Sorszám	Választási főhely	A választó-kerületet alkotó községek	Az egyes községek lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint	B. tagok száma
1	Sz.-Udvarhelytt	Sz.-Udvarhely . . .	5012	4
2	Szt.-Egyh.-Oláhfalu	Két Oláhfalu . . .	3558	5
3	Zetelaka	Zetelaka	3167	5
		Máréfalva	1154	
		K -Keményfalva . . .	508	
		Fenyéd	496	
4	Fenyéd	Bethlenfalva . . .	750	4

Sorszám	Választási főhely	A választó-kerületet alkotó községek	Az egyes községek lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint	B tagok száma
5	Tibód	Kadicsfalva Tibód Sz.-Király Fancsal	472 155 905 178	3
6	Szombatfalva	Ülke Szt.-Tamás Szombatfalva Lengyelfalva Farezád	516 172 957 508 539	3
7	Oroszhegy	Oroszhegy	2549	4
8	Bikafalva	Sükő Hodgya Bikafalva F.-Boldogasszonyfalva Óczfalva Bögöz Agyagfalva Mátisfalva	258 432 383 278 237 963 749 316	3
9	Dobó	Dobó Vágás Béta	683 574 330	2
10	N.-Galambfalva	N.-Galambfalva K.-Galambfalva Magyarós Décsfalva Erked	1130 670 211 96 1264	2
11	Sz.-Keresztur város	Keresztur város n. község Rugonfalva Kis-Kede	2775 671 189	

Sorszám	Választási főhely	A választó-kerületet alkotó községek	Az egyes községek lélekszáma 1880. évi népszámlálás szerint	B. tagok száma
11	Sz.-Keresztur város	Nagy-Kede Bethfalva Fiatfalva	225 547 761	4
12	Ujszékely	Felek Szederjes A.-Boldogasszonyfalva Ujszékely Szt.-Erzsébet Csekefalva	497 547 675 902 1150 536	2
13	Kis-Solymos	O.-Hidegkut M.-Hidegkut O.-Andrásfalva Kis-Solymos Sz.-Ábrahám M.-Andrásfalva Gagy	374 432 421 1050 704 186 546	2
14	Rava	Nagy-Solymos M.-Zsákod Rava Csób Véczeke Bordos Székely-Szállás Szt.-Demeter Bözöd	962 735 686 369 813 549 237 736 1166	4
15	Kőrispatak	Bözödujfalu Kőrispatak Küsmöd Szolokma	665 1090 647 558	3

Sorszám	Választási főhely	A választó-kerületet alkotó községek	Az egyes községek lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint	B. tagok száma
16	Siklód	Siklód	1369	2
17	Etéd	Etéd	1555	2
18	Farkaslaka	F.-Váralya	314	4
		Pálfalva	470	
		Farkaslaka	1112	
		Bogárfalva	299	
19	Kobát-Demeterfalva	Szentlélek	500	5
		Malomfalva	704	
		Kecsed-Kisfalud	623	
		Szt.-Mihály	374	
		Két Benczéd	292	
		K.-Demeterfalva	490	
		Csehétfalva	423	
		Tarcsafalva	317	
		Két Kadács	427	
		A.-Siménfalva	871	
20	Tordátfalva	Szt.-Miklós	164	3
		Medesér	693	
		Tordátfalva	535	
		Martonos	627	
21	Korond	Énlaka	608	3
22	Korond	Korond	2931	5
23	Atyha	Atyha	1457	3
24	F.-Sófalva	F.-Sófalva	1761	3
25	A.-Sófalva	A.-Sófalva	1707	3

Sorszám	Választási főhely	A választó-kerületet alkotó községek	Az egyes községek lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint	B. tagok száma
25	Parajd	Parajd	1966	2
		Muzsna	986	
		Bene	825	
		Petek	703	
		Derzs	1213	
		Kányád	398	
26	Derzs	Jásfalva	94	2
		Miklósfalva	259	
		Szt.-László	184	
		Ábrahámfalva	127	
		Sándorfalva	162	
		Telekfalva	355	
		Árvátfalva	149	
		Patakfalva	424	
		Lókod	191	
27	Patakfalva	Kénos	329	2
		H.-Keménfalva	430	
		Abásfalva	384	
		Szt.-Márton	821	
		Recsenyéd	254	
		Gyepes	534	
28	Sz.-Márton	Remete	268	2
		Szt.-Pál	607	
		Szt.-Péter	206	
		Városfalva	469	
		Jánosfalva	330	
		Darócz	1043	
		Dálya	655	
		Ége	253	
29	Városfalva	Bágy	536	3

Sorszám	Választási főhely	A választó-kerületet alkotó községek	Az egyes községek lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint	B. tagok száma
30	H.-Oklánd	H.-Karácsonyfalva . Oklánd H.-Ujfalu Zsombor	962 791 360 1151	2
31	H.-Almás	Almás	1720	2
32	Lövéte	Lövéte	2579	3
33	Vargyas	F.-Rákos Vargyas	1143 1630	2
34	Olasztelek	Füle Bardócz Száldobos Bibarczfalva Olasztelek	1320 789 650 719 728	4
35	M.-Hermány	M.-Hermány Kis-Bacson	1116 597	2
Összesen :				106

II.

Törvényhatósági szabályrendelet

Udvarhelymegye közönségének főszolgabirói járásokra osztásáról.

1. §.

Udvarhelymegye közönsége felosztatik három főszolgabirói járásra.

A járasok a következő elnevezéseket viselik, u. m.:

- a) Udvarhelyi (székhely: Sz.-Udvarhely,)
- b) Kereszturi (székhely: Sz.-Keresztur),
- c) Homoródi (székhely: Oklánd),

2. §.

A megye közönségébe bekebelezett községek beosztása az egyes szolgabirói járasokba a következőleg eszközöltetik:

Sorszám	A járás neve	A k ö z s é g	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
1	Udvarhely járási főszolgabirói hivatal. (Székhely: Sz.-Udvarhely)	Agyagfalva	749
2		Átyha	1457
3		Árvátfalva	149
4		Bethlenfalva	750
5		Béta	330
6		Bikafalva	383
7		Bogárfalva	299
8		F.-Boldogasszonyfalva	278
9		Bögöz	963
10		Décsfalva	96

Sorszám	A járás neve	A k ö z s é g	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
11	Udvarhely járási főszolgabírói hivatal. (Székely-Udvarhely)	Dobó	683
12		Fancsal	178
13		Farczád	539
14		Farkaslaka	1112
15		Fenyéd	496
16		Hodgya	432
17		Kadicsfalva	472
18		Kecsed-Kisfalud	623
19		K.-Keménysfalva	508
20		Korond	2931
21		Lengyelfalva	508
22		Magyarós	211
23		Malomfalva	704
24		Mátisfalva	316
25		Máréfalva	1154
26		Óczfalva	238
27		Sz.-egyh.-Oláhfalu 2060)	3558
28		Kápolnás-Oláhfalu 1498)	
29		Oroszhegy	2549
30		Parajd	1966
31		Pálfalva	470
32		Patakfalva	424
33		Alsó-Sófalva	1707
34		Felső-Sófalva	1761
35		Sükő	258
36		Szent-Király	905
37		Szent-Lélek	500
38		Szent-Tamás	172
39		Szombatfalva	957
40		Tibód	155
41		Ülke	516
42		Vágás	574
43		Zetelaka	3167
Összesen:			35897

Sor- szám	A járás neve	A k ö z s é g	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
1	Keresztur járási főszolgabírói hivatal. (Székhely: Székely-Keresztur.	M -Andrásfalva	186
2		O.-Andrásfalva	421
3		Benczéd	292
4		Betfalva	547
5		Alsó-Boldogasszonyfalva	675
6		Bordos	549
7		Bözöd	1166
8		B-Ujfalu	665
9		Csehétfalva	423
10		Csekefalva	536
11		Csőb	369
12		Erked	1264
13		Étéd	1555
14		Énlaka	608
15		Magyarfelek	497
16		Fiatfalva	761
17		Gagy	546
18		M.-Hidegkút	432
19		O.-Hidegkút	374
20		Kadács	427
21		Keresztur v. nagy község	2775
22		Kobát-Demeterfalva .	490
23		Körispatak	1090
24		Küsmőd	647
25		Kis-Galambfalva . . .	670
26		Kis-Kede	189
27		Kis-Solymos	1050
28		Martonos	627
29		Medesér	693
30		Nagy-Galambfalva . . .	1130
31		Nagy-Kede	225
32		Nagy-Solymos	962
33		Rava	686
34		Rugonfalva	671

Sorszám	A járás neve	A k ö z s é g	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
35	Keresztur járási főszolgabírói hivatal. (Székhely: Sz.-Keresztur).	Alsó-Siménfalva	871
36		Siklód	1369
37		Szederjes	547
38		Szolokma	558
39		Sz.-Szállás	237
40		Szt.-Ábrahám	704
41		Szt.-Demeter	736
42		Szt.-Mihály	374
43		Szt.-Miklós	164
44		Tarcsafalva	317
45		Tordátfalva	535
46		Uj.-Székely	902
47		Véczeke	813
48		F-Váralya	314
49		M.-Zsákod	735
50		Szt.-Erzsébeth	1150
		Összesen:	34524
1	Homoród járási főszolgabírói hivatal. (Székhely: H.-Oklánd)	Abásfalva	384
2		Ábrahámfalva	127
3		Homoród-Almás	1720
4		Kis-Bacson	597
5		Bardócz	789
6		Bágy	536
7		Bene	825
8		Bibarczfalva	719
9		Darócz	1043
10		Dálya	655
11		Derzs	1213
12		Ége	253
13		Füle	1320
14		Gyepes	534
15		M.-Hermány	1116

Sorszám	A járás neve	A k ö z s é g	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
16	Homoród járási főszolgabírói hivatal. (Székhely: H -Oklánd.)	Jánosfalva	330
17		Jásfalva	94
18		Kányád	398
19		Karácsonyfalva	962
20		H.-Keményfalva	430
21		Kénos	329
22		Lókod	191
23		Lövéte	2579
24		Miklósfalva	259
25		Muzsna	986
26		Oklánd	791
27		Olasztelek	728
28		Petek	703
29		Felső-Rákos	1143
30		Recsenyéd	254
31		Remete	268
32		Sándorfalva	162
33		Száldobos	650
34		Szent-László	184
35		Szt -Márton	821
36		H.-Szent-Pál	607
37		Szt.-Péter	206
38		Telekfalva	355
39		H.-Ujfalu	360
40		Vargyas	1630
41		Városfalva	469
42		Zsombor	1151
		Összesen :	29321

3. §.

A járási főszolgabírák, szolgabírák, járási orvosok, járási állatorvosok, közigazgatási joggyakornokok, írnokok, díjnokok és szolgák kötelesek járásaik székhelyén lakni és a szolgabírák tartoznak az alispán utasítása szerint berendezendő irodát tartani.

III.

Törvényhatósági szabályrendelet,

az udvarhelymegyei tisztkar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszámáról és fizetése mennyiségéről.

I. FEJEZET.

A tisztkar-, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszámáról.

1. §.

Az udvarhelymegyei tisztkar áll: egy alispán, egy fő- és három aljegyző, egy árvaszéki elnök, egy tisztí főügyész, két árvaszéki ülnök, egy pénztárnok, egy ellenőr (a ki egyuttal alszámvevő, egy főszámvevő, egy alszámvevő, egy főorvos, egy megyei levéltárnok és egy árvaszéki irattárnok, mint központi és három főszolgabíró, három szolgabíró, három járási orvos, három járási állatorvos és három közigazgatási joggyakornokból, mint kültisztviselőkből.

2. §.

A törvényhatósági tisztkar kiegészítéseül rendszeresítettnek még a következő segéd- és kezelő hivatali állomások:

A központon:

- a) egy iktatói,
- b) egy kiadói,
- c) három írnoki és négy díjnoki.

A törvényhatóság külterületén:

Három főszolgabírói irtoki állomás.

3. §.

A tisztikar mellé szükségelt szolgaszemélyzet létszáma következőleg állittatik meg:

A központon:

- a) négy hivatal-szolga,
- b) egy lovas szolga,
- c) egy közigazgatási börtönőr.

A törvényhatóság területén:

Három főszolgabírói szolga.

II. FEJEZET.

A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák fizetése s mellék járulékaikról, valamint a dologi kiadások és tartalék-alapról.

4. §.

1. A központon:

1 Alispán	1800 frt fizetés,	300 frt utazási átalány,	
	300 frt szálláspénz		2400 frt.
1 Főjegyző	1400 frt fizetés,	200 frt szálláspénz	1600 „
I-ső Aljegyző	900 frt „	100 „ „	1000 „
II-ik Aljegyző	800 frt „	100 „ „	900 „
III-ik Aljegyző	700 frt „	100 „ „	800 „
1 Tiszti főügyész	1200 frt fizetés,	200 „	1400 „
1 Árvaszéki elnök	1100 frt fizetés	200 frt szálláspénz	1300 „
2 „ „	ülők à 800 frt „	200 „ „	2000 „
1 Pénztárnok	800 frt „	200 „ „	1000 „

1	Ellenőr (alszámvevő)	650	frt	fizetés,	100	frt	szálláspénz	750	frt.
1	Főszámvevő	800	"	"	100	"	"	900	"
1	Alszámvevő	650	"	"	100	"	"	750	"
1	Főorvos	700	frt	fizetés,	100	frt	utazási átalány	800	"
1	Levéltárnok	600	frt	fizetés,			természetbeni szállás, fűtés	600	"
1	Árvaszéki irattárnok	500	frt	fizetés				500	"
1	Igtató	600	frt	fizetés,	100	frt	szálláspénz	700	"
1	Kiadó	600	frt	"	100	"	"	700	"
3	Irnok à 500	"	"	à 50	"	"	"	1650	"
4	Dijnok à 1	frt	napidíjjal					1460	"
1	Hivatalszolga	200	frt	fizetés,	50	frt	ruházati átalány és természetbeni lakás fűtéssel	250	"
1	Hivatalszolga	200	frt	fizetés,	50	frt	ruházati átalány és 50 frt szálláspénz	300	"
2	Hivatalszolga à 150	frt	fizetés,	50	frt	ruházati átalány és 40 frt szálláspénz		480	"
1	Lovasszolga	200	frt	fizetés,	110	frt	lótartás, 50 frt ruházati átalány és 40 frt szálláspénz	400	"
1	Közigazgatási börtönőr	200	frt	fizetés,	50	frt	ruházati átalány, természetbeni lakás, fűtés	250	"

2. A törvényhatóság külterületén.

3	Főszolgabíró à 900	frt	fizetés,	200	frt	irodai átalány, 100 frt utazási átalány, 200 frt szálláspénz és 100 frt irodaszállás	4500	frt.
3	Szolgabíró à 700	frt	fizetés,	100	frt	szálláspénz	2400	"
3	Joggyakornok à 300	frt	fizetés,	60	frt	"	1080	"
3	Járási orvos à 500	frt	"	100	"	"	1800	"
3	Állatorvos à 500	"	"	100	"	"	1800	"
3	Főszolgabírói irnok à 400	frt	fizetés,	50	frt	szállp.	1350	"
3	Főszolgabírói dijnok à 292	frt					876	"
3	Főszolgab. szolga à 150	frt	fizetés	50	frt	ruházati át.	600	"

3. Dologi kiadások.

Irodai átalány, utazási, rabtartási átalány, épületfentartás és előre nem látott költségek	3000	frt.
--	------	------

4. Tartalék alap.

Székház építés és javítás.	704	frt.
----------------------------	-----	------

IV.

Törvényhatósági szabályrendelet.

I. FEJEZET.

A tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet hatásköréről és a munka beosztásról és a napidíjak fokozatairól.

Első szakasz.

Központi tisztviselők, segédek, kezelők, szolgák.

A) Alispán.

1. §.

Az alispánnak a kormány és törvényhatóság, a községek és a közigazgatás iránti jogait és kötelességeit a fennálló törvények jogérvényes miniszteri rendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek határozzák meg.

2. §.

Az alispán az előző §-ban foglalt jogából kifolyólag általa elintézett folyó ügyekről a törvényhatósági bizottságnak a rendes közgyűléseken általános és az 1886. évi XXI. t. cz. 68. §. d) és f) pontja esetében pedig részletes jelentést tesz.

3. §.

A társ-, és általában az országban jogérvényesen fennálló minden hatóság irányában köteles a törvényszerű megkereséseknek

eleget tenni, s azokat, főképp pedig az országos statisztikai tanácsot, a bünyfenítő törvényszéket és vizsgálóbírókat, az adófelügyelőket és más pénzügyi közegeket, a tanfelügyelőket, az egyházi s katonai hatóságokat hivatásaik teljesítésében, minden törvényes eszközökkel támogatni.

A külföldi hatóságokat illetőleg a létező nemzetközi szerződések szolgálnak irányadókul.

Ilyenek nem létében a megkeresés teljesítése előtt a belügyminiszter határozott intézkedését köteles kikérni.

4. §.

A törvényhatósági önkormányzat körében alkotandó szabályrendeletek és hozandó határozatokat, illetőleg a végrehajtó hatalmat a közgyűlés által más tisztviselőknek adott egyenes megbízások eseteinek kivételével az alispán gyakorolván, hozzá a törvényhatósági bizottság határozatai kiadványok alakjában megküldetnek.

Az alispánnak viszonyát a törvényhatósági bizottsággal, illetőleg a törvényhatósággal szemben az 1886. évi XXI. t. cz. és ezen szabályrendelet alapítja meg; ez okból e helyen még a következő kötelelességek emeltetnek ki:

a) Az alispánnak kiválólag kötelelességében áll, a törvényhatóságra nézve szükséges és hasznos reformok létesítését kezdeményezni.

b) Az útmunka és más középítkezésekre vonatkozólag ezen felül köteles minden évben a tavaszi közgyűlésen az azon évben teljesítendő munkálatokból kellőleg részletezett műszaki tervrajzokkal és költségelőirányzatokkal, lehetőleg felszerelt munkaelőirányzatot, költségvetést és végrehajtási szabálytervezetet szerkeszteni.

c) A törvényhatósági bizottság rendes ülésein a közigazgatás ügyének a közelebbi közgyűlés óta lefolyt időszak alatti és az évi első rendes gyűlésén, a közelebb lefolyt időszak alatti állapotról kimerítő jelentést terjeszteni a törvényhatósági bizottság elé, kijelölésével az egyik vagy másik ügyágban észlelhető hátramaradás akadályainak és elhárítási módozatainak.

Rendes évi jelentéseinek kimerítő tudósítást kell tartalmaznia a megye közigazgatási, közigazgatási és közművelődési állapotáról.

5. §.

A közcsend és rend fentartása netalán veszélyezett hivatali tekintély védelme s közigazgatási végrehajtások foganatosíthatása érdekében a fennálló törvények és szabályok korlátai között rendelkezik a törvényhatóság területén állomásozó csendőrség összes személyzetével.

6. §.

Közigazgatási, bíráskodási jogot gyakorol általában mindazon ügyekben, a melyeket valamely országos törvény jogérvényes miniszteri és törvényhatósági szabályrendelet hatáskörébe utasít.

7. §.

Határoz a közigazgatási hatóságok által kimért és jogerőre emelkedett büntetések végrehajtásának elhalasztása és átváltoztatása iránt beadott kérések felett, ha azt az illető törvény vagy szabályrendelet határozottan megengedi.

Az ilyen tárgyú kérvények felett az alispán az esetben határoz, ha azok felfolyamodás útján kerültek hatósága elé, vagy pedig különben is hatásköréhez tartoznak, minden más esetben azonban a büntetések foganatosításának elhalasztását és átváltoztatását kérő folyamodványok felett a határozathozatal azon hatóságot illeti, melynek jogerejű határozata által a kérdésben forgó büntetés kiszabása végérvényesen megállapíttatott.

Az ilyennemű kedvezmények kieszközlését célzó beaványok mindig az első folyamodásu hatóságnál nyújtandók be, melynek feladata azokat, ha törvényes hatáskörét túlhaladják, az illetékes hatósághoz indokolt előterjesztés kíséretében eljuttatni.

8. §.

Egyes esetekben indokolt kérés alapján a hivatalos cselekmény elvégzését a különben illetékes tisztviselő helyett más tisztviselőre ruházza át (delegál).

Az alispán e részbeni jogköre azonban csakis az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §. 1) pontja által vont korlátok közt mozoghat.

9. §.

A határozatai ellen emelt fellebbezéseket a tárgyiratokkal s a fogalomiv másolatával felszerelve 8 nap alatt felterjeszti az illetékes felsőbb hatósághoz.

10. §.

Intézkedik a jogerőre emelkedett határozatok végrehajtása iránt s a 3 napnál hosszabb időtartamra ítelt foglyoknak a közgazgatási központi fogházba leendő felvételét elrendeli.

11. §.

A tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzethezi viszonyából kifolyólag:

a) A jegyzőkönyvhöz érkezett ügydarabokat áttanulmányozás, kivonatkészítése, véleményezés végett, tekintettel az arányosságra, a központi tisztviselők, mint szakelőadók között felosztja s az igatát azoknak kézbesítésére utasítja.

b) Kötelező utasításokat ad a szolgabírói irodáknak mikénti elhelyezése s a szükséges irodai szerekkel való ellátása iránt s azokat megvizsgálja.

c) A segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet működése körét irodai szabályrendeletek által megállapítja s intézkedéseinek szigorú megtartását ellenőrzi.

d) Az ügykezelési, a levéltári és a kiadói könyveket s az egyes tisztviselők által a jelen szabályrendelet értelmében vezetendő jegyzékeket időnként megvizsgálja.

e) A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák részére indokolt kéréseik folytán 14 napig terjedhető szabadságot engedélyez, a hosszabb időre terjedő szabadságolások és az alispán szabadságra bocsátása feletti határozat azonban a küzgyülést, annak együtt nem létében pedig a főispánt illeti meg.

f) A tisztviselők, segédek és kezelők nyugtáit az első alkalommal, a szolgák és más szegődöttkeiket pedig minden fizetés alkalmával ellenjegyzi.

12. §.

Az ügykezelés tekintetében :

a) Átvész a törvényhatósághoz, az alispánhoz és a főispánhoz s a főispán távollétében a közigazgatási bizottsághoz címzett minden hivatalos és magán iratokat, azokat áttekintés és beosztás után a halasztást nem szenvedhető ügydaraboknál a „sürgős“ szónak küllaponi felírásával az ügykezelési jegyzőkönyvbe leendő bevezetés végett átadja az iktatónak.

b) Megvizsgálja és esetleg kiigazítja a jegyzők által szerkesztett fogalmazványokat s egyszersmind azoknak leiratását elrendeli.

c) A tisztázott fogalmazványokat neve aláírásával ellátván, azoknak kiadása iránt intézkedik.

d) Gondoskodik az irodai szükségletek és nyomtatvány beszerzéséről.

e) Az alispán a hozzáérkezett pénzeket az 1883. évi július 14-én 37169 sz. alatt kibocsátott belügyminiszteri rendelet szerint köteles kezelni és a házi pénztári hivatallal kezeltetni.

13. §.

A jelen szabályrendelet határozatai szigorú megtartásaért s általában a közigazgatás pontos és szabályszerű meneteért a törvényhatósági és közigazgatási bizottságnak közvetlenül az alispán lévén felelős, az általa a jelen szabályrendelet és a fennálló gyakorlat értelmében az egyes tisztviselők, segédek és kezelőknek teendő rendelkezések és megbízások feltétlenül teljesítendőek.

14. §.

Az alispán köteles évenként legalább egyszer a megye különböző részeit beutazni s ez alkalommal a közlekedési viszonyok miben állásáról, valamint a községi ügyek vezetéséről magának közvetlen meggyőződést szerezni.

Ezenfelül köteles az alispán a megye különböző vidékein mindannyiszor személyesen megjelenni, a hányszor és hol azt a közigazgatás érdeke szükségli.

B) J e g y z ő k.

15. §.

A jegyzők jogait és kötelességeit az országos törvények, jog-
értvényes miniszteri rendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek
határozzák meg.

16. §.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek, a közigazgatási
bizottságnak, az állandó választmánynak, továbbá a bíráló és fe-
gyelmi választmánynak s a számonkérő székek rendszerinti elő-
adója és jegyzőkönyv vezetője a főjegyző, a ki ha távol vagy teendői
teljesítésében akadályozva van, az egyik aljegyző által helyettesítettik.

A főjegyzőt illeti továbbá az irodai ügykezelés és az irodai
személyzet feletti felügyelet, ezen jogait azonban az alispánnal
egyvetértőleg gyakorolja.

17. §.

Az igazoló választmány előadó és jegyzőkönyv vezető tisztét
rendszerint az első aljegyző teljesíti.

Ezenkívül a közgyűlés által kiküldött állandó bizottságok
vagy azok elnökeinek megkeresése folytán köteleességében áll az
alispánnak az aljegyzőket a bizottsági ülések jegyzőkönyvének ve-
zetésére útasítani

18. §.

A jegyzők általában kötelesek:

A nekik az iktató által a jelen szabályrendelet értelmében
kézbesített ügydarabokra vonatkozólag az alispán utasítása szerint
kiadványi terveket készíteni s az ügyiratokat további hivatalos
eljárás végett az alispánnak azonnal visszaszolgáltatni.

A jegyzők a nekik beosztott ügydarabokról rendes előadói
jegyzőkeket vezetnek.

19. §.

Az alispántól nyert kiküldetésekből pontosan eljárnak s azok-
nak folyama és eredményéről véleményes jelentést, utazásaikról
pedig uti naplót terjesztenek elő.

20. §.

Az aljegyzők egyike a törvényhatósági árvaszéknél alkalmaztatik.

C) Tiszti főügyész.

21. §.

A tiszti főügyész teendői az országos törvényekben, jogérvényes miniszteri rendeletekben és thatósági szabályrendeletben vannak előírva, azonkívül mint a törvényhatóság jogtanácsosa véleményeket ad mindazon ügyekben, a melyeknél a jogi szempont dönt, indítványokat tesz fegyelmi ügyekben, s végzi mindazon teendőket, a melyeket a törvények reá ruháznak.

22. §.

A törvényhatóságot magánjogi ügyeiben és pereiben képviseli, fogalmazza a szerződéseket és más okiratokat, a trvhatóság jogügyeiről rendes iktató, kiadó, mutató és perkönyvet vezet, saját levéltárát kezeli, véleményeit, indítványait és fogalmazványait letisztáztatja.

A perek megindítása és folytatása vagy abbahagyását illetleg azonban köteles az alispántól előlégesen engedélyt eszközölni ki, s az ítéletekről az alispánnak a kézbesítéstől számítandó 24 óra alatt jelentést tenni.

23. §.

A hatáskörébe sorozott ügyek folyamában késedelem által vagy más módon okozott károk és hátramaradásokért a törvényhatóságnak az általános polgári törvénykönyvben és a törvénykezési rendtartásban leirt esetekben és módozatok szerint felelős és teljes kártalanítással tartozik.

24. §.

A tiszti főügyész hivatásával összeütközésbe nem álló magánügyvédi gyakorlatot folytathat.

D) Pénztárnok, ellenőr, fő- és alszámvevő.

25. §.

A pénztárnok, ellenőr és számvevők jogai és kötelességei a házipénztár részére kiadott miniszteri és törvényhatósági rendszabályok és kezelési utasításokban vannak részletezve.

26. §.

A pénztárnok és ellenőr hivataluk elfoglalása előtt 3000, illetőleg 1500 forintnyi óvadék letételére vagy biztosítására köteleztetnek.

A biztosíték állhat készpénzből vagy az állam által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokból, esetleg a pénztárnok és ellenőr saját vagy egy harmadik készfizető kezeként előállított egyén tulajdonát képező árvai biztosítékot nyújtó ingatlanra a törvényhatóság javára bekebelezett óvadék-ekmányból.

Az óvadék-okmányok a megyei árvai pénztárnál helyezendők el. Az óvadék visszaszolgáltatása a megyei pénzkezelés és számvitelről szóló belügyminiszteri szabályrendelet 8. §. második bekezdésében érintett feltételek alatt eszközölhető.

27. §.

A főszámvevőnek, eltekintve a házipénztárhozi viszonyától, a mely az ide vonatkozó miniszteri és törvényhatósági utasítások által határoztatik meg, kiválólag kötelességében áll az alispán utalványainak nyilvántartása és a számviteli főkönyvbe való feljegyzése; továbbá a községi zárszámadások és költségvetési előirányzatok megvizsgálása, a melyekről a törvényhatóság állandó választmányához előzetesen véleményes jelentéseket terjeszt elő.

28. §.

A pénztárnok, ellenőr, fő- és alszámvevő kötelesek az 1883. évi július 14-én 37169 sz. alatt kibocsátott belügyminiszteri rendelettel előírt pénztári naplókat és könyveket kezelni.

Ezenkívül az ellenőr, mint alszámvevő segédkezik a fő- és alszámvevőnek és teljesíti a házi pénztári hivatalnál az iktatói, kiadói és levéltárnoki kötelességeket is.

Az alszámvevő teendőit, a szükséghez képest, tekintettel az árvi számadások megvizsgálására, az alispán határozza meg.

29. §.

A pénztárnok az alispán kívánatára a pénztár állásáról naplókivonatot s esetleg részletes kimutatásokat készít.

30. §.

A házipénztár kiadványait a pénztárnok aláírása és az ellenőr ellenjegyzése mellett elkülönített hivatalos pecsét alatt saját maga eszközli; a miniszteriummal, a törvényhatósági bizottsággal s más hatóságokkal azonban az alispán közvetítésével érintkezik.

31. §.

A pénztárnok és ellenőr a pénzküldemények átvétele és elküldésével szintén a 27. §-ban idézett belügyminiszteri rendelet szerint jár el.

E) Főorvos.

32. §.

A főorvos a törvényhatósági közegészségügy állandó szakelőadója és teendőit az országos törvények, jogérvényes miniszteri rendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek határozzák meg.

33. §.

A közigazgatási fogházban őrizett fegyeneczeket hetenként legalább egyszer, s betegség esetén naponként meglátogatja és azokat díjtalanul gyógykezeli.

34. §.

Az ujonczállítás tekintetében végzi mindazon teendőket, a melyek a törvény és jogérvényes szabályrendeletek által előíratnak.

35. §.

Míg kórházi orvos fog kineveztetni, azt kezeli, továbbá felügyeli a kórházat és eszközli a betegek felvételét és gyógykezelését.

36. §.

A közegészségügy és törvényhatósági kórház állapotáról és viszonyairól az alispán kíváratára kimutatást és véleményes jelentéseket készít.

37. §.

A járási orvosok és állatorvosok által hozzá beküldendő statisztikai adatokat összeállítja s az ekkép szerkesztett törvényhatósági, közegészségügyi statisztikai táblázatot kimerítő jelentés mellett az alispánnak és a közigazgatási bizottságnak előterjeszti.

38. §.

Az általa intézett teendőkről és a kórház-ügyről elkülönített jegyzékeket vezet.

F) Levéltárnok.

39. §.

A levéltárnok örököl a törvényhatósági levéltár felett, s azt rendben tartja és kezeli az ügyleti jegyzőkönyvhöz érkezett iratokat, az előadatokkal felszereli, az ellátott s már kiadványozott ügydarabokat átveszi, az ugyanazon tárgyra tartozókat iratjegyzék mellett egy csomagba összefoglalja, a levéltári sorkönyvbe bevezeti s illető helyére berendezi.

Ugyanez a teendője az árvaszéki irattárnoknak az árvaszék levéltárát illetőleg.

40. §.

A levéltár következő osztályzatok szerint rendeztetik:

I. Osztály: a törvényhatósági bizottság, az állandó, igazoló, bíráló és központi válaszmányok, valamint a számonkérő-szék, továbbá az egészségügyi, statisztikai, reáliskolai, községjegyzői szí-

gorló, lótenyésztési bizottmány s az egyes esetekben kiküldött bizottságok iratai és jegyzőkönyvei.

II. Osztály: a katonai ügyekre s az ujonez állításra tartozó iratok.

III. Osztály: a középítkezéseket tárgyazó ügyiratok.

IV. Osztály: az alispán által első és másodhatóságilag elintézt ügyekre vonatkozó iratok.

V. Osztály: vegyes tartalmu iratok.

VI. Osztály: a közigazgatási bizottsági jegyzőkönyvek és irományok.

41. §.

A levéltárban kezelt ügydarabokról sorkönyv vezetetik, melybe az átvételkor a darab iktatói, osztályzati és folyó száma beiratik s ez utóbbi magára a darabra is feljegyeztetik.

42. §.

A levéltárban levő közokmányok az alispántól kinyert előleges engedély folytán a levéltárnok felügyelete mellett a szokásos hivatali órákban bárki által is megtekinthetők és lemásolhatók.

43. §.

Magán felek az őket érdeklő ügydarabokat az alispánhoz tett bejelentés után levéltárnoki felügyelet mellett a szokásos hivatali órákban eredetiben megtekinthetik s azokból másolatokat is vehetnek. A másolatokat a levéltárnok hitelesíti és adja ki.

44. §.

A levéltári iratoknak a levéltár helyiségéből való elvitele, kivéve a hivatalos használat esetét, semmi szin alatt sem engedtetik meg.

A hivatalos használatra kiadott iratokról a levéltárnok elismerést vesz, melyen a kivett irat hivatalos száma és az ügy, melyben a kivétel történik, feltüntetendő.

45. §.

A levéltárnok köteles az épületekre, irodai és más eszközre és butorokra felügyelni, azokról leltárt készíteni, s hiánylat és romlás esetén a beszerzés, illetőleg a kijavítás tekintetéből az alispánhoz előterjesztést tenni.

(7) **I k t a t ó.**

46. §.

Az iktató a törvényhatósághoz, a közigazgatási bizottsághoz és az alispánhoz intézett hivatalos iratokat és beadványokat a fő- és alispántól átveszi, a példányok és mellékletek száma és minőségének feljegyzésével az iktató könyvbe bevezeti, azokat, a melyekhez előadat kívántatik, az előszám és jegyzék mellett a levéltárnoknak átadja s valamennyit az alispán által rájuk vezetett jegyek szerint kézbesítési könyvek mellett az illető tisztviselőknak kézbesíti.

A közigazgatási bizottsághoz szóló ügyiratokat az alispáni jegyzőkönyvtől elkülönített iktatókönyvbe vezeti be.

47. §.

A kiadványozott ügydarabokat az irodatiszttól átvevén s azokra vezetett határozatokat a kelet feljegyzéével a jegyzőkönyv ellátási rovatába beírván, azokat további eljárás végett kézbesítési könyv mellett a levéltárnoknak átszolgáltatja.

48. §.

Az iktató vezeti a kitűzött határidők nyilvántartását s azokra vonatkozólag a határnap bekövetkeztével az alispánhoz hivatalos emlékeztetést terjeszt elő.

49. §.

Magánfelek kérésére a beadványok megérkezése és számairól s az ellátás idejéről szóbeli felvilágosításokat, s a menyiben valamely joglépés forog kérdésben s az alispán engedélye folytán

írásbeli bizonyítványokat ad, de a hivatalos intézkedés tartalmát az alispán engedélye nélkül senkivel sem közölheti.

50. §.

Bélyegköteles beadványoknál azoknak szabályszerű bélyegmennyiséggeli ellátását ellenőrzi, a felragasztott bélyegeket a kiadói pecséttel átüti, s bélyeghiány esetében az előírt leletet felveszi; szabálytalan leletezés esetében köteles az alispán az iktató ellen fegyelmi vizsgálatot elrendelni.

51. §.

Az országos törvények, miniszteri és törvényhatósági szabályrendeletekről hivatalos használatra elkülönített betűsorozatos jegyzéket s az ügykezelés áttekintésének könnyítése tekintetéből vezérszavak szerint az iktatói számok följegyzésével hasonlóképpen betűsorozatos mutató-könyvet vezet.

52. §.

Az iktató az általa vezetett jegyzőkönyveket átvizsgálás és aláírás végett az alispánnak a hivatalos óra elteltével mindennap bemutatja.

53. §.

Az iktatókönyv a felek használatára köznapokon délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig, ünnep és vasárnapokon pedig d. e. 9—12 óráig nyitva tartatik.

H) Kiadó.

54. §.

A kiadó, a főispán, alispán, vagy helyettese által ellenjegyzett ügydarabokat kiadás végett átveszi, könyv mellett az iratok közt kiosztja, azoknak hibátlan tisztázására felügyel, a már tisztázottakat a leíróval összeolvassa, az összeolvasás pontosságáért felel, s aláírás végett a fő- vagy alispánnak bemutatván, a sürgősöket azonnal, a többieket pedig legalább 24 óra alatt kiadja.

55. §.

A kiadás és tisztázás idejének az eredeti fogalmi iven leendő följegyzését eszközli.

56. §.

A kiadó a kiadásról a fennálló gyakorlat értelmében a kiadókönyvön kívül kézbesítési, posta és pénzküldeményi könyveket vezet.

A közigazgatási bizottság számára külön kezelési könyvek használandók.

57. §.

A magánfeleknek szóló kiadványok rendszerint vevény mellett kézbesítettnek. A kézbesítési vevényeket a kiadó naponkint számbaveszi s az illető ügyiratokhoz csatolás céljából jegyzék mellett a levéltárnoknak átadja

I) Irnokok és dijnokok.

Az irnokok és dijnokok jogait és kötelességeit, valamint az irodai rendet is a főjegyző meghallgatásával készítendő szabályrendelettel az alispán állapítja meg.

K) Szolgák, lovasszolgák és börtönőr.

59. §.

A szolgák közül kettő az alispánnál, kettő az árvaszéknél, pénztárnál és számvevőségnél végzi a szolgálai teendőket.

Lovasszolga kiküldetésein kívül az alispán által, hivatalsszolgai és irodai teendők teljesítésére is köteleztetik.

A börtönőr a börtön felügyelői teendőket végezván, azonfelül irodai és hivatalsszolgai teendőkre is kötelezhető.

60. §.

Az alispán, a szolgák, börtönőr és lovasszolga kötelességeit külön rendeletekkel állapítja meg.

Második szakasz.

Kültisztviselők, segédek, kezelők és szolgák.

L) Főszolgabírák és közigazgatási joggyakornokok.

61. §.

A főszolgabírának az állam, a törvényhatóság és a községek iránti jogait és kötelességeit az országos törvények, jogérvényes miniszteri rendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek határozzák meg.

62. §.

Az előző §-ban foglalt jogok és kötelességeken kívül a főszolgabírák, mint a vezetésükre bízott járásek főtisztviselői:

az alispán rendeleteit az azokban kitűzött határnapig végrehajtják, s annak megtörténtéről, ha az kívántatott vagy szükségesnek mutatkozik, haladék nélkül jelentést tesznek.

63. §.

A végrehajtásoknál előforduló tetteges ellenszegülések esetében rendelkeznek a községi erővel és a járásaik területén állomásozó csendőrség személyzetével, s ha az ellenszegülések fenyegető mérvet öltenek, az előleges letartóztatás jogát is foganatba vehetik.

Ezen utóbbi esetben azonban kötelesek az ügyet az illetékes büntető hatósághoz 24 óra alatt áttenni, s a letartóztatott egyéneket további hivatalos eljárás végett átírat mellett oda átkísértetni.

64. §.

A járási pénzkezelésre vonatkozólag a megyei pénzkezelés és számvitelről 37169—1883. sz. alatt belügyminiszteri szabályzat 100, 101, 102, 103, 104, 105 és 106 §§-ai változatlanul fentartatnak.

65. §.

A törvényhatóság összes tisztviselőit teendőik teljesítésében a jelen szabályrendelet s a létező törvények és gyakorlat utmutatása szerint támogatni tartoznak.

66. §.

A társ- s más polgári, büntető, pénzügyi, katonai, tanügyi és egyházi hatóságok törvényszerű megkereséseit a lehető gyorsasággal teljesítik, s erről, a mennyiben kívántatik, vagy szükségesnek látszik, a megkereső hatóságot értesítik.

67. §.

A törvény a hatóságok tekintélyének fentartása, a közcsend és rendnek, s a személy- és vagyonbiztonság érdekeinek háborítások és zavarásoktól megóvások érdekében a helyszínen megjelenni, fogamatba veszik a szükségesnek látszó rendszabályokat, rendelkeznek a községi erővel, és járásaikban állomásozó csendőrség személyzetével s az állapotról az alispánhoz jelentést tesznek.

Ha a mozgalom vagy csoportosulás oly fenyegetővé válnék, hogy lecsillapítása, illetőleg széttörésére a községi erő és a járási csendőrség nem volna elégséges, nagyobb erő alkalmazásáért kötelesek az alispánnak haladéék nélkül előterjesztést tenni.

68. §.

A járásaik területén kiűtött ragályok, járványok s marhavészek alkalmával a helyszínére kiszállani s az állapotról az alispánt, a járási orvost, illetőleg a járási állatorvost azonnal értesíteni tartoznak.

Addig is haladéék nélkül fogamatba veszik a szükségesnek mutatkozó egészségrendőri szabályokat.

69. §.

Nagyobb mérvű jégverések s más elemi csapások esetében szintén kiszállanak a helyszínre, megteszik a helyzet által kívánt

intézkedéseket, s az alispánhoz, a mennyiben pedig a közlekedés érdekei veszélyeztetve volnának, a thatósági m. kir. építészeti hivatalhoz előterjesztést intéznek.

70. §.

A vásári árucikkék és italok minőségét s a marhalevelek szabályszerű kiállítását, a közegészségügyi, tűzrendőri és építési rendszabályok szigorú alkalmazását, a távirdák, földmérési és egyéb jelvények, középületek, közhelyek, eszközök, utak, karfák, kerékvettető és sánczoknak rombolástól megóvását hivatalból ellenőrzik, s az ezek elleni kihágásokban hibásoknak a fennálló szabályok szerint a legszigorubban leendő megfenyítését eszközlik.

71. §.

Táncz- és más társas multságoknál az előirt rendőri szabályoknak a községi előljárók általi megtartását hivatalból ellenőrzik.

72. §.

Fürdőhelyiségeken az érvényben levő szabályok szerint ellenőrzik a fürdőrendőrséget, a mennyiben külön fürdőbiztosok alkalmazva nincsenek.

73. §.

A törvényhatósági közmunkaerőt a törvényhatósági bizottság által meghatározott időpontokban az alispán által szerkesztett mintázatok szerint községenként számbaveszik, s annak nyilvántartása iránt intézkednek.

74. §.

A járásaikba kebelezett községek közmunka összeírásaiból két példányban járási összeállításokat készítenek s azok egyikét a hivatali helyiségben nyilvántartják, a másikat pedig a törvényhatósági áttekintés összeállítása végett felterjesztik az alispánhoz.

75. §.

Gondoskodnak a járás évi közmunkatartozásának az alispán utasítása szerint pontosan leendő kiszolgáltatásáról; s az év végén

a mult évben középítkezésre kiszolgáltatót járási munkaerőről és más szolgálmányokról az alispánhoz községenként elkülönített kimutatásokat adnak be.

76. §.

A népnevelés ügyét előmozdítják s annak a járásaikba kebelezett községekbeni állapotáról az alispán és tanfelügyelő kívánatára kimutatásokat szerkesztenek.

77. §.

A járási főszolgabírák első fokozatban közigazgatási bíráskodási jogot gyakorolnak mindazon ügyekben, melyeket valamely országos törvény, jogérvényes miniszeri és törvényhatósági szabályrendelet a járási tisztviselőkre ruház.

A kisebb polgári peres ügyekben való eljárásra a főszolgabírák csak akkor jogosultak, ha ezen bíráskodással az 1877. évi XXII. t. cz. 2. §. alapján felruháztattak.

78. §.

Az eljárás módozatai az egyes ügyágakban kiadott törvények és szabályrendeletek által határozatnak meg.

Oly ügyeknél, a melyekre nézve az eljárás módozatai előírva nincsenek, a tárgyalás a polgári törvénykezési rendtartásban előirt módon a sommás eljárás szabályai szerint vezettetik.

79. §.

A járási főszolgabírák kötelesek a saját vagy alispán határozatai ellen bejelentett és beadott fellebbezéseket elfogadni, jelezni, a jegyzőkönyvbe bevezetni s ha a kellő határidőben adatnak be, három nap alatt az összes tárgyiratokkal együtt az alispánhoz felterjeszteni.

80. §.

A járási főszolgabírák a saját és az alispán jogerőre emelkedett és az illető szakminiszterium vagy közigazgatási bizottság

végérvényes határozatait kötelesek minden haladék nélkül végrehajtani.

81. §.

A járási főszolgabírák járásaik összes községeit évnegyedeenként legalább egyszer meglátogatni s erről az alispánnak jelentést tenni tartoznak; ezenfelül kötelesek annyiszor és ott megjelenni, mennyiszor és hol személyes megjelenéseket a közszolgálat érdeke követeli.

82. §.

Az ügykezelést illetőleg:

a) A fennálló gyakorlat szerint rendes iktató könyvet vezetnek, a mely a felek használatára a jelen szabályrendelet 53. §. jelzett időpontok alatt nyitva tartatik.

b) Szóbeli panaszok eseteiben azokról jegyzőkönyvet vesznek fel, s azt panaszló által aláíratván, az iktatókönyvbe bevezetik.

c) A hozzájuk intézett beadványok folytán hozandó határozatokat a feleknek kézbesítetik, mely célból az alispán utasítása szerint elkülönített kézbesítési- és póstakönyveket vezetnek.

d) Minden intézkedésről szabályszerű fogalmazványt készítenek, s azt a levéltárba elhelyezik.

e) Magánfeleknek csak a közvetlenül hozzájuk címzett intézkedéseket adhatják ki; ellenben azokról, a melyek bár magánügyekben a járási szolgabírákhoz címelve, külön kiadványokat kötelesek szerkeszteni.

f) Kiadványaikat kivétel nélkül kézbesítési könyv vagy vevény mellett adják ki és a vevény-íveket az illető ügyirat irományjegyzékében elhelyezik.

g) A magánfeleknek szóló küldeményeket hivatalos pecsétikkel ellátják.

83. §.

A főszolgabírói hivataloknál az ügyiratok rend- és sorszámmal ellátott iratjegyzék mellett különböző osztályzat nélkül akkép

kezeltetnek, hogy az ugyanazon ügyre vonatkozó összes iratdarabok az írományjegyzékben mindenkor feltalálhatók legyenek.

Az irattári áttekintés könnyebbé tétele szempontjából az egyes ügyek és ügyiratokról betűsoros mutatókönyv és sorkönyv vezetetik.

84. §.

A szolgabíró általában véve a főszolgabíró felelősségére és megbízásából jár el, úgy azonban, hogy általa végzett intézkedésekért minden körülmény között személyesen is felelős marad.

A főszolgabírót távolléte, vagy akadályoztatása esetében minden teendőjére nézve a szolgabíró helyettesíti, s ezen minőségben teljesített hivatalos eljárásért felelősséggel tartozik. Hasonlóképpen személyes felelősség terheli a szolgabírót akkor is, midőn az alispán által valamely ügy ellátásával a főszolgabíró érdekeltsége vagy más fenforgó fontosoknál fogva bizatik meg; s midőn a főszolgabíró intézkedése folytán valamely küldetésben jár el.

Máskülönben a szolgabíró a főszolgabírónak, mint a hivatal főnökének, hivatali teendői ellátásában állandólag segélyére lenni s magát közzszolgálati tekintetben annak utasításához szabni köteles.

A főszolgabírák mellé rendszeresített közigazgatási gyakoronokok a főszolgabírák által fogalmi és szükséghez képest írnoki teendőkre alkalmaztatnak.

85. §.

A járási főszolgabírák mellé teendőik könnyebb teljesíthetése szempontjából a törvényhatóság költségén még egy díjnak és egy szolgálta rendszeresíttetik, kiket az alispán tudta és beleegyezésével a főszolgabíró nevez ki és bocsát el.

M) Járási orvosok.

86. §.

A járási orvosok kötelelességeit az országos törvények, jogérvényes miniszteri rendeletek és törvényhatósági szabályrendeletek határozzák meg.

87. §.

A járási orvosok a közigazgatási bizottság, az alispán, a főorvos és a járási szolgabírák rendeleteit minden egyes esetben pontosan teljesíteni tartoznak. Állandó lakásuk a szolgabíró székhelyén van.

88. §.

A Székely-Udvarhelytt lakó járási orvos a főorvosnak, a kórház és a közigazgatási fogház körüli teendőiben segédkezik, s azt távolléte vagy akadályoztatása esetében helyettesíti.

N) Járási állatorvosok.

89. §.

Az állatorvosok járásaik székhelyén laknak s az állat egészségügyeit felügyelik, e tekintetben statisztikai adatokat gyűjtenek és azt évnegyedenként a főorvos elé terjesztik.

90. §.

Az alispán úgy a járási főszolgabírák rendeletére ragályok és járványok s más az egészségügyet érdeklő esetekben kiszállanak a helyszínére, az 1874. évi XX. t.-cz. szerint szemlét eszközölnek, szakvéleményt adnak, javaslatba hozzák az előírt orvosrendőri szabályokat s az állapotról az alispánhoz, a főszolgabírákhoz, illetőleg a lótenyésztő-bizottsághoz előterjesztést tesznek.

91. §.

A járási tenyész-méneket és tenyészbikákat vizsgáló bizottságoknak hivatalból tagjai és azok tárgyalásain részt vesznek; kötelesek a vásárban jelen lenni s ott a vásárrendőri teendőket végezni.

O) Irnokok, díjnokok és szolgák.

92. §.

Szolgabírói irnokok, díjnokok és szolgák jogai és kötelességei a járási főszolgabírák által kiadott rendeletekkel szabályoztatnak.

II. FEJEZET.

A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák napidijairól és fuvarilletményeiről.

93. §.

A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák napidijai következőleg állapittatnak meg:

1. A központon:

a) Az alispán napidija	5	frt	—	kr.
b) A főjegyző, árvaszéki elnök és tiszti
főügyész napidija	4	„	—	„
c) Pénztárnok, aljegyző, árvaszéki ülnökök,
főszámvevő és főorvos napidija	3	„	—	„
d) Iktató, ellenőr, alszámvevő, kiadó és
írnokok napidija	2	„	—	„
e) Hivatalszolga és lovasszolga napidija	—		50	„

2. A törvényhatóság külterületén:

a) A főszolgabíró napidija	3	frt	—	kr.
b) Szolgabíró, közigazgatási joggyakornokok
napidija	2	„	—	„
c) Járási orvos és állatorvos napidija	2	„	—	„
d) A főszolgabírói szolga napidija	—		50	„

94. §.

A fuvarilletmény a tisztviselők, segédek és kezelők részére kilométerenkint 13 kr.

A szolgaszemélyzet által fuvarilletmény nem számíttatik fel.

III. FEJEZET.

Általános határozatok.

95. §.

Oly hatósági határozatoknál, a melyek által valamely összeg fizetése vagy valaminek teljesítése iratik elő, a zárhatárnap a

meddig és a hátrány, a mely alatt a teljesítésnek eszközöltetni kell, a kiadványban mindig világosan kifejezendő.

Hasonló eljárás követendő azon ügyeknél is, a melyekben hozandó határozatok ellen fellebbezésnek lehet helye.

A mennyiben ide vonatkozólag a törvények és szabályrendeletek határozott utasításokat nem tartalmaznak, a fizetés vagy a teljesítés és folyamodásra szükségelt határidő a körülményekrei tekintettel a határozat hozatalra jogosított közigazgatási tisztviselő által állapittatik meg.

A fellebbezési idő azonban 8 napnál rövidebb és 15 napnál hosszabb nem lehet.

96. §.

A tisztviselők, segéd-, kezelők és szolgák hivatalba lépésük előtt az 1886. évi XXI. t.-cz. 86. §-ban előírt minta szerint esküt tesznek le.

97. §.

Fizetések a megyei szolgálatba először lépő minden egyes tisztviselő, segéd, kezelő és szolga részére az eskütétel napjától folyósíttatnak s a házipénztári hivatal által egyenlő részletben havonként előre fizettetnek ki, ellenben a díjnokok napidíjainak kifizetése az alispán, illetőleg főszolgabíró által ellenjegyzett nyugtára utólagosan eszközöltetik.

Már a megyei szolgálatban levő és fizetésben részesült tisztviselők és szolgák új fizetései magasabb illetményvel ellátott állomásra lett előléptetés eseteiben, az újabb eskü letételét, vagy a mennyiben eskü nem szükséges, az állomás tényleges elfoglalását követő hó első napjától kezdődőleg folyósítandók.

98. §.

Az alispánt napdíj és fuvariletmény csakis a törvényhatóság területén kívül tett hivatalos utazások eseteiben illeti.

99. §.

A főjegyző, aljegyzők, tiszti főügyész, árvaszéki elnök, ülnökök, pénztárnok, fő- és alszámvevő, ellenőr, iktató, kiadó, irnokok, díjnokok, szolgák, a törvényhatósági közgyűlés, közigazgatási bizottság, árvaszék, vagy az alispán utasítása folytán bárhol tett utazásaikról a megállapított napidíjt és fuvarilletményt számíthatják fel.

Ellenben a főorvos csak magán kérések következtében, magán ügyekben, valamint a törvényhatóság területén kívül tett hivatalos utazások esetében tarthatnak igényt a napidíj és fuvarilletmény felszámításához.

100. §.

A járási főszolgabirákat, szolgabirákat és a közigazgatási joggyakornokokat fuvarilletmény és napidíj csak a járások területén kívül teljesített hivatalos utazások és a magánosok kérése folytán magán ügyekben tett utazások eseteiben illeti meg.

101. §.

A járási orvosok és állatorvosok hivatalos utazásaikért napidíjt és fuvarilletményt nem számíthatnak fel, azonban védhimlőoltás eseteiben a járási orvos úgy járványoknál a járási és állatorvos a természetbeni fuvart igénybe vehetik.

102. §.

A hivatalos utazást tett tisztviselő, ha napidíj és fuvarilletmény felszámítására jogosítva van, az utazás megtörténtétől számítandó 15 nap alatt rendes uti naplót tartozik az alispánhoz bemutatni, a megyei számvevőség által való megvizsgálás és érvényesítés végett, és csak ha az az érvényesítési záradékkal ellátott, hajtható be az abban irt összeg a fizetni köteles féltől.

Előleget a tisztviselő magánosoktól nem vehet fel.

103. §.

Az uti napló beterjesztésének elmulasztása maga után vonja a napidíj és fuvarilletmény elvesztését.

Czimer és pecsét.

104. §.

Udvarhelymegyének czimere, tekintettel alkotó elemeire: „Udvarhelymegye ősi czimere“ marad.

105. §.

Udvarhelymegye pecsétje: „Udvarhelymegye 1876.“ Udvarhelymegye közigazgatási bizottságának pecsétje: „Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága 1877.“

Az alispán pecsétje: „Udvarhelymegye alispánja 1876.“

A házipénztár pecsétje: „Udvarhelymegye pénztára 1876.“

Az árvaszék pecsétje: „Udvarhelymegye árvaszéke 1876.“ és a főszolgabírák pecsétje, a törvényhatóság czimerével: „Udvarhelymegye . . . i járás főszolgabírája 1886.“ köriratokkal látandók el.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelytt, 1886. május hó 6-án tartott közgyűléséből

Török Albert,
alispán.

59643. szám.

III. a.

Magyar kir. belügyminiszter.

Az I, II, III és IV számmal jelzett fentebbi szabályrendeleteket az 1886. XXI. t.-cz. alapján ezennel jóváhagyom.

Budapecsten, 1887. évi október 28-án

a miniszter helyett:

Beniczky,
államtitkár.

V.

Szabályrendelet

Udvarhelymegye árvaszékének szervezéséről.

Első rész.

Általános határozatok.

1. §.

Udvarhelymegye törvényhatósága a gyámhatóságot első fokulag az árvaszék által gyakorolja.

A községek által gyámhatósági ügyekben hozott határozatok elleni fellebbezések felett azonban az árvaszék másodfokulag határoz. (1877. XX. t.-cz. 212. §.)

2. §.

Az árvaszék székhelye: Székely-Udvarhely.

3. §.

Az árvaszék áll: egy elnökből, két ülnökből, egy jegyzőből, egy irattárnokból, két írnokból és két díjnokból. A törvényhatósági tiszti főügyész, számvevőség és pénztári hivatal pedig egyzersmind az árvaszék tiszti főügyésze, számvevősége és pénztári hivatala is.

4. §.

A törvényhatósági bizottság az 1877. évi 20. t.-cz. 178. §. alapján 12 bizottsági tagot küld ki, kik az árvaszéki ülésekben tanácskozási és szavazatjoggal bírnak.

A kiküldött bizottsági tagok működését sorshuzás dönti el.

Az árvaszék minden hóban két tagot nyilvános ülésbe sorsol ki, kik a jövő havi ülésekben részt vesznek, az egyszer kisorsolt tagok nevei mindaddig míg mindenik tag ki nem sorsolatott, a sorsolásból kihagyandók.

5. §.

Az árvaszék hatáskörét, felelősségét és pénzkezelési rendszerét az 1877. évi 20. t.-cz. s annak alapján kibocsátott miniszteri rendeletek, valamint ezen szabályrendelet szabályozzák.

6. §.

Az árvaszéki elnök, ülnökök, tisztí főügyész, jegyző, számvevőség és pénztári hivatal hivatalos munkaköre főképpen az 5. §-ban említett törvényekben, ministeri és szabályrendeletekben vannak meghatározva.

7. §.

Az árvaszék ügyrendjét az 1887. évi 20. t.-cz. 197. §. alapján kibocsátott belügyminiszteri rendelet szabályozza.

8. §.

Az 5. és 7. §-ban említett törvények és rendeletek keretein belül az elnök a jegyzőt, az írnokot az iktatói, kiadói és irattárnoki teendőkkel, a nyilvántartás és árvakönyv vezetésével megbizza és a segéd és kezelő személyzet többi teendőit lehetőleg egyforma munkakörrel köztük beosztja.

Az árvakönyv helyes és pontos kezelését az elnök személyes felelőség terhe alatt ellenőrizni köteles.

9. §.

A tisztí főügyész a hozzá beérkezett gyámsági és gondnoksági ügyekről a törvényhatóság és kincstár ügyeivel együtt idő és sorrend szerint iktató és mutató könyvet, a perekről nyilvántartást vezet az ügyiratokat elkülönítettlen I., II. és III. jegyek

alatt irattározza és a befejezett perügyeket az ügyiratokkal együtt az árvaszékhez kincstári vagy közigazgatási hatósághoz visszatérjeszti.

10. §.

A tiszti főügyész köteles az árvaszék utasítása folytán az árvák és gondnokoltak érdekeit bármily bíróságnál és hatóságnál védeni, esetleg pert folytatni.

Ezen eljárásért azonban az árváktól, illetőleg gondnokoltaktól, ha az érdekelt vagyona 100 frtot meghalad a bíróságilag megállapított, s a mennyiben meg nem állapíttatnék, a törvényhatósági szabályrendeletben megállapított munkadíjt és fuvardíjt igénybe veheti.

11. §.

A tiszti főügyész a gyámhatósági és gondnoksági peres ügyeknél, az örökösödési eljárásoknál és a kincstár képviselésénél mikor más hivatalos teendőkkel el van foglalva, magát saját felelősségére és költségére szakértővel helyettesíteni tartozik, valamint köteles fogalmazványait saját költségén letisztáztatni.

12. §.

A peres ügyekben megítélt perköltség a tiszti főügyészt illeti és a mennyiben előleget nyert volna, azt az illető alapha visszaszolgáltatni tartozik.

Második rész.

A gyámoltak és gondnokoltak pénzei kezeléséről.

13. §.

A gyámoltak és gondnokoltak pénzei a törvényhatóság pénztári hivatala által összesítve (cumulative) kezeltetnek és az értékpapírok, ékszerek és drágaságok pedig letétként őriztetnek.

14. §.

Az árvapénztár ezen vagyon kezeléséről külön könyvelést és zámadást tartozik vezetni.

15. §.

Az árvapénztár bevételei és kiadásai az I. számú minta szerint naplóba iktatandók, úgy hogy az összesített árvapénztár állapotát bármikor meg lehessen tudni.

Ezen naplóba az adóslevelek és értékpapírok is beiktatandók.

16. §.

Az árvapénztár a gyámoltak és gondnokoltaknak a pénztárba elhelyezett készpénzeiről tartozási számlakönyvet vezet a II. minta szerint, melyben mindenik gyámolt és gondnokolt számára külön számla-lapot nyit.

Az árvapénztár ezen számla-könyvről névmutatót vezet a III. minta szerint.

17. §.

Az árvapénztár az árvaszék írásbeli rendelkezése nélkül pénzt vagy pénzürtéket el nem fogadhat és ki nem adhat.

A kamatok és tőke törlesztési hányadok azonban az árvapénztár által elfogadandók.

18. §.

Az árvapénztár az árvák és gondnokoltak befolyt pénzei után a következő hó 1-től 7⁰/₀ kamatot fizet. Az (1) egy frtot meg nem haladó rész azonban nem kamatozik, hanem csak egészen lejárt hónapra fiztetetik.

19. §.

Minden gyámolt és gondnokoltak az összesített árvapénztárba elhelyezett pénze kamatja minden év végével számlájába követelésként a tőkéhez iratik.

20. §.

Ha gyám vagy gondnok az árvaszék által a kamatok rendes felvételére feljogosittatik, az év végével való tőkésítésnek helye nincs.

21. §.

A kamatok tőkésítése a naplóba nem vezetendő be, hanem a számlakönyvbe jegyeztetik fel.

A kamatok tőkésítésénél és kiadásánál államkincstárnak fizetendő tőke-kamat adó évenként levonandó és elkönyvelendő.

22. §.

Az összesített árvapénztár által kezelt tőkepénzek kamatjövedelméből 10⁰/₀ az 1877. XX. t.-cz. 293. §. alapján a tartalékalaphoz csatoltatik.

23. §.

A kamatok tőkésítésénél s illetőleg kifizetésénél a tartalék-alapnak járó 10⁰/₀ mindig levonandó és nevezett alap javára elkönyvelendő.

24. §.

A gyám és gondnokoltaknak az árvapénztárban elhelyezett vagyonáról a 4. minta szerinti iv adandó, melyben minden bevétel és kiadás bejegyzendő.

Ezen beírási ivateket a számlakönyvvel mindig összhangzólag kell vezetni és az érdekelt gyámolt vagy gondnokolt kielégítésekor bevévén, a számlakönyvhöz csatolni.

25. §.

A letétbe helyezett értékpapírok, ékszerek, drágaságok stb. vagyonok őrzéséért az árvapénztár a tartalékalap javára következő őrzési díjakat veszi:

I. Ékszerek és drágaságokért a becsérték forintja után:

1. egy évig	1 ¹ / ₂ kr
2. egy évtől öt évig	1 „
3. öttől tíz évig	1 ¹ / ₂ „
4. tíz éven felül	2 „

II. Érték papirokként, melyek forgalom tárgyát képezik, az I-ső pontban megállapított díjnak fele jár.

III. O k m á n y o k é r t.

a) Jogi okiratokért:

1. öt évi időtartamig . . . — frt 30 kr.
2. öttől tiz évi tartamig . . — frt 60 kr.
3. tiz éven felül 1 frt — kr.

b) Minden egyéb irat és oklevélért:

1. öt évi időtartamra 12 kr.
2. öttől tiz évi tartamra . . . 24 kr.
3. tiztől tizenöt évig 36 kr.
4. tizenöt éven felül 48 kr.

26. §.

Az árvaszéki elnök a befolyt és kiutalt pénzekről, valamint a letétbe helyezett értékpapírok, ékszerek és drágaságokról stb. naplót vezet, évnegyedenként a naplókat összehasonlitja s a pénztár-vizsgáláskor vizsgáló bizottság rendelkezésére bocsátja.

Szintén az elnök a kamatok, tőkerészletek és felmondott tőkék behajtását felügyeli.

27. §.

Az összesített árvapénztár készpénzei az árvaszék által törlesztési kölcsönökre kezeltetnek.

28. §.

Ezen pénzek 100 frtnál kevesebb és 10,000 frtnál nagyobb összegekben kölcsön nem adhatók.

29. §.

Kölcsönök az árvaszék által 10 évi évenkénti 10⁰/₀ törlesztés és 7⁰/₀ kamatfizetés mellett kölcsönöztethetnek.

Ezen § a már kiadott kölcsönökre is alkalmazást nyer. Azonban ezen kölcsönöknél a nyolczadik százalék kamat és annak kamatja a tőkével nem egyenlő rangsorozatu költségek fedezésére fentartatik, és azon kölcsönvevők, kik perköltség óvadékot nem nyújtottak, ezen százalék telekkönyvi törlesztését nem követelhetik.

30. §.

Kölcsönök csak dologi zálogjogos első helyeni biztosítás mellett adhatók és pedig csak is a katasztrális tiszta jövedelem 25 — 30-szoros mennyiségig.

A kölcsön kérvény felett csakis a becsatolt telekkönyv és birtokiv alapján lehet érdemleges határozatot hozni. A kölcsön jelzálogul szolgáló háznak a kölcsön tartama alatt biztosítva kell lenniök.

Az erről szóló biztosítási bárca a gyámpénztárnak megőrzés végett időnként átadandó.

31. §.

Az összesített árvapénztárból kölcsönzők kölcsönért csak az árvaszékhez folyamodhatnak, mely a folyamodványhoz csatolt telekkönyv és birtokivet megvizsgálván, határoz a kölcsön megadása felett és engedélyezés esetén egyidejűleg a pénztár által azt előjegyzésbe véteti.

32. §.

Az árvaszék által engedélyezett kölcsönökről az árvapénztár jegyzéket szerkeszt az 5 számú minta szerint, melyben a kifizetés megtörténte is beirandó. A fizetés sorrendje ezen jegyzék szerint történik.

33. §.

Az összesített árvapénztári kölcsönről a kölcsönkötelezvényt a tiszti főügyész állítja ki és kebelezteti be, mind a bélyeg illetéket és mind a munkadíjt a kölcsönzők tartozván hordozni.

34. §.

A kölcsönkötelezvények 10 évi tiz egyenlő részbeni tőke törlesztés 7°/_o kamat félévenkinti előrefizetés, s három havi telmondás és perköltség óvadék mellett úgy állítandók ki, hogy a kölcsönzők a sommás per eljárásnak s kölcsönző árvaszék által választható bíróság illetékességének magukat alá vessék.

35. §.

A kölcsönök nyugta mellett adatnak ki és a kamatok a következő naptári félévig előre levonatnak.

36. §.

Az összesített árvapénztár kölcsöneiről a 6. számú minta szerint követelési könyv készitendő, melyben mindenik adós és mindenik adóssági tétel számára számlalap nyitandó.

37. §.

Ezen követelési könyvhez betűsoros névmutató készitendő a 7. számú minta szerint, melyben az egyes adósok neve és lakhelye a követelési-könyv lapszámára hivatkozással és a tőkeösszeg mennyiségével együtt bejegyzendő.

38. §.

Az árvapénztár a tökerészlet és kamattörlesztésekre pontosan felügyelni és minden év február és augusztus 1-én, az azon évi január és július 1-én hátralékban maradt adósok névsorát hátralék tartozásaik megemlítésével köteles az árvaszék elé terjeszteni. A beperlést az árvaszék rendeli el.

39. §.

Kölcsönzők kölcsöneiket csakis az árvaszéknél mondhatják fel, mely esetben, hogy ha adósságaikat három hó alatt törleszteni akarnák, csak azon esetben fogadható el, hogy ha ezen időre a kamatot kifizetik.

Kivételesen az árvaszék azonban jogosult az árvapénztár kiadási szükséglete vagy pedig 8 napnál nem kevesebb kamatvesztés esetén a tőkét felmondási kamat nélkül is elfogadni.

40. §.

A kölcsönök teljes törlesztése után a kitörlési engedélyt az árvaszék adja meg, melyhez a szükséges bélyeget az adós előre beadni tartozik.

41. §.

Az adósok kölcsöneikről a 8. számú minta szerinti fizetési ívet kapják, melybe a fizetések pontosan bejegyzendők s a pénztárnok és ellenőr által aláírandók.

A fizetési ív a kölcsön teljes törlesztésekor visszaveendő és a kölcsönkötelezvény visszaadása elismerésével a számlalaphoz csatolandó.

42. §.

Az árvapénztár eddigi pénzkezelési rendszere az ujjal ugyan olvad össze, hogy a szerződésben biztosított felmondási jog fenntartása mellett a már kiadott kölcsönök öt év alatt az adósok által bármikor törlesztési kölcsönökre átváltoztathatók és az erre következő öt év alatt pedig a tisztí főügyész köteles minden régi kölcsönt törlesztési kölcsönre az illető adós költségén átváltoztatni; s jövőre pedig minden kölcsön ezen szabályrendelet szerint adható ki.

43. §.

Az árvaszék által kirótt birságpénzek az árvaszék által hatatnak be és az összesített árvapénztár által takarékpénztárilag kezeltetnek.

A birságpénzek csak azon árvák segélyezésére fordíthatók, kik 12 éven alóliak és vagyontalanok, vagy azok részére, kik a kereset képességi kort elérték ugyan, de testi vagy szellemi fogyatkozás miatt keresetképtelenek.

A kereset képtelenség és vagyontalanság előljárósági bizonyítvány által igazolandó, mely a helybeli lelkész és illetékes szolgabíró által megerősítendő.

44. §.

Az árvaszék a birságpénzeket letéti naplóval helyezi el az összesített árvapénztárba és kiutalási napló mellett utalja ki.

45. §.

Az összesített árvapénztár a birság-pénzeket naplóba vezeti és községenkint elkülönítve a 9. számú minta szerint elkönyveli.

46. §.

Az árvapénztár a birságpénzeket kamatozás végett a „Székelyegyleti első takarékpénztár“-ba helyezi el és az azokról kiadott betéti könyveket díj nélkül őrzi.

47. §.

Ezen takarékpénztári könyvecskék értéke az évi mérlegben szintén kitüntetendők.

48. §.

A birságpénzekből vagyontalan árvák tartására és rendelkezésre az árvaszék által engedélyezett segély-összegek szintén az árvaszék által számadás tétel kötelezettsége mellett, a gyám kezéhez utaltatnak ki és az árvapénztár a kiutalt összeget a „Székelyegyleti első takarékpénztár“-ból felvévén, a gyámoknak nyugta mellett szolgáltatja ki.

49. §.

Az árvaszéki elnök a birságpénzekről külön jegyzéket vezet, azoknak behajtását felügyeli és az árvapénztár megvizsgálásakor jegyzékét a pénztári állapottal összehasonlítja.

50. §.

Minden év végével az árvapénztár valamennyi követelési és tartozási számlakönyvei lezárandók s a követelési és tartozási állapot úgy az év kezdetéről, valamint az év végéről a 10. és 11. minta szerint kitüntetendő.

51. §.

Az évi mérlegnél a tartalékalap évi szaporodása kitüntetendő.

52. §.

A tartalékalap külön számlalap nyitásával kezeltetik.

53. §.

Az árvapénztár a letétbe helyezett értékpapirokról év végével szintén kimutatást szerkeszt, mely az évi mérlegbe hasonlóan felveendő.

54. §.

Az árvapénztár valamennyi pénzkézelési könyvei és naplói-nak lapjai folyó számokkal ellátandók; zsinorral összefűzve a törvényhatósági alispán és árvaszéki elnök által lepecsételendők és azon könyvek utolsó lapjain a lapszám igazolandó.

55. §.

Az árvapénztári pénzkézelési könyvekben és naplókban vakarni vagy kitörölni semmit sem szabad, hanem a felfedezett tévedés vagy hiba külön elkönyveléssel javítandó ki.

Harmadik rész.

A községi jegyzők részére leltározásért járó díjak.

56. §.

A leltározott hagyaték becsértékéhez képest:

1. 200 frtig	—	frt 50 kr.
2. 200 frton felül 1000 forintig .	1	„ — „
3. 1000 frton felül 5000 frtig .	2	„ — „
4. 5000 frton felül 10,000 frtig .	3	„ — „
5. 10,000 frton felül	4	„ — „

57. §.

A leltározó körjegyző leltározási díjait a leltár végén felszámítani és az árvaszék a felszámítást felülvizsgálni köteles.

58. §.

Az 56. §-ban felsorolt leltározási díjakon kívül a leltározó egyéb díjat vagy költséget nem számíthat fel.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelytt, 1887. május hó 6-án tartott közgyűléséből

Török Albert,
alispán.

59643. szám

III.

Magyar kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1886. XXI. t.-cz. alapján ezennel jóváhagyom.

Budapesten 1887. évi október hó 28-án

a miniszter helyett:

Beniczky,
államtitkár.

VI.

Szabályrendelet

Udvarhelymegye törvényhatóságának országgyűlési képviselő választókerületekre való beosztásáról:

Választási kerület	Választási székhely	A választási kerületet alkotó községek	
		m e g n e v e z é s e	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
I. Udvarhely városi kerület	Sz.-Udvarhely	Székely-Udvarhely	5012
II. Oláhfalva városi kerület	Szt.-E.-Oláhfalva	Sz.-E.- és K.-Oláhfalva	3558
III. Udvarhelyi választó-kerület 44 községgel.	Székely-Udvarhely.	Agyagfalva	749
		Atyha	1457
		Benczéd	292
		Béta	330
		Bikafalva	383
		Bogárfalva	299
		F.-Boldogasszonyfalva	278
		Bögöz	963
		Csehétfalva	423
		Décsfalva	96
		Dobó	683
		Fancsal	178
		Farezád	539
		Farkaslaka	1112
		Fenyéd	496

Választási kerület	Választási székhely	A választási kerületet alkotó községek	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
III. Udvarhelyi választó-kerület 44 községgel.	Székely-Udvarhely.	Hodgya	432
		Kadicsfalva	472
		Kecsedkisfalud	623
		K.-Keményfalva	508
		Kobát-Demeterfalva	490
		Korond	2931
		Lengyelfalva	508
		Magyarós	211
		Malomfalva	704
		Mátisfalva	316
		Máréfalva	1154
		Óczfalva	237
		Oroszhegy	2549
		Parajd	1966
		Pálfalva	470
		Alsó-Sófalva	1707
		Felső-Sófalva	1761
		Sükő	258
		Szent-Király	905
		Szent-Lélek	500
		Szent-Mihály	374
		Szent-Tamás	172
		Szombatfalva	957
		Taresafalva	317
		Tibód	155
		Betlenfalva	750
		Ülke	516
		Vágás	574
		Zetelaka	3167
		Összesen :	35897

Választási kerület	Választási székhely	A választási kerületet alkotó községek	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
IV. Kereszturi választó-kerület 44 községgel.	Székely-Keresztur.	Magyar-Andrásfalva	186
		Oláh-Andrásfalva	421
		Bethfalva	547
		Alsó-Boldogasszonyfal.	675
		Bordos	549
		Bözöd	1166
		Bözöd-Ujfalu	665
		Csekefalva	536
		Csób	369
		Énlaka	608
		Etéd	1555
		Fiatfalva	761
		Magyar-Felek	497
		Gagy	546
		Magyar-Hidegkut	432
		Oláh-Hidegkut	374
		Kadács	427
		Kereszturváros n. község	2775
		Kőrispatak	1090
		Küsmöd	647
		Kis-Galambfalva	670
		Kis-Kede	189
		Kis-Solymos	1050
		Martonos	627
		Medesér	693
		Nagy-Galambfalva	1130
		Nagy-Kede	225
		Nagy-Solymos	962
		Rava	686
		Rugonfalva	671
		Alsó-Siménfalva	871
		Siklód	1369
		Szederjes	547

Választási kerület	Választási székhely	A választási kerületet alkotó községek	
		me g n e v e z é s e	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
IV. Kereszturi választó-kerület 44. községgel.	Székely-Keresztur.	Solokma	558
		Székely-Szállás	237
		Szent-Ábrahám	704
		Szent-Demeter	736
		Szent-Erzsébet	1150
		Szent-Miklós	164
		Tordátfalva	535
		Ujszékely	902
		Vécze	813
		Firtos-Váralja	314
		Magyar-Zsákod	735
		Összesen :	34524
V. Oklándi választó-kerület 45 községgel.	O k l á n d	Abásfalva	384
		Ábrahámfalva	127
		Homoród-Almás	1720
		Árvátfalva	149
		Kis-Baczon	597
		Bardocz	789
		Bágy	536
		Bene	825
		Bibarczfalva	719
		Darócz	1043
		Dálya	655
		Derzs	1213
		Erked	1264
		Ége	253
		Füle	1320
		Gyepes	534
		Magyar-Hermány	1116
		Kányád	398
		Karácsonfalva	962

Választási kerület	Választási székhely	A választási kerületet alkotó községek	
		megnevezése	lélek száma 1880. évi népszámlálás szerint
V. Oklándi választó-kerület 45 községgel	O k l á n d.	H.-Keményfalva . . .	430
		Kénos	329
		Lókod	191
		Lövéte	2579
		Muzsna	986
		Oklánd	791
		Olasztelek	728
		Patakfalva	424
		Petek	703
		Felső-Rákos	1143
		Száldobos	650
		Recsenyéd	254
		Remete	268
		Homoród-Szt.-Pál . . .	607
		Homoród-Szt.-Péter . .	206
		Homoród-Szt.-Márton .	821
		Homoród-Szt.-Iászló .	184
		Sándorfalva	162
		Telekfalva	355
		Homoród-Ujfalu . . .	360
		Jánosfalva	330
		Jásfalva	94
		Miklósfalva	259
		Vargyas	1630
		Városfalva	469
		Zsombor	1151
		Összesen :	29321

VII.

Szabályrendelet

az 1883. XV. t.-cz. alapján igénybe vehető megyei pótadó kivetéséről, behajtásáról és kezeléséről.

1. §.

Az 1883. évi XV. t.-cz. 9, illetve 13. §. alapján közigazgatási, közlekedési, közgazdasági, közművelődési és jótékonyági célokra igénybevehető megyei pótadó, ha az a törvényhatósági közgyűlés által a törvény 10, esetleg 11. §§-ban körülírt módok mellett elhatározott, s a 13. §-ban említett pótadóra nézve a bel- és pénzügyminiszter engedélye kieszközöltetett, a földadó, házadó, keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bánya-adó, tőke-kamat és járadék adó czimén fizetett egyenes állam-adók után százalékbán vetetik ki.

2. §.

A fentebbi szakaszban előírt módon megállapított pótadót a községekre a kir. adófelügyelőtől megszerzett adókimutatások alapján a megyei számvevőség által történt kiszámítás szerint az alispán veti ki; a pótadónak egyénenkénti kivetése és behajtása az 1883. XV. t.-cz. 12. §-ban a közhirrétételre nézve foglalt rendelkezésnek szigorú szemelött tartásával s a közadók kezeléséről szóló 1883. XLIV. t.-cz. szabványai szerint a községi előljárások által eszközöltetik.

3. §.

A községek a megyei számvevőség kiszámitása szerint reájok eső pótradót kötelesek évnegyedenkénti egyenlő részletekben a megye alispánja útján, a megyei pénztárba beszolgáltatni.

4. §

A pótradók befizetésének eredményéről a megyei pénztári tisztség a főszámvevő ellenjegyzésével a hátrálékoknak községenként való kitüntetése mellett, a megye alispánjához minden évnegyed utolsó napján jelentést tenni köteles; ki is a muladékos községek, illetőleg azok előjárói ellenében a szükségesnek mutató intézkedéseket haladéktalanul megtenni tartozik.

5. §.

A pótradó a megyei pénztárban a megyei pénzkezelésről és számvitelről szóló szabályzat értelmében elkülönítve kezeltetik s arról minden év végével a közgyűlés elé külön számadás terjesztetik; mely azt a tavaszi közgyűlésen vizsgálja meg.

A közlekedési célokra igénybe venni szándékolt pótradóból várható eredmény, a közmunka tárgyában készült, s a közmunka s közlekedési miniszterhez fölterjesztendő költségvetési előirányzat fedezeti rovatába felveendő

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelyt, 1884-ik évi május hó 5-ik napján tartott közgyűléséből.

VIII.

Szabályrendelet

az árvai vagyonnak tűzkár elleni biztosítása tárgyában.

1. §.

Az 1877. évi XX-ik törvényczikk 110. §-ának intézkedéséhez képest, minden a megye területén létező gyám, s gondnoksági személyeket (kk. árvák, kiknek apja vagy anyja elhalt, vagy pedig a kik szülők életében nagyatyjok után, vagy bárki után telekkönyvi tulajdonosok lettek, tékozlók, elmebetegek és távol lévők) tulajdonjogilag illető lakházak és gazdasági épületek elég-hető részére nézve, becsérték szerint tűzkár ellen tömegesen biztosítandók.

2. §.

A tömeges biztosítás kizárólag az „Első magyar általános biztosító társaság“ Budapesten székelő főgynöksége alatt álló kolozsvári vezérügynökségnél lesz 12 évre eszközendő. Más társaságoknál jelenleg érvényben lévő árva biztosítások a kikötött idő lejártáig érvényben maradnak; a lejárát után azonban a megújítás az I-ső Magyar társaságnál eszközendő. Miért is ezen szabályrendelet életbelépte után más társaságoknál kötött új biztosítások esetén az első magyar általános biztosító társasággal kötött szerződésben foglalt részleteket meghaladó költség-különbözet az illető gyám számadásának megvizsgálásánál a gyámolt javára s a gyám vagy gondnok terhére fog rovatni.

3. §.

A gyámoltak és gondnokoltak tulajdonához tartozó épületek tömeges biztosítása céljából a biztosítási bevallások már eszközöltetvén, azoknak biztosítása 1883. augusztus 3-án kezdődik.

Az ezután megnyilandó hagyatékokuál a biztosítás azon naptól kezdődik, a melyen a tűzkár biztosítási jelentés a társulat által kibocsátott minta szerint az árvaszéki iktatóba számot kapott.

4. §.

Midőn az évenként beszedendő biztosítási díjakat tartalmazó jegyzékek községenként és minden községbe egyénenként megnevezve a biztosítottakat, a községi- vagy körjegyzőnek megküldetnek, azon jegyzékek haladéktalanul áttekintendők, s a mennyiben azokból kitűnnék, hogy a községökben egyes árvák épületei a biztosítás alól kimaradtak, vagy ha új halálozás vagy más birói intézkedés folytán egyes személyek gyámhatósági felügyelet alá kerültek, az esetben a 9. §-ban foglalt felelősség terhe mellett kötelességévé tétetik a községi- vagy körjegyzőknek, hogy azon árvák gyámja, vagy gondnokát haladéktalanul hívják fel a biztosítás eszközzésére, s ha az épületnek más társulatnál biztosítását a felmutatandó eredeti kötvény által igazolni nem képes, úgy vele a rendelkezése alatt lévő tűzkár biztosítási jelentésivet szabályszerűleg két példányban kiállítván irassa alá s az a biztosítás eszközzése végett, még pedig új halálozás alkalmával a halálesetfelvételi ivvel együtt postakönyv mellett a megyei árvaszékhez terjessze be.

5. §.

A bevallás és felbecslés a biztosító intézet részéről ingyen kiszolgáltatandó nyomtatványokba teljesítendő, melyek kellő példányokban a járási főszolgabírák útján fognak az illető jegyzők részére kiszolgáltatni.

A bevallási iv és becslés szabályszerűleg csak úgy állittatik ki, ha a nyomtatvány rovatai helyesen és olvashatólag kitöltetnek,

s ha ezt a gyám vagy gondnok és a községi jegyző aláírják. Ha a becsérték bevallásánál köztük különbség lenne, ez esetben a becsértéket a községi előjáróság állapítja meg.

Végre oly épületeknél, melyeket az árvák nagykoru testvéreikkel, vagy másokkal is közösen bírnak, mindenekelőtt a nagykoru birtokosok a tűzkár elleni biztosítás jótékonyására, és az árva-vagyonnal együttes biztosítása esetén, sokkal olcsóbb és kedvezőbb feltételekre figyelmeztetendők, s ha ők is akarják a biztosítást, a közös épületek teljes értékben felveendők, ha pedig a biztosítást maguk részéről elleneznék, az esetben csupán a kiskorut, vagy gondnokoltat megillető hányadrész veendő fel, mely körülmény a bevallási irben különösen megérintendő.

6. §.

A biztosítás után fizetendő díjösszegek, melyek a társulat által megküldött kimutatásban családonként kitéve lesznek, — ezen kimutatások kézhez vétele után, kötelesek a községi- és körjegyzők a területökre eső díjösszeget minden év november 1-ső napjáig az árvák és gondnokoltak képviselőitől nyugta mellett beszedni és a beszedett fizetéseket a kezök közt levő kimutatás mellett nyilvántartani, s a beszedett összegeket a fenti határidő alatt a fizetők névjegyzékének és a fizetések mennyiségének kitüntetésével jelentésileg a megyei árvaszékhez beküldeni.

Ha a biztosítási díjakat a kitűzött határidő alatt a gyámok, illetve gondnokok befizetni elmulasztják, az esetben köteles a községi- vagy körjegyző a hátrálékosok névsorát az árvaszékhez 14 nap alatt jelentése mellett beterjeszteni; — az árvaszék a hátrálékok beszédése iránt határozatilag intézkedik s a jogerőre emelkedett határozata az 1877. évi XX-ik t.-cz. 191. §-ában előirt módon hajtható végre.

Ha a díjösszeg a fennebbi rendelkezés daczára is hátrálékban maradna, az esetben a biztosító társulatnak fenhagyatik azon jog, hogy a díjösszeget a mulasztást követő árva képviselője ellen törvényes uton követelhesse.

7. §.

A biztosított árvai épületekben előforduló tüzeset a kis községek birái által az illető körjegyzőnek 48 óra alatt a községi- és körjegyzők által pedig az árvaszéknek postakönyv mellett és hivatalos szám alatt 8 napon belül írásilag bejelentendő.

8. §.

Minden tüzeset a fennálló szabályokhoz képest a járási főszolgabíráknak bejelentendő lévén, utóbbiak köteleztetnek, hogy a biztosítási díjak akadálytalan folyóvá tétele tekintetéből szükségelt ártatlansági bizonyítványukat már a nyomozás tétele alkalmával, ha csak törvényes akadályok fenn nem forognak, a megyei árvaszék részére azonnal küldjék be, továbbá a járási szolgabírák kötelesek minden évnegyedben a községi- és körjegyzőknél lévő, a biztosítási díjak szedése tekintetéből nyilvános kimutatást megtekinteni s egyszersmint próbák tétele által vizsgálatot tartani az iránt, vajjon minden gyám vagyon van-e biztosítva, ha pedig e részben hiányt tapasztalna, a kiegészítést elrendelni, a mulasztót kár bekövetkezte előtt első ízben felelősséggel járó kötelességére figyelmeztetni, másodízben pedig ellene a jelen szabályrendelet 9. §-át alkalmazni.

9. §.

Mindezen szakaszokban foglalt rendszabályok meg nem tartásából eredő káros következmények iránti felelősség a mulasztásban vétkest terheli, ugyanazért, ha a községi bíró, vagy távollétében helyettese az oly halálozást, hol kk. van érdekelve, a jegyzőnek a haláleset felmerültétől számítva legkésőbb 3 nap alatt be nem jelenti, az esetben az időközileg felmerülhető károkra nézve minden visszkereseti jog nélkül saját vagyonával is első sorban felelős.

S viszont, ha a községi- vagy körjegyző ezen kötelességei közé tartozott teendőket elhanyagolja, minek folytán károk merülnének fel, ez esetben ezen károkért első sorban saját vagyoná-

val felelős; de vagyontalansága esetén felelősség terhelendi a községi előljáróságot is, ha a jegyző tapasztalandó hagyagságát, mint ennek ellenőrzője, a járási főszolgabírónak bejelenteni elmulasztja, kinek kötelességévé tétetik, hogy a másodizben is hanyagnak bejelentett körjegyzőt hivatali állásától haladéktalanul felfüggeszse, s eljárását további intézkedés végett az alispánnak bejelentse.

Vége ha bebizonyíthatnák, hogy a felmerült kör a gyám hanyagsága vagy gondatlanságának tulajdonítható, az esetben a károkérti felelősség minden kár kizárólag csak a gyám- vagy a gondnokot terhelendi, vagyonainak elégtelensége esetében azonban, ha a kár a jelen szabályok pontos meg nem tartásából keletkezett, a felelősség a körjegyzőt és az ellenőrködésben hagyag községi előljáróságot illeti.

10. §.

Vége a biztosító társulattal kötött egyetemes biztosítási szerződés értelmében az évi biztosítási díjakból 12⁰/₀ a megyei árvaszéket illetvén, az gyámpénztárilag mint önálló alap kezelendő s abból a biztosítás körüli eljárás végzésére egy munkaerő alkalmazandó.

11. §.

Ezen szabályrendelet jóváhagyás után azonnal életbe lép.

IX.

Szabályrendelet

Udvarhelymegye területén ifjusági és népkönyvtárak szervezése és gyarapítása ügyében.

1. §.

Udvarhelymegye mindazon községeiben, melyek háztartási költségeiket vagy egészben rovatal nélkül fedezik, vagy annak fedezésére 50⁰/₀-ot meg nem haladó rovatalt alkalmaznak, ifjusági és népkönyvtárak alapíttatnak, melyekbe szív- és erkölcsnemesítő, továbbá hasznos ismereteket terjesztő népies olvasmányok szerzendők be, az ugynevezett ponyvairodalom termékeinek kizárásával.

2. §.

A már meglévő és ezen szabályrendelet értelmében alapítandó, ifjusági és népkönyvtárak gyarapítására, az erre kötelezett községek háztartási költségvetésében a kiadási főösszeg legalább 1⁰/₀-nak megfelelő összeg vevendő fel, mely az évi rendes számadással együttesen számolandó el, s ugyanakkor a számadási évben beszerzett könyvek jegyzete a számadási okmányokhoz csatolandó.

3. §.

El könyvtárak központi felügyeletével a megye közigazgatási bizottsága, a közvetlen felügyelettel az illető község képviselő testülete, a kezeléssel a községben alkalmazott népiskolai tanító,

vagy tanítók egyike, a mely községben pedig ilyen nem volna, a képviselő testület által erre megválasztandó egyén bizatik meg. A könyvtárnoki teendőkért díjazás nem jár.

4. §.

A meglevő okmányok leltáros nyilvántartása, valamint a használat módozatai iránt a községek képviselő testületei intézkednek.

5. §.

A megye közigazgatási bizottsága időről-időre tájékoztatja a községeket, a beszerzésre ajánlható könyvek cziméről, áráról és beszerzési forrásáról.

Vegyes ajku községekben, a beszerzendő olvasmányok a népesség nyelvbeli számarányának szemelőtt tartásával választandók ki.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelyen, 1883. november hó 5-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

X.

Szabályrendelet

a kihágásokról.

1. §.

Azon közrendőr ellenes természetű cselekmények és mulasztások, melyek valamely rendőri tilalomnak vagy rendelkezésnek megszegését képezik, mennyiben azok megtorlása iránt országos törvény, miniszteri rendelet, vagy törvényhatósági szabályrendelet nem intézkedett: mint közigazgatási kihágások az 1879. évi 40. t.-cz. 1. §. 3. pontja alapján és 16. §. korlátai között ezen szabályrendelet szerint büntetendők.

2. §.

A ki éjjel községekben a lakosok nyugalma szándékosan zavarja, vagy isteni tisztelet ideje alatt templom közelében botrányos mérvben lármáz, rendőri kihágást követ el és 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

3. §.

Községekben a személy és vagyon védelmének esetét kivéve, lövöldözni az 1879. évi 40. t.-cz. 115. §-ban kijelölt büntetés terhe alatt tiltatik.

4. §.

A ki előleges hatósági engedély nélkül dinamitot vagy más robbantható szert elárusít, forgalomba hoz, vagy azt bármennemű robbantásra felhasználja, az 1879. évi 40. t.-cz. 109. és 110. §§. szerint büntetendő kihágást követ el.

5. §.

Ha valamely toloncz a kirendelt hivatalos kíséret elől megszökik, vagy a kirendelt toloncz-kísérő mulasztást követ el, a mennyiben mulasztása súlyosabb büntetést rendelő intézkedésbe nem ütközik, 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

6. §.

Községekben, fogadókat kivéve, vendéglők, kávéházak, korcsmák, sörházak, pálinkamérések és kávémérések zárórája az 1879. évi 40. t.-cz. 74. §. értelmében estvéli 10 órára határoztatik meg. A fogadók bor és pálinkamérő helyiségei szintén ezen szabály alá esnek.

7. §.

Vendéglősök vagy szálloda tulajdonosok kötelesek az idegen utazók számára azok nevét, állását és lakhelyét előtüntető és hatóságilag láttamozott vendégekönyvet tartani, a megszállott idegent a vendégekönyv rovatainak kitöltésére az első hat óra alatt felszólítani, és a mennyiben az idegen ezen felhívásnak egy óra alatt eleget nem tenne, erről a hatóságot értesíteni. Különben a vendéglős az 1879-ik évi 40. törvényczikk 73. §-a értelmében 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

8. §.

Ha valamelyik vendéglős vendégével szemben gorombáskodik, vagy illetlenül viseli magát, 2 frttól 30 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással büntetendő.

9. §.

Községekben bármínemü szeszes italt 16 éven alóli gyermeknek és szerződött külső és belső cselédeknek hitelbe, kézi zálogért vagy csere tárgyakért, a szülő, gyám vagy gazda hire és beleegyezése nélkül elárusítani nem szabad. Hasonlóképpen nem szabad őszgabona vagy törökbuza hordás alkalmával elárusítás czéljából a határra szeszes italt küldeni vagy vinni. A ki ezen tilalmat megszegi, 3 frttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

10. §.

Ha valaki a községi birtokossági vagy földesuri korcsmajog kijátszására, vagy a korcsmajog haszonbérlojének károsítására a haszonbéri szerződés feltételeinek ellenére bármínemü csempészetet követ el; vagy ha a haszonbérlo a szeszes ital mennyisége, minősége és árára nézve a szerződésileg kikötött feltételeket be nem tartja, mennyiben a fenforgó esetre valamely országos törvény vagy miniszteri rendelet büntetést nem szab, 5 napig terjedhető elzárással és 2 forintól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ez utóbbi behajthatatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárásra lesz átváltoztatandó.

11. §.

Ünnep- és vasárnapokon a délelőtti isteni tisztelet ideje alatt a korcsmákban és más italárulási helyiségekbenni fogyasztásra

szeszecsitálokat kiszolgáltatót nem szabad. Ezen tilalom megsértője 2 frttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

12. §.

A ki a gazda engedélye nélkül, ennek cselédjénél éjjeli látogatást tesz házában, telkén hál, éjjel mulat vagy jár, 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

13. §.

A bordélyház által használt cselédkönyvek, éjjeliződések lévén és csak a hatóságok félrevezetésére szolgálván, elrendeltetik:

a) hogy kéjnot cselédkönyv mellett befogadni, vagy kéjnotnek cselédkönyv mellett elszegődni nem szabad;

b) hogy kéjnot csak igazolási jegy és a hatóság által kiállított türelmi bárcza mellett szabad befogadni, vagy kéjnotnek azok nélkül beállani nem szabad;

c) hogy kiskoru kéjnot, azonkívül még a szülők vagy gyám beleegyezésével szabad bordélyházba felvenni.

A ki ezen szabályokat megszegi, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

14. §.

A mely nő hatósági engedély, türelmi-bárcza és orvosi felügyelet nélkül magán helyiségben pénzért üzletszerűleg kéjtelgést folytat, egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

15. §.

A mely bordély tulajdonos a szabályszerű orvosi vizsgálatot meghiusította, vagy a ragályos betegséget a hatóságnak azonnal be nem jelenti, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel

behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő. Ismétlés esetén a bordélyház bezárható. Ha ezen kihágást kéjő követi el, az 1879. évi 40. t.-cz. 81. alapján büntetendő.

16. §.

A bordélyházak utcára nyíló ablakai este világítás idején mindig lefüggönyözve tartandók, az utcára nyíló ajtókat pedig tárva tartani nem szabad. Az utcára kihallszó zajos mulatság és általában a zenélés bordélyházban tilos, kéjőeknek esti időben az utcán járkálni nem szabad. Az ezen szabályok ellen vétő bordély tulajdonos 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő, ismétlés esetén ha az utolsó büntetés után fél év még le nem járt, a bordélyház bezárható. Ha ezen kihágást kéjő követi el, az 1879. évi 40. t.-czikk 81. §. alapján büntetendő.

17. §.

Kihágást követ el:

a) azon kerítő személy, ki kéjőeknek hatósági engedély nélkül üzletük folytatására szállást, buvóhelyet ad, ki kéjők elszerzésével üzérkedik, vagy ki ilyen tilos üzleteknél közben jár;

b) azon bordély-tulajdonos, ki valamely kéjőt személyes szabadságának élvezetében jogtalanul korlátoz, mennyiben ezen cselekmény súlyosabb beszámítás alá nem esik.

Ezen kihágások 5 napig terjedhető elzárással és 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, ez utóbbi behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárásra lesz átváltoztatandó.

18. §.

Ha valaki valamely nőnek, a nő beleegyezése mellett azon célból, hogy terhessége megakadályoztassék, fogamzási képessé-

gét megrontja, vagy e czélból kísérletet követ el, mennyiben a fennforgó eset súlyosabb beszámítás alá nem vonható: kihágást követ el és 5 napig terjedhető elzárással, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ez utóbbi behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárásra lesz átváltatatandó.

19. §.

A ki emberi élelemre szánt marhát vagy más állatot akar levágni és elárusítani, köteles azt előzőleg a községi előljárásnak bemutatni és annak egészséges állapotát a községi előljárásság részéről kijelölt egyének által megvizsgáltatni. A mely községben járási orvos, körorvos, vagy állatorvos lakik, a vizsgálat általuk teljesítendő. Ezen szabály megszegése az 1879. évi 40. t.-cz. 104. §. értelmében büntetendő kihágást képez.

20. §.

Minden lónak és szarvasmarhának elhullását a tulajdonos köteles azonnal az előljárásnak bejelenteni, az előljárásság pedig köteles minden gyanus esetet a szolgabírónak sürgősen tudomására hozni és 48 óráig a hivatalos vizsgálat érdekében a hullát földdel elhantolva őrizet alatt tartani. Ugyan ezen szabály áll járvány esetében a sertések elhullására nézve is. A gyanus eseteknél elrendelt hivatalos intézkedések zárlat és fertőtlenítő eljárás és tisztítás pontosan végrehajtandók. Ki ezen rendszabályokat meg nem tartja, mennyiben a fennforgó eset súlyosabb beszámítás alá nem jöhet, 2 forinttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

21. §.

Az elhullott állatok hullája az 1879. évi 40. t.-cz. 124. §-ban foglalt büntetés terhe alatt, valamely a község által kije-

lőlt alkalmas helyen oly mélyen elásandó, hogy a fölött legalább egy méter magas föld rakassék és a behantolt föld tövissel, vesszővel és karóval lekötendő.

22. §.

Községekben trágyadombok, szemét és peczegődrök évenként legalább egyszer kitakarítandók, járványbetegségek alkalmával pedig a hatóság rendeletére 8 nap alatt kihordandók. A ki ezen szabályt megszegi, az 1879. évi 40. t.-cz. 125. §. értelmében büntetendő.

Trágyalének, peczegődör szivárgásnak utczára, kutakba vagy folyóvizekbe kieresztetni nem szabad, a ki ezen szabályt megszegi, 2 frttól 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 2 napig terjedhető elzárással büntetendő.

23. §.

Ki közös lakásnál az e czélra kijelölt helyen kívül vizet, szemetet vagy ronda tárgyat kiönt vagy dob, 2 forinttól 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 2 napig terjedhető elzárással büntetendő.

24. §.

Kinek háziállatját valamely veszettség gyanujában lévő állat megsebezte, köteles az esetet az előljárásnak azonnal bejelenteni és a megsebezett állatot elkülönített záros helyen kötve tartani, vagy másként ártalmatlanná tenni. A ki ezen elővigyázati szabályokat meg nem tartja, kihágást követ el és az 1879. évi 40. t.-cz. 103. §. értelmében büntetendő.

25. §.

Ha valamely emberi hullának kellő időbenni eltemetését az illetékes hatóság felszólítására valamely egyházi személy bármi okból megtagadja vagy meggátolja, tekintettel az 1876. évi XIV.

t.-cz. 115. §-ra, kihágást követ el és 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

26. §.

Senkinek sem szabad a fennálló szabályok ellenére az illetékes közigazgatási hatóság engedélye nélkül semmiféle épületet felépíteni, hasonlólag nem szabad a már kinyert és jogerőre emelkedett építkezési engedélytől eltérőleg építkezni. A ki ezen tilalmat megszegi, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő és az építkezési engedély feltételeinek végrehajtására, ott, hol a tűzbiztonsági és egészségügyi tekintetek megkövetelik, közigazgatási uton záros határidő és ismételt büntetések terhe alatt reászoritandó.

27. §.

A szabad közlekedés érdekében elrendeltetik, hogy senkinek sem szabad közlekedési utakon, utczákon, nyilvános téreken (piacon árukat, hordókat, ládákat, tüzi- és épületfákat, köveket, fővényt, kévétet, vagy más a közlekedést megakadályozó nagyobb halmazt képező anyagokat az illetékes közigazgatási hatóság különös engedélye nélkül lerakni vagy lerakatni. A ki ezen tilalmat megszegi, az 1879. évi 40. t.-cz. 119. §. értelmében büntetendő kihágást követ el.

28. §.

Minden építkezés megkezdése, valamely épület lebontása, vagy kijavítása az illetékes községi előljárásnak előzetesen bejelentendő a végett, hogy a közlekedés és közbiztonság szempontjából a helyi viszonyoknak megfelelő hatósági óvintézkedések kellő időben megtétethessenek. A ki ezt mulasztja, vagy a kiadott hatósági intézkedéseket meg nem tartja, vagy a mely előljáró a szükségesnek mutakozó intézkedéseket el nem rendeli, s ez utóbbi

esetben valamely véletlen szerencsétlenség vagy károsodás történt, az 1879. évi 40. t.-cz. 117. §. szerint büntetendő kihágást követ el.

29. §.

Azon hidépítő vállalkozó, a ki már felbontott hidhoz és az ideiglenes átkelésre szolgáló póthidhoz, nappal a figyelmeztető jelt, éjjel égő lámpást nem alkalmaz; ugyszintén az is, ki a figyelmeztető jelt ledönti, elviszi, az égő lámpást kioltja vagy elviszi, az 1879. évi 40. t.-cz. 119. §. szerint büntetendő kihágást követ el.

30. §.

A ki azon fennálló szabályt megszegi, hogy közlekedési utakon mindig jobbfelől kell hajtani, vagy a ki a közlekedés akadályozására járművével a közlekedési utat elfoglalja vagy szándékosan rendetlenül hajt, a közlekedési uton lovait, marháit éteti és felügyelet nélkül hagyja, vagy végre, ki lovait, marháit a közlekedési uton befogva szabadon ereszti, az 1879. évi 40. t.-cz. 120. §. értelmében büntetendő kihágást követ el.

31. §.

A mely községi előljáró a hatósága területén átvonuló törvényhatósági vagy közlekedési utakon megromlott műtárgyakat az illetékes főszolgabíróhoz azonnal benem jelenti, s addig is, míg további intézkedés tétethetnék, az akadálytalan közlekedést a község erején a lehetőségig nem biztosítja és a veszélyes helyeken a figyelmeztető jeleket fel nem állítja; vagy az, a ki a községi utak hasonló romlásait saját hatáskörében a lehetőségig azonnal helyre nem állítja, az 1876. évi V. t.-cz. értelmében fegyelmileg megbüntetendő.

32. §.

A ki törvényesen reáráott természetbeni közmunka tartozását, megváltás esetét kivéve, a közigazgatósági hatóság rendeletére a

kitűzött határidőben nem teljesíti, a községi bíró annak költségére és veszélyére a nem teljesített közmunkát fogadott munkásokkal lehető olcsón végrehajtatja és a főszolgabíró által az illető a felmerült költségek megfizetésében elmarasztalandó.

33. §.

A ki hatósági intézkedés folytán az utra hordott kavicsot, onnan hatósági rendelet nélkül elhordja, ha szintén azt hasonló célra fordította is, 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

34. §.

A ki közlekedési utakon a hidakat, átereszeket, karfákat, vagy a közlekedés védelmére szolgáló más műtárgyakat, azoknak alkatrészeit megrongálja vagy megsemmisíti, mennyiben a fenforgó eset súlyosabb beszámolás alá nem jöhet, 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

35. §.

A ki az 1840. évi X. t.-cz. 5. §-ban meghatározott engedély kieszközlése nélkül a vizeknek természetes lefolyását akadályozó malomgátat vagy dugást készít, vagy a ki a már szabályszerűleg kiadott építési engedélytől eltérőleg és kárt okozólag készíti el a malomgátat vagy dugást, vagy végre a ki a gátzsilipeket nem a ki nyert engedély értelmében kezeli, mennyiben a cselekmény súlyosabban nem büntetendő, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

36. §.

A ki a patakoknak, mezei árkoknak és forrás vizeknek természetes lefolyását másnak kárával önhatalmúlag akármely módon és alakban gátolja, mennyiben a cselekmény súlyosabban nem büntetendő, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajt-

hatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő; és ezenfelül a kártérítési jog érintetlen hagyásával általa az előbbi állapot helyre állítandó.

37. §.

Mindenki köteles közveszély u. m. hófuvás, árvíz, tűz, erdőégés, stb. esetben az előjáróság rendeletére a rendelkezése alatt lévő kézi és ígás napszámmal a fennforgó veszély elhárítására azonnal közreműködni, ellenesetben az 1879. évi 40. t.-cz. 142. §. értelmében büntetendő kihágást követ el.

38. §.

Tűzvész kiütésének és terjedésének meggátolása céljából elrendeltetik:

a) Sütőben és hiuban tűzveszélyes és gyulékony anyagot tartani nem szabad.

b) Hamut, parázst csak kemenczében, pinczében, szabadföldön és érczedényben lehet tartani.

c) Mindenki köteles tüzelő készletét, kéményt és kürtöt folytonos használat mellett havonként legalább egyszer kitakarítani.

d) Szerződésileg kötelezett kéményseprők felelősség terhe alatt kötelesek a kürtöket és kéményeket tisztán tartani.

e) Deszkából készült kürtők és füstfogók alkalmazása tiltatik.

f) Gyümölcsöt aszalni, disznót perzselni. vagy más szabad tüzet gyújtani szeles időben falu között és belsőtelken nem szabad.

g) Hiuban, istállóban, pajtában és csürben szivarozni, pipázni, szabad égő gyertyával járkálni nem szabad.

h) Cséplés alkalmával csürben, csüröskertben pipázni, szivarozni nem szabad.

i) Minden gőzcséplőgép tulajdonosa köteles cséplés alkalmával vízi-fecskendőről és a munkaadó elegendő mennyiségű vízről gondoskodni.

j) Száraz és szeles időben a községi előjáróság rendeletére minden háztulajdonos köteles udvarán vízkészletet tartani.

k) Tűzvész kiütése esetén köteles mindenki a főszolgabíró, községi előljáróság, csendőrség, tűzoltó parancsnok vagy katonaság részéről az oltásra, rendfenttartásra, a személy és vagyon biztonság érdekében kiadott rendeleteket és intézkedéseket tehetsége szerint végrehajtani.

A ki ezen szabályokat megszegi, az 1879. évi 40. t.-cz. 141. §. szerint büntetendő kihágást követ el.

39. §.

Kinek házi állata a más birtokos kertjébe átjár s azt figyelemztetés után sem akadályozza meg, 2 forinttól 10 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 1 napig terjedhető elzárással büntetendő.

40. §.

Törökbuzaérés alkalmával ott, hol azt a helyi viszonyok miatt a községi előljáróság elrendeli és kihirdeti, köteles mindenki kutyáját a tilalom ideje alatt elzárva vagy megkötve tartani. A ki ezen szabályt meg nem tartja, 2 frttól 10 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 1 napig terjedhető elzárással büntetendő. Őrző kutyákra szájkosár is alkalmazható és ez esetben ezen kutyák szabadon járhatnak.

41. §.

A ki az állami, törvényhatósági és községi közutak mellé, vagy a vasutak vonalán és tagosított birtokok határaiban elültetett fákat bármi módon megrongálja, vagy megrongáltatja, mennyiben a fennforgó eset súlyosabb beszámítás alá nem esik, 3 napig terjedhető elzárással és 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

42. §.

A ki ígás marháit durva bántalmazással akarja tulságos teher vonására kényszeríteni, vagy a ki csökönyös lovát durván bántalmazza, az 1879. évi 40. t.-cz. 86. §. szerint büntetendő kihágást követ el.

43. §.

Azon szinigazgató, ki előadásainak rendezésében a községgel szemben visszaélést, vagy rászedést követ el, mennyiben a cselekmény súlyosabb beszámolás alá nem jöhet, 2 forinttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

44. §.

Ki valamely községben lakás végett letelepedni akar, köteles ezen települési szándékát a beköltözéstől számítandó 30 napok alatt a községi képviselő testületnek írásban bejelenteni s egyidejűleg kimutatni, hogy magát esetleg családját a község terhelése nélkül fenntartani képes. A ki ezen bejelentést elmulasztja, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő, s a mennyiben erkölcsi és anyagi állását igazolni nem képes, hazájába tolonczolandó.

Kivételnek ezen szabály alól az állami és törvényhatósági tisztviselők hivatalos székhelyöket illetőleg.

45 §.

Ki a megengedett vagy az arra alkalmas és senki által nem kifogásolt helyeken vagy helyiségekben kiragasztott vagy kifüggesztett magánhirdetéseket, a hatóság rendelete nélkül letépi, megrongálja, eltávolítja, vagy olvashatlanná teszi, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

46. §.

A gőzcséplő és gazdasági gépek által okozható szerencsétlenségek lehető elhárítása vagy a már megtörtént szerencsétlenség lehető enyhítése okából elrendeltetik:

1. Minden gép- vagy gyártulajdonos köteles vérelállító szerekből u. m. timsó, gyantapor, bányatapló, tépés, nyomfoltok, sebkötők és érnymaszából legalább 3 félélt folytonosan kéznél tartani.

2. Az érnymasz előforduló szerencsétlenség esetén az orvos vagy annak hiányában más értelmes egyén által a vérző ütés törzsre illesztendő erősen a végtag körül csatolandó, hogy a betegnek a kórházba vagy hazaszállítása alkalmával utközbeni elvérzése megakadályoztassék; egyébaránt a géptulajdonos gyors orvosi segélyről lehetőségig gondoskodni tartozik.

3. A gép körül foglalkozó munkások ruházata lehetőleg szűk és testhez simuló legyen.

4. A gépfelügyelő személyes felelősséggel ügyelni tartozik, hogy ittas emberek a gép körül alkalmazást ne nyerjenek.

5. Az olajozó kannák hosszú csőrrel legyenek ellátva, hogy a géphengerek olajozása kellő távolságra történhessék.

6. Hol cséplőgép működik, a falusbíró köteles személyesen meggyőződni arról, hogy az ezen szakaszban felsorolt szabályok megtartatnak-e?

7. Közszemlére kitett gépeknél a tulajdonos vagy kereskedő köteles azok hajtókerekét, vagy hengerét szorosan leköttni. A ki ezen szakaszban írt szabályok ellen vét, vagy mulaszt, kihágást követ el és az 1879. évi 40. t.-cz. 111. §. értelmében büntetendő.

47. §.

A ki a hatóság jogerős határozata által felállítani rendelt közkerítést a kitűzött határidő alatt fel nem állítja és ezen mulasztását igazolni nem képes, annak költségére a hatóság a közkerítést felállíttatja.

48. §.

A jelen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetési összegek a megyei kórház-alap javára az 1879. évi 40. t.-cz. vonatkozó szakasza alapján kiszabott és befolyt büntetés-pénzek, ellenben az idézett t.-cz. 12. §. értelmében az 1878. évi V. t.-cz. 27. §-ban jelzett célokra fordítandók.

49. §.

Ezen szabályrendeletben megállapított kihágásoknál a büntető eljárás az 1880. évi augusztus hó 17-én 38,547 szám alatt kibocsátott belügyminiszteri rendelet szabályai szerint történik és elsőfokban a főszolgabíró, másodfokban az alispán és harmadfokban a belügyminiszter bíraskodik.

50. §.

Ezen szabályrendelet hatálya Sz.-Udvarhely rendezett tanácsu város kivételével, egész Udvarhelymegye területére kiterjed.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelyt, 1884. november 3-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Török Albert,
alispán.

66450. B. M. szám.

II

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján megerősitem.

Budapesten, 1884. évi deczember hó 13-án

a miniszter helyett:

Beniczky,
államtitkár.

XI.

Ideiglenes szabályrendelet,

**a halászási jog gyakorlását illetőleg Udvarhelymegye
törvényhatósága területén.**

1. §.

A törvényes halászási jog tulajdonosa ezen jogot vagy személyesen, vagy meghatalmazottja által gyakorolja, vagy ugyanazt haszonbérbe adhatja.

Ha a törvényes halászási jog tulajdonosa egy község vagy testület, úgy köteles azt vagy nyilvános árverezés útján haszonbérbe adni, vagy arra különösen rendelt halászmester által gyakoroltatni.

A halászási vizek haszonbérleti időszaka legalább is 12 évet kell hogy magában foglaljon.

2. §

Az egyes községek vagy testületekhez tartozó összefüggő halászási vizeket nem szabad egyes haszonbérleti részekre felosztani.

A halászási környék összefüggése fölött kérdéses esetekben a törvényhatósági alispán szakértők meghallgatása mellett határoz.

3. §.

Ha a természet szerint összefüggő halászási környék két vagy több tulajdonosnak van birtokában, úgy kötelezvék az egész határt mint haszonbérleti egészet árverezés alá hozni; az eredményezett haszonbérben az egyes birtokosok saját halvizeik közönséges vízállásnál mért területek arányában osztoznak.

Ha ezt illetőleg az egyes birtokosok közt barátságos meg-egyezés nem eszközölhető, úgy a thatóság, illetőleg az alispán szakértők meghallgatása után határoz.

4. §.

A halak fogása, áruba bocsátása és eladása az ivási idő alatt általában tilos.

Az ivási idő nyári ivásu halakra nézve ápril hó 1-étől június hó 30-ig, a téli ivásu halakra nézve november hó 15-től január hó-ig terjed.

Kivételképpen a mesterséges haltenyésztés érdekében a halak fogását az ivás idejében is megengedheti a thatóság, illetőleg az alispán, mindazonáltal e felől a jogosultnak egy szabadság-levél kiállítandó, melyet a halászok a halak fogásánál és szállításánál magukkal vinni és kívánatra előmutatni kötelesek.

A mesterséges haltenyésztésnél szükségelt halak, a használat után újból a szabad vagy zárt vizeknek kell hogy átadassanak.

Kivételkép szabad a törvényhatóságnak, illetőleg az alispán-nak szabadalmat azok eladására megfelelő ellenőrzési rendszabály használata mellett.

5. §.

A thatóság, illetőleg az alispán a halászásra jogosultnak egy halászejegyet állít ki, melynek tartalmazni kell kezdésit és kiterjedését az igazolványnak.

Az ilyen halászejegy tulajdonosa, annak alapján halászó személyeinek a falu előljáróságától ellenjegyzendő igazolási jegyet állít ki, melyet az illető személyek a halfogásnál felszólításra előmutatni tartoznak.

A halászásnál a halászási, vagy engedélyezési jegy tulajdonosának jelenlétében alkalmazott segély-személyzetnek nincs szüksége külön igazolványra.

6. §.

Tilos: a) minden oly állandó készülék: halretesz, kosár, háló stb. alkalmazása, mely közönséges vizállás mellett a vízfolyás

felénél többet vagy a tavak ki- és befolyásait, a vízközepén egész a fenékgig elzárja ;

b) gátaknál és zsilipeknel bármíneű fogók felállítása ;

c) az éjjeli halászat ;

d) a halak elkábitása, megmérgezése és robbanószerék alkalmazása ;

e) mindennemű és bármily néven nevezendő oly fogó eszköz használata, melynek nyílásai vagy nemei nedves állapotban hosszú és szélességben legalább $4\frac{1}{2}$ centimeter ($1\frac{1}{2}$) „átmérővel nem bírnak.“

A használatra készített hálón, mielőtt használatba vétetnék, az az illető községi előjáróságnak bemutatandók, a hol is azok, ha a szabályos mértékekkel megegyezőknek találtnak, a törvény által meghatározott önbélyeggel elláttatván, a tulajdonos nevével együtt nyilvántartás végett jegyzékbe veendők. Ezen eljárásáért díj nem fizettetik.

„Jég alatti halászat csak az esetben engedtetik meg, ha a teljesen befagyott vizen a halak lélekezésére elégséges számú lég tartatik folytonosan nyitva.“

7. §.

A halikra szedés szigoruan tiltva van.

8. §.

Következő halfajtákat tilos fogni, áruba bocsátani és eladni, ha szemektől egész az úszonyig mérve legalább az előadott hosszúságot el nem érték: a galócza 7 hüvelyket.

Minden más pisztrang fajták, továbbá a pozsár, kárász, az angolna félék és a márnák 6 hüvelyket, a haresa 15 hüvelyket.

9. §.

Tenyésztési és ivási helyek különös rendőri oltalom alatt állanak ; ezen helyek határszélén táblák állitandók fel ezen felirattal :

„Tenyésztési és ivási helyek.“

Ezen helyeken az illető halfajnak ivás ideje alatt a nád és fű kaszálása, kövek gyűjtése, porond és iszap elhordása nem eszközölhető. Házi réczék és lúdak ilyen helyre nem bocsáthatók.

10. §.

A halászatra jogosultaknak és a felügyeleti személyzetnek szabad vidrákat, halász-gémekeket és a halaknak ártalmas más állatokat elejteni.

11. §.

A halászás éjjel, egy szóval naplemente után és egyszóval napkelte előtt, tilos.

12. §.

Halvizekbe való bevezetése vagy bevetése oly anyagoknak, melyek a halakban vagy teljes pusztítást, vagy tetemes kárt okoznak, tilos.

Azonban a gazdaszat vagy iparnak tulsulylyal biró érdekében ilyen anyagok bevezetése vagy bevetése alkalmas, a halakban történhető kárt a legkisebb mértékre szorító rendszabályok használata mellett a thatóságtól, illetőleg a kerületi felügyelőségtől megengedtetetik.

Az erre szükséges védeszközök költségeit az illető intézet tulajdonosa viseli, ha a kár csupán iparüzletéből származik és a költségek a gazdaszati vagy iparüzlet'jövedelmeivel nem aránytalanok.

Ellenkező esetben a költségeket a halászatra jogosulnak vagy egészen, vagy részben kell viselni.

Ha az érdekeltek ezen költségek felosztása iránt nem tudnak megegyezni, ezen esetben a szakértők meghallgatása mellett a thatóság, illetőleg az alispán határoz.

13. §.

A len és kender beáztatása folyóvizekben általában tilos.

Ezen tilalom alól kivételeket a thatóság megengedhet oly községek számára, hol a helyiség nem alkalmas czélszerű áztató helyek berendezésére és a folyóvizek használása a len és kender készítésre nélkülözhetetlen.

14. §.

„Mindazok 5 frttól egész 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek, kik e rendszabás 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 §. tilalmai és rendelvényei ellen vétnek.“

Ugyanazon pénzbüntetés alá esik az is, ki halász-eszközökkel ellátva halászati vizek közelében jogosulatlanul találtatik.

A tilos halfogásnál használt halászási eszközök megsemmisítendőek, a törvényellenesen áruba bocsátott, eladott és elküldött halak és rákok, a halászbiztosultnak javára lefoglaltatnak.

Ha az illető jogosult kétségkívül ki nem puhatolható, úgy a lefoglalt állatok kiváltási díja, azon község szegények alaptőkéjéhez csatoltatik, hol a letartóztatás történt.

Oly intézkedések és előkészületek halászati célra, melyek ezen rendszabás 6-ik §-a ellen állítottak, a legrövidebb uton lemontandók.

15. §.

Ki ezen rendszabás által büntetés terhe alatt tiltott áthágás véghez vitelére övéit, inasait, vagy napszámosait használja résztvevőül vagy segédekül, ha ezek a fizetésre nem képesek, saját büntetése mellett, még azoknak is pénzbüntetését lefizetni tartozik.

16. §.

„A pénzbüntetés behajthatlansága esetében a pénzbüntetés elzárásra változtatandó át, melynek tartama az 1879. XL. t.-cz. 22. §-ában foglalt rendelkezések szerint fog megállapittatni.

17. §.

A halászási jog tulajdonosa, vagy annak meghatalmazottja, a tetten kapott idegent megzálogolhatja, köteles azonban esen esetben az illetékes hatóságnak erről a jelentést három nap alatt megtenni.

18. §.

A halászásra jogosult által felállítandó, a thatóság, illetőleg az alispán által felesketett halászati felügyelőkön kívül még a helyi rendőröknek, az út- és vízépitések felügyelő személyeinek, a csendőröknek, a pénzügyőröknek s határfelügyelőknek, a mennyire nem történik saját szolgálati feladatuknak rovására, ezen szabályrendeletek feletti őrködés és felügyelet, ugymint felfedezett haltolvajlások feljelentése, az illetékes hatóságnak szolgálati kötelességévé tétetik. A feleskütt felügyelőnek feljelentése ellen bizonyítékok hiányánál hiteles erővel bir.

19. §.

Ezen rendszabásnak meghatározásai zárt-tavakra és viztar-tókra nem terjednek ki.

Ha halak és rákok ily tavakból, az ivás idejében, vagy a megszabott mértéken alól szállíttatnak, áruba bocsáttatnak vagy eladatnak, számukra egy hatóságilag hiteles bizonyító igazolási irat állítandó ki.

20. §.

A rákok fogása ugyanazon meghatározásoknak van alávetve, mint a halaké.

21. §.

Ezen rendszabás végrehajtásával, a törvényhatósági alispán bizatik meg.

A thatósági bizottságnak 1880. november 3-ik napján tartott rendes közgyűlési határozat folytán ujból megerősítés végett fel-terjesztetni határoztatott.

Székely-Udvarhelytt, 1880. november 3-án.

XII.

Szabályrendelet

az 1876. évi XV-ik t.-czikk 57. §-a a) pontja alapján.

1. §.

Mindenik község előljárósága köteles az idézett törvény által az adó-végrehajtás keresztülviteléhez alkalmazott községi bíró vagy pénztárnok, jegyző vagy körjegyző és becsüsök tevékenységére felügyelni s az általok vezetett tevékenységi naplót munkálkodások idejét határozottan előtüntető aláírással ellátni.

2. §.

Az 1-ső §. intézkedése értelmében szerkesztett napló beadása után a községi előljáróság a községi pénztárba begyűlt végrehajtási illetekekből kiutalja, a végrehajtáshoz alkalmazott községi előljárók és tagoknak a 3-ik §-ban megállapított napi díjat.

3. §.

A községnél fizető adózók elleni végrehajtáshoz alkalmazott körjegyzőknek egy napidíja 1 frt, fél napidíja 50 kr, a községi tagoknak egy napidíja 50 kr, fél napidíja 25 krban állapittatik meg.

Székely-Udvarhelyt, 1884. márczius 25-én.

XIII.

Szabályrendelet

a megyei tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetnek fizetési előlegben való részesítése tárgyában.

1. A megyei közigazgatási tisztviselői, valamint a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet rendes fizetésének (10⁰/₀) százaléka erejéig terjedhető fizetési előleg engedélyezése iránt fennforgó méltányossági tekintetek alapján folyamodhatnak.

2. A fizetési előleg 10⁰/₀ százaléknál csak az évi rendes fizetés vehető alapul, de a mellékjáruclékok nem.

3. Bármikor engedélyeztetik az előleg, az a folyó év végéig egyenlő havi részletekben mindenkor törlesztendő.

4. Fizetési előlegek csak oly esetben engedélyezhetők, midőn kivételes méltányossági tekintetek forognak fenn és az ezzel egybekötött kiadás a megye háztartásában fennakadást nem okoz.

5. A fizetési előleg mindenkor a megye alispánjához benyújtott szabályszerűen bélyegzett folyamodványra utalványozható és fokszerűen bélyegzett és az alispán által láttamozott nyugtára fizetheti ki.

6. Utalványozás előtt a fizetési előlegek iránt benyújtott folyamodványok a megyei központi számvevősséggel előzetesen mindig közlendők annak igazolása végett, hogy a fizetés alapjául szolgáló pénzalap állása az utalványozást kimerülés nélkül megengedi és hogy folyamodót már korábban felvett előleg visszafizetése nem terheli.

7. A törvényhatósági közgyűlés felhatalmazza a vármegye alispánját arra, hogy a fizetési előlegeket a házipénztárból ezen szabályrendelet korlátai között jogérvényesen kiutalványozhassa.

8. Ezen szabályrendelet korlátain tulmenő bármely körülmények között kérelmezett fizetési előlegezésnek csakis Belügyminiszteri előzetes jóváhagyás után lehet helye.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelytt, 1884. évi november hó 3-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

XIV.

Szabályrendelet

a korcsmai hitel tárgyában.

(1883. évi XXV. t.-cikkhez.)

1. §.

A vendéglőkben, korcsmákban és más italmérési helyiségekben — ide értve azon kereskedéseket is, melyek a szeszes italok kicsinyben eladásra joggal bírnak — kiszolgáltató szeszesitalok ára iránti követelések fejében biróilag megítélhető összeg Udvarhelymegye területére nézve 2 frtban állapittatik meg.

2. §.

Ezen szabályrendelet minden községben szokott módon kihirdetendő, s minden italmérési helyiségben magyarul és az illető község jegyzőkönyvi nyelvén, a vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő, s olvasható állapotban tartandó.

Azon vendéglős, korcsmáros, vagy italmérő, ki ezen §. rendeletét nem teljesíti, a községi szegény-alap javára 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

3. §.

Jelen szabályrendelet folyó évi július elejével lép életbe.

Midőn erről a megye közönségét a szabályrendelet egyik példányának és a 2751. sz. alatti alispáni jelentésnek visszaküldése mellett további eljárás végett értesitem, egyszersmint felhivom, hogy a fentebbiek értelmében helyesbitett szabályrendeletnek idejekorán leendő kihirdetése és kifüggesztése iránt intézkedjék.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának 1883. május 8-án tartott üléséből.

2357. számhoz.

B. M. VI.

XV.

Szabályrendelet

a mezei hites rendőrszemélyzetről és a mezei rendőri kihágásokról az erdélyi részek és a polgárosított magyar határőrvidék területén.

1. §.

Mezei jószág alatt mindazon tárgyak értetnek, melyek a leg-szélesebb értelemben vett földműveléssel és mezei gazdasággal közvetlen vagy közvetett kapcsolatban állanak, a mennyiben ezen tárgyak nyílt mezőn vannak.

Ennélfogva a mezei jószághoz számítandók a szántóföldek, rétek, kertek, szőlők, mindenféle gyümölcsfák és ültetvények, borbázak, szénáspajták, méhesek, mezei gunyhók, kerítések, sövények, fasorok, halastavak, öntöző és vízlecsapoló készülékek, mezei utak és ösvények, mezei kutak stb., valamint a még be nem hordott termények és vetemények, szénakazlak és asztagok, a mezőn künn hagyott mezőgazdasági eszközök és szerszámok, igás és legelő marhák, trágya, stb.

2. §.

A mezővéd szolgálatra csak azon csőszök hiteltethetnek meg, a kik

a) vagy valamely község által a községi határban fekvő minden mezei jószág őrzésére, vagy pedig

b) valamely nagyobb jószág vagy gazdaság birtokosa által mezei jószágá őrzésére rendeltettek ki.

3. §.

A mezővéd szolgálatra való felesketés a járási főszolgabíró, illetve városi rendőrkapitány által eszközöltetik, s csupán a felesketendő csősz gazdájának, illetőleg az azt kirendelőnek kérelme folytán történhetik.

Az eskü a következő eskü minta szerint teendő le:

Eskümint a mezővéd személyzet számára.

Én — esküszöm, hogy a gondviselésemre bízott mezei jószágra minden tölem kitelhető gondossággal és hűséggel vigyázok, s azt védem; mindazokat, a kik ezen vagyont bármi módon rongálni akarják vagy valóban rongálják, személyválogatás nélkül, lelkiismeretesen feljelentem, ha szükséges törvényes módon megzálogolom és letartóztatom, ártatlant hamisan nem vádolok, s nem gyanúsítok, minden kárt tehetségemhez képest gátolok, s az okozott károkat legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint előadom és megbecsülöm, valamint azoknak orvoslását törvényes uton kérem, a reám ruházott kötelességek teljesítése alól magamat előljáróim tudata és beleegyezése nélkül, vagy elkerülhetlen akadályoztatásom esetén kívül soha ki nem vonom, s a reám bízott vagyonról mindig kellőleg számot adok. „Isten engem úgy segíljen.“

4. §.

A mezővéd szolgálatra felesketett minden egyénnek az eskü letételéről írásbeli bizonyítvány adandó, melynek még a kirendelő nevét s a csősz által őrzendő terület pontos leírását is tartalmaznia kell. Ezen bizonyítvány a csősznek igazolványul szolgálandó.

5. §.

A mezővéd szolgálatra a közigazgatási hatóságok által csak feddhetlen magaviseletű és 20 éves kort betöltött egyének csketethetnek fel.

6. §.

Oly egyének, a kik valamely büntetttben vagy másnak személye ellen elkövetett erőszak vétségében, továbbá nyereség vágy-

ból eredő vagy közerkölcsiség elleni vétségben bűnösnek ítéltettek és olyanok, a kik a reájuk kirótt hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztése, mellék büntetés hatálya alatt állanak, a mezővéd szolgálatra fel nem eskettethetnek.

7. §.

A felesketés megtagadható az észlelő és emlékeztető lehetőség gyengesége, iszákosságra, játékra, verekedésre és kicsapongásokra való hajlam, megvesztegethetőség vagy csempészkedés, általában oly testi és erkölcsi fogyatkozások miatt, a melyek a hatóságok véleménye szerint, az illető egyén a mezővéd szolgálatnak gyakorlására kevésbé alkalmassá vagy egészen képtelenné teszik.

8. §.

A mezővéd szolgálatra felesketett személyzet ezen szolgálat gyakorlásában nyilvános örnek tekintetik, s e tekintetben a törvényen alapuló mindazon jogokat élvezni, melyek a felsőbbbségi személyeket és a polgári öröket illetik.

A hites csőszöknek szolgálati esküjökre való hivatkozással tett vallomásai oly tények, vagy körülmények iránt, melyek szolgálatuk gyakorlására vonatkoznak, s melyeket ők szolgálatuk gyakorlása közben vettek észre: bizonyító erővel bírnak.

9. §.

Hogy pedig a mezővéd szolgálatra felesketett személyzet megismertethessék: szolgálatban könnyen felismerhető jelvényt kell viselnie, melynek alakja a járásban köztudomásra hozandó.

10. §.

A mezővéd szolgálatra felesketett személyek a 6. §-ban megállapított kizárási okok valamelyikének beálltával, a felsőbbbségi személyt és polgári ört illető jogokat, melyeket a felesketés által nyertek, elveszítik.

Egyébiránt a 7. §. határozataihoz képest, testi vagy erkölcsi fogyatkozások beálltával ezen jogok elvesztése határozatilag ki is mondatik.

11. §.

A mezővéd szolgálati felesketésre hivatott közigazgatási hatóságok (3. §.) határoznak az eskületétel megengedése s a felesketés által szerzett jogok elvesztése (10. §.) felett is.

Ezen határozatok ellen fellebbezési jogorvoslatnak van helye.

12. §.

A hites mezővéd személyzet szolgálati felszólításainak mindenki köteles engedelmeskedni, viszont ezen személyzet is szigorú felelősség terhe alatt köteles minden törvényellenes eljárástól tartózkodni.

13. §.

Ha valamely egyén mezei lopás elkövetésén, vagy a mezei jószág egyéb rongálásán éretik, ha ismeretlen, vagy ha állandó lakhelye nincs, letartóztatandó.

Más egyéneket csak akkor szabad letartóztatni, ha a hites mezővéd személyzet szolgálati felszólításának ellene szegülnek, azt szóval vagy egyébként bántalmazzák, vagy ha tetemes rongálásokat követtek el.

14. §.

Ha oly egyén, a ki a 13. §. rendelkezéséhez képest letartóztatható, azon helyről, hol tetten kapták elfutott, a hites mezővéd személyzet üldözőbe veheti, s a felügyeletére bízott terület határán kívül is letartóztathatja.

15. §.

A hites mezővéd személyzet köteles a mezei lopás elkövetésén, vagy a mezei vagyon egyéb rongálásán ért egyénektől a lo-

pott tárgyakat, nemkülönben a lopás vagy rongálás elkövetésére használt eszközöket elvenni.

Jogában áll továbbá a mezei kár elkövetésével alaposan gyanúsított személyektől, ha ezek más földjén éretnek, elvenni a föld termények előállítására közönségesen használt szerszámokat, ha ezeknek magukkal vitelét igazolni nem képesek.

16. §.

Minden letartóztatott egyén haladék nélkül a községi előljárásának adandó át, az illető hatóság elé leendő állítás végett.

Az elvett tárgyak és szerszámok hasonlóképen haladék nélkül a községi előljárásának adandók át, mely azokat a károsultnak, ha az ismeretes, vétbizonyítvány mellett azonnal átszolgáltatni köteles.

Ha a károsult ismeretlen, a községi előljáróság annak kinyomozása végett a kellő intézkedéseket tegye meg, s minden esetre gondoskodjék arról, hogy az elvett tárgyak, ha romlásnak vannak kitéve, a még ki nem tudott károsult javára elárusittassanak.

17. §.

Ha a mezei jószágban állatok által tétetik kár, a hites mezővéd személyzet a károsult számára a magán zálogolást teljesíti. Ezen zálogolás a község által kirendelt mezővéd személyzet részéről elmarad azon esetben, ha a kár a község nyájához tartozó, s a község által kirendelt pásztor felügyeletére bízott állatok által történik.

18. §.

A kirendelt hites mezővéd személyzet tartozik a zálogolt marhát haladék nélkül a helybeli előljárásának átadni, mely erről úgy a zálogolt marha tulajdonosát, ha ez ismeretes, mint szintén a károsultat is, ez utóbbit különösen oly megjegyzéssel köteles értesíteni, hogy a kártérítés jogát legfeljebb nyolcz nap alatt érvényesítse, ellenkező esetben a zálogolt marha a jelentkező tulajdonosnak vissza fog adatni.

A helybeli előljáróság a kárpótlás mennyisége iránt a károsult és a zálogolt marha tulajdonosa a barátságos egyezséget eszközölje, s azon esetben, ha hatósága alatt áll mind a két fél, de egyezés nem jön létre, jogában áll megállapítani azon biztosítási összeget, melynek letétele mellett a zálogolt marha a tulajdonosnak még a kártérítés iránt a hatóság által hozandó határozat előtt visszaadatik.

19. §.

A 2. §-ban b) alatt elősorolt magán személyek által kirendelt hites mezővéd személyzet tartozik a zálogolt marhát a szolgálatadónak átadni, s egyszersmind a zálogolás megtörténtét a helybeli előljáróságnak bejelenteni.

A károsult szolgálatadó köteles 8 nap alatt, vagy a marha tulajdonosával kiegyezni, vagy pedig kártérítés iránti igényeinek érvényesítése végett a hatóságnál a kellő lépéseket megtenni, ellenkező esetben a zálogolt marha visszaadandó.

20. §.

A hites mezővéd személyzet köteles minden általa felfedezett mezői lopást, s a mezői jószág egyéb károsításait még akkor is, ha a tettes ismeretlen szolgálat adójának még pedig a község által kirendelt személyzet a helybeli előljáróságnak, a magánosok által kirendelt személyzet pedig az őt kirendelőnek, s egyidejűleg a helybeli előljáróságnak tudomására juttatni.

21. §.

A helybeli előljáróság köteles a mezői jószágnak tudomására jött megrongálásáról a károsultakat, ha ismeretesek, tüstént értesíteni.

22. §.

A mezői vagyonnak állatok általi megrongálásánál a kár megtérítéseért a tulajdonos kezeskedik, akár történt záloglás akár

nem, még pedig akkor is, ha az állatok másokkal egy nyájban egyesülve, pásztor őrizetére voltak bízva.

Ha valamely közös nyáj által okozott rongálásoknál azon állatok, melyek által a kár okoztatott, vagy azoknak tulajdonosai ki nem tudhatók, a kár megtérítéseért a nyájba létező összes állatok tulajdonosai egyetemlegesen jótállással tartoznak, egymás között azonban a kártérítéshez csak a marhák faja és száma szerint járulnak, ahhoz képest, a mint azok a kártételkor a közös nyájban voltak.

23. §.

A mezei kihágás által okozott kár megbecsülésére első sorban a hitese mezővéd személyzet van hivatva.

Ha a kár a hitese csősz véleménye szerint öt o. é. forintot meghalad, köteles tüstént annak különösen meghitelt becsüsök általi becsűjét a helybeli előljáróságtól kérni, s ez tartozik a becsüt azonnal megtétetni, s a becsü eredményéről a hitese csősznek írásbeli bizonyítványt adni.

A kár becsűjének hitese becsüsök általi eszközlése a mezei kihágások minden esetében, úgy a károsult, mint a kártérítésre kötelezett által is a helybeli előljáróságnál a mezei kihágás elkövetésének vagy felfedezésének időpontjától számítandó 8 nap alatt kérhető.

24. §.

A felesketésre hivatott közigazgatási hatóságok kötelesek a mezővéd szolgálatra felesketett személyekről pontos jegyzéket vezetni, s folytonos nyilvántartásban tartani.

25. §.

A mezei jószágon (1. §.) elkövetett mindennemű rongálások és károsítások, melyek az 1878. évi V., az 1879. évi XXXI. és az 1879. évi XL. törvénycikkek határozmányai alá nem

esnek, mint mezei rendőri kihágások 50 krtól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

A befolyó pénzbüntetések hováfordítása tekintetében a fennálló gyakorlat tartandó fenn.

26. §.

A jelen szabályokban megállapított pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatása az 1879. évi XI. t.-czikk értelmében eszközlendő.

27. §.

Egyebekben az 1879. évi XL. t.-cz. intézkedései alkalmazandók.

28. §.

A közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágások eseteiben követendő eljárás szabályozása tárgyában, 1880. évi aug. hó 17-én 38547. szám alatt kibocsátott belügyminiszteri rendelet -- a mennyiben a jelen szabályok által nem érintetik, — a mezei rendőri kihágási ügyekben is alkalmazandó.

29. §.

Az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 42. §-a alapján kihágási ügyekben birói hatalmat gyakorló közigazgatási tisztviselők számára az általuk megállapítandó pénzbüntetések behajtása és kezelése tárgyában kiadott belügyminiszteri utasítás, a mennyiben a jelen szabályok eltérőleg nem intézkednek, (melléklet az 1880. évi 38547. számú belügyminiszteri körrendelethez) a jelen szabályok alapján megállapítandó pénzbüntetések behajtásánál és kezelésénél is alkalmazást nyer.

XVI.

Szabályrendelet,

a tenyésztésre alkalmas ménlovokról.

1. §.

Közös csordába, vagy szabad legelőre, csak tenyész-mén igazolvánnyal ellátott ménló bocsátható ki.

2. §.

A két és három éves méncsikó közös csordába vagy szabad legelőre általában ki nem bocsátható.

3. §.

A mely tulajdonos (város vagy község) ezen tilalom ellenére ménlovát, vagy mén-csikóját a közös csordába vagy szabad legelőre kibocsátja, 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, felhajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetetik. Ha ezen kihágás a város vagy község részéről követtetik el, a községi előljáró fegyelmi uton büntetendő.

4. §.

Minden község vagy város előljárója köteles az ilyen eltiltott ménlovak vagy méncsikóknak a közös csordába, vagy szabadlegelőre történt kibocsátását a legszigorubban ellenőrizni, az az ellenvétőket az illetékes hatóságnak haladéktalanul bejelenteni.

Ezen kötelmét elmulasztó előljáró az 1879. évi V. t.-cz. értelmében fegyelmi uton büntetendő.

5. §.

A tenyésztésre alkalmas ménlovak tenyész-igazolványokkal az 1873. évi XX. t.-cz. 8. §-a alapján a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter által 1873. évi május 9-én 7209 sz. a. kibocsátott körrendelet értelmében a tenyész-mének számbavételére szervezett bizottmányok által, a részükre kibocsátott utasítás szerint fognak elláttatni, és a közigazgatási hatóságok által nyilván tartásba vétetni.

6. §.

Minden tulajdonos (egyes község vagy város) köteles ingyen vagy bizonyos díjért, nyilvános használásra szánt ménlovát ezen bizottságnak megvizsgálás végett bemutatni, ezen kötelezettség alól azon méntulajdonos sem mentetik fel, ki ménjét állandóan istállóban és kizárólag saját tenyésztési céljából tartja.

7. §.

Oly esetben, midőn egyes tenyésztő, község vagy város a bizottság esetleg kedvezőtlen határozatát ménje fölött igazságosnak elismerni vonakodik, jogosítva van a megye alispánjától saját költségére felülvizsgálatot kérni, az alispán köteles a lótenyész-bizottság által e célra állandóan kijelölt 5 tag által a felülvizsgálatot a tulajdonos kérelmében kijelölt helyen eszközöltetni.

8. §.

A felülvizsgálat eszközléséig a bizottsági határozat érvényben áll, a felülvizsgáló bizottság határozata ellen további lépésnek nincs helye.

9. §.

A 7 és 8 szakaszok megsértése, mint kihágás, 2 frttól 30 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, felhajthatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Mennyiben pedig ezen kihágás a község vagy város részéről követtetik el, az az 1879. évi V. t.-cz. értelmében fegyelmi uton lesz megtorlandó.

10. §.

Jelen szabályrendelet megállapított büntetések kiszabásánál, büntető hatóságkép első sorban a járási főszolgabíró, Sz.-Udvarhely rendezett tanácsu városra nézve a rendőrkapitány, másodfokban a megye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszter határoz.

A felebbezési határidők a kihágási törvényben szabályoztatnak.

11. §.

A pénzbüntetésekbe befolyó összegekből állattenyésztés emelése céljából a megyei gazdasági-egylet rendelkezésére bocsátatnak.

Udvarhelymegye thatósági bizottságának Sz.-Udvarhelytt, 1884 november hó 3-án tartott rendes közgyűléséből.

XVII.

Szabályrendelet

a tenyészbikákról.

1. §.

A vármegye minden községe, ide értve Székely-Udvarhely rendezett tanácsu várost is, köteles tehén állományának megfelelő számu jól fejlett tenyészképes bikát tartani; a tehén állomány maximuma csordában való szabad fedeztetés mellett egy bikára 70, istálóról való fedeztetés mellett 100 tehén állapittatik meg. A bikát csak azon esetben szabad a csordába adni, ha a három évet be nem töltött tinók külön csordába járnak.

2. §.

A tenyészbika legyen eredeti magyar faju, erős testalkatu, öröklő hiba nélkül való, legalább 2 évet már betöltött és tenyésztésre tökéletesen alkalmas. Gonosz természetű bikák, ennek hatósági megállapítása után azonnal kiherélendők vagy levágandók.

3. §.

A tenyészbikák beszerzési és tartási költségeit a községben levő tehenek tulajdonosai teheneik és 3 évet betöltött üszöik létszáma arányában fedezik. Azon tenyésztők azonban, kik saját tenyésztési céljaikra külön bikát tartanak: nem kötelesek a községi bika költségeihez járulni.

4. §.

A tenyészbikák beszerzési, tartási és használati módozatai iránt a község képviselő testülete jelen szabályrendelet 3. §.

czlyének korlátai között határoz; ha azonban a képviselő testületnek ezen tárgyban összehívott gyűlése a jeleni szabályrendelet szabványainak vagy az ezek alapján kiadott hatósági rendeleteknek pontosan eleget nem teszen, a községi bíró illetőleg polgármester köteles ezen szabályokat illetőleg rendeleteket saját hatáskörében önállólag azonnal végrehajtani s a szükséges fedezetet a tehén tulajdonosoktól, elszámolás kötelezettsége mellett beszedni.

5. §.

A főszolgabírói járások község csoportjainak központi helyein, úgy Székely-Udvarhely városban is évenként február 1—15 között hivatalos szemle tartatik, hová minden községi és városi bika, valamint a magántulajdonosok azon bikái is, melyekkel ezek fedeztetni kívánnak. A szemle bizottság által teendő megvizsgálás végett elővezetendők. A magán tulajdonosok bikái azonban ha egyszer már bemutatattak és elfogadtattak, többször nem vezetendők elő.

6. §.

A községeknek méltányossági esetekben megengedhető, hogy bikatartás tekintetében magántulajdonosokkal szerződjenek, de szükséges, hogy az így kibérelt bika a szemlebizottság által alkalmasnak legyen nyilvánítva és hogy a bika tulajdonosa írásilag kötelezze magát arra, hogy a bérleti idő alatt az érdekelt község részére állandóan és pedig a szemlebizottság által alkalmasnak ítélt bikát tart. A szerződés csak a járási főszolgabíró, Székely-Udvarhely várost illetőleg az alispán jóváhagyása után érvényes.

7. §.

Olyan községeknek, melyekben 35 tehénnél több nincs, a főszolgabíró megengedheti, hogy a bikatartás tekintetében valamely szomszéd községhez csatlakozzanak.

8. §.

A tenyészbikák élelmezése iránti szerződések olykép köten-
dők, hogy az élelmezési díjnak $\frac{1}{4}$ része a bizottsági szemle ide-
jéig visszatartassék.

9. §.

A törvényhatóság közgyűlése minden főszolgabírói járásban
3 év időtartamra egy szemlebizottságot küld ki, mely áll a fő-
szolgabíró elnöklése alatt 8 értelmes tenyésztőből és a járási
állatorvosból. A Székely-Udvarhely városban létező tenyészbikák
megvizsgálását az udvarhelyi főszolgabírói járás szemle bizottsága
eszközi.

10. §.

A szemlebizottság megvizsgálja az elővezetett bikákat, hogy
vajjon azok a 2. §-ban elősorolt feltételeknek megfelelnek-e, s
hogy kellőleg vannak élelmezve? Azon bikák, melyek tenyésztésre
alkalmasnak találtnak, egy meghatározott jeggyel megbélye-
geztetnek. A rosszul élelmezett bikáknál joga van a szemlebizott-
ságnak a 8. §. szerint vizsatartott élelmezési díjból a község ja-
vára megfelelő levonást rendelni el.

11. §.

A szemlebizottság eljárásáról rendes jegyzőkönyvet vezet.
Határozatait szótöbbséggel hozza. A bikák minősítése iránt ho-
zott határozatai ellen 8 nap alatt a vármegye alispánjához fel-
lebbezhetni.

12. §.

A községek, valamint Székely-Udvarhely város is kötelesek
a visszautasított bika helyett 30 nap alatt mást szerezni be;
ugy szintén ha az 1. §. czlyének megfelelő számú bikájuk nem
volna: e hiányt 30 nap alatt pótolni. Az ugy beszerzett új bikák
a járási főszolgabíróhoz pótszemletartása végett, azonnal beje-
lentendők.

13. §.

Bizottságilag el nem fogadott bikákkal hágatni nem szabad, mit a községi birók, illetőleg a székely-udvarhelyi polgármester ellenőrizni kötelesek.

14. §.

Azon községi biró, illetőleg székely-udvarhelyi polgármester, ki a jeleni szabályrendelet 4. 5. 8. 12. 13. §§. czlyeiben előirt kötelességét pontosan nem teljesíti: fegyelmi uton büntetendő.

15. §.

Azon magántulajdonos, ki szemlebizottsági bélyeggel el nem látott bikáját nem kizárólag saját tenyésztési céljaira használja, hanem azzal — habár ingyen is — másnak tehenét is fedezteti: kihágást követ el, s ezért annyiszor, a mennyiszer 2 forinttól 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében 12 órától 3 napig terjedhető elzárással; a tehen tulajdonosa pedig 2 forinttól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében 12 órától 1 napig terjedhető elzárással büntetendő.

16. §.

A járási főszolgabíró felelősség terhe alatt hivatva van ezen szabályrendelet pontos végrehajtása fölött ellenőrködni, s megsértői ellen hivatalból eljárni. Az Udvarhely járási főszolgabíró köteles a Székely-Udvarhely városra nézve észlelt hiányt további törvényszerű eljárás végett a vármegye alispánjához bejelenteni.

17. §.

Jelen szabályrendelet alapján befolyó pénzbüntetések az illető járás állattenyésztése emelésének céljára, a vármegyei gazdasági egylet rendelkezésére bocsáttatnak.

18. §.

Kihágások elbírálásánál elsőfokban nagy és kis községekben az illető járás főszolgabirája, Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város területén ellenben a város rendőrkapitánya, vagy a városi tanács által e részben megbízott városi tisztviselő, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

19. §.

Jelen szabályrendelet jóváhagyás után azonnal életbe lép, s ezzel a XVII. számú hasontárgyu szabályrendelet hatályon kívül helyeztetik.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelytt, 1886-ik évi november hó 6-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Török Albert,
alispán.

XVIII.

Szabályrendelet

**a sertés tenyésztés érdekében tartandó tenyész-kanok
minősége és mennyisége iránt.**

1. §.

Minden község, úgy Sz.-Udvarhely város köteles czélszerű tenyésztésre alkalmas sertés-kan tartani. A sertés-kocza állomány maximuma csordában szabad üzés mellett egy kanra 60, házi üzetésnél 100 koczában állapittatik meg.

2 §.

A tenyész-kan legyen zsirtermelésre irányzott és az erdélyi részekben legezélszerűbbnek bizonyult, Lovasi, Bagóner, Szunyogféle vagy szerbiai faj sertés és legalább egy éves, tenyésztésre alkalmas.

3. §.

Minden főszolgabírói járás területén, kisebb csoportokban, úgy Sz.-Udvarhely városban évenként február havában hivatalos szemle tartandó a tenyész-kanok felett, hová a beosztott községek mindenike köteles a tenyész-kanokat a szolgabíró által kitűzött napon a bizottság előtt leendő bemutatás végett előállítani.

4. §.

Ugyanazon szemlére köteles minden egyes tulajdonos, azon tenyészkan, melyet a községek, illetve Sz.-Udvarhely város, akár díjfizetés mellett, akár a nélkül hágatásra használnak vagy köl-

csönöznek, vagy végre melyet a tulajdonos nem kizárólagosan saját tenyésztési céljára akar használni, előállítani.

5. §.

A tenyész-kan szemlék, Sz.-Udvarhely várost illetőleg ezen város területén, az egyes járásokban azonban több csoportban és szemlehelyeken tartandók meg.

A községnek ezen szemle-helyekhez leendő czélszerű beosztását az egyes községek meghallgatásánál, a járási főszolgabírák eszközlik.

6. §.

A törvényhatósági közgyűlés minden szolgabírói járásba külön kiküld egy vizsgáló választmányt 3 évi tartamra, mely áll a főszolgabíró elnöklete alatt 8 értelmes tenyésztőből.

A Sz.-Udvarhely városban levő tenyész-kanok vizsgálatát az udvarhelyi főszolgabírói járásba kiküldött választmány eszközli.

7. §.

A választmány megvizsgálja az előállított tenyész-kanokat vajjon a 2. §-ban megjelölt feltételeknek megfelelnek-e? Azon kanokat egy külön jeggyel megbélyegezteti; ezen jegy nélkül tenyész-kan hágatásra nem alkalmaztathatik.

8. §.

A kiküldött választmány eljárásáról rendes jegyzőkönyvet vezet s határozatait szótöbbséggel hozza.

9. §.

A választmány által visszautasított kan, míg a fellebbezés elláttatik, hágatásra 2—10 frtig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt nem használható, a kiszabott pénzbüntetés felhajthatlanság esetén 12 órától egy napig terjedhető elzárásra változtatandó.

10. §.

A községek, illetve Sz.-Udvarhely város kötelesek a visszatartott kan helyett 15 nap alatt mást venni, hasonlóan ha a szemle alkalmával elegendő számú kan nem volna, vagy a más módon támadott hiányt 15 nap alatt pótolni.

11. §.

Az így beszerzett új kan a 6. §-ban megjelölt választmányának 8 nap alatt bemutatandó, s ha alkalmasnak találják, megbélyegeztetik, az ez ellen vétő községi, illetve városi előljárók az 1876. évi V. t.-cz. értelmében fegyelmi úton büntetendők.

12. §.

A járási főszolgabírók felelősség terhe alatt kötelesek ezen szabályrendelet pontos végrehajtása felett őrködni s annak megsértői ellen, elsőfokulag hivatalból eljárni. Az Udvarhely járási főszolgabíró köteles a Székely-Udvarhely városban érintett hiányt, további törvényszerű eljárás végett a megye alispánjához haladéknélkül bejelenteni.

13. §.

A választmánynak a kanok minősítésére vonatkozó határozatai 8 nap alatt a megye alispánjához, s onnan ugyanazon idő alatt a megyei közig. bizottsághoz felebbezhetők, hol az ügy felett végleg határozat hozatik.

14. §.

A pénzbüntetésekbe befolyó összegek az állattenyésztés emelése céljából, a megyei gazdasági egyesület rendelkezésére bocsátatnak.

15. §.

Jelen szabályrendelet rendén megállapított pénzbüntetések kiszabásánál büntető hatóságkép első fokban a kis és nagy községekben a j. főszolgabíró, Sz.-Udvarhely városban a rendőrkapitány, másod fokban a megye alispánja, harmad fokban pedig a m. kir. belügyminiszter határoz, a 11. §-ban megjelölt mulasztás esetén követendő eljárást az 1876. évi V. t.-cz. szabályozza.

16. §.

Jelen szabályrendelet 1885. évi január hó 1-ső napján lép életbe.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelytt 1884. november 3-án tartott rendes közgyűléséből.

XIX.

Udvarhelymegye bizottságának ügyrendtartási szabályai

I. FEJEZET.

A bizottsági gyűlések idejéről és összehívásáról.

1. §. Rendes bizottsági gyűlések évenként kétszer tartatnak és pedig április és október havak 6-ik napján, mennyiben pedig az irt napok ünnepnapokra esnének, a legközelebbi köznapokon.

2. §. Rendkívüli gyűlések mindannyiszor hívhatók, össze, valahányszor köz- avagy magán sürgős és fontos ügyek igénylik.

3. §. A gyűlések összehívása a főispán, esetleg az alispán jogkörébe tartozik. Az alispán a közgyűlés határnapját és a felveendő tárgyak sorozatát a gyűlés előtt legalább 8 nappal közzé tenni köteles.

4. §. Rendkívüli közgyűléseken kizárólag azon tárgyak vethetnek tanácskozás alá, melyeknek elintézése végett a gyűlés összehívott.

II. FEJEZET.

Az elnöklés és jegyzőkönyv vezetéséről.

5. §. A közgyűlés elnöke — ha a főispán, alispán és főjegyző egyidejűleg akadályozva lennének — az árvaszéki elnök.

6. §. Az elnök nyitja meg, vezeti és zárja be az üléseket, ügyel a rend fenntartására, enged szólást a tagoknak, teszi fel a szavazás alá bocsátandó kérdést és mondja ki a határozatot.

Szavazásra a kérdés mindig akkép teendő fel, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen szavazni.

7. §. A bizottsági gyűlések jegyzőkönyvét a főjegyző, akadályoztatása esetében az aljegyzők vezetik.

A jegyzőkönyvekbe kizárólag azon tárgyak vétethetnek fel, melyekben határozat keletkezik.

III. FEJEZET.

A napirendről.

8. §. A napirend első tárgyát az elnöki megnyitó beszéd képezi.

9. §. Az elnöki megnyitó beszéd után az arra kötelezett tisztviselők jelentései következnek, melyek egész terjedelmökben felvételnek a jegyzőkönyvbe.

10. §. A tisztviselők jelentéseinek bevégeztével minden bizottsági tagnak jogában áll az alispánhoz kérdést intézni, melyre az alispán azonnal vagy a közelebbi gyűlésen felelni tartozik.

Ha a kérdés írásban adatott be, interpellációnak tekintetik; ellenben szóval intézett kérdések sem tanácskozás, sem határozathozatal tárgyát nem képezik.

11. §. Interpellációhoz a kérdésttevőn és az alispánon kívül senki sem szólhat hozzá, a felelet megadása után még egyszer a kérdésttevő felszólalhat azért, hogy az adott feleleten való meg- vagy meg nem nyugvásának indokolt kifejezést adjon, melyre az alispán is megteheti észrevételeit.

12. §. Ha az interpelláló az adott felelettel meg nem elégednék, a közgyűlés minden vitatkozás kizárásával annak tudomásul vételét vagy 24 óra közéjöttével tárgyalás végett napirendre kitűzését szavazással dönti el.

13. §. Ha az adott feleletet a közgyűlés tudomásul vette, interpellálónak joga van ezen határozat ellen folyamodással élni.

14. §. A kérdéstételek befejeztetvén, felolvastatik a gyűlés tartamára az alispán által szerkesztett tárgysorozat s egyszersmind az elnök által bemutattnak azon ügydarabok, melyek a bizott-

sághoz a sorozás összeállítása után érkeztek, megjelölésével annak, hogy a főjegyzői irodában 24 óráig közmegtekinthetés végett ki voltak-e téve vagy nem?

A főjegyzői irodában 24 óráig kitéve volt ügydarabok a bizottság által megállapítandó sorozatban azonnal tárgyalás alá vétethetnek, a többiek pedig a 24 órai kitételre való tekintettel a bemutatás sora szerint napirendre tűzetnek.

15. §. A tárgysorozat minden egyes esetben az ügyiratok sürgősségére és az intézkedő és megkereső hatóságok és tisztviselők hivatali fokozatára való tekintettel akkép állittatik össze, hogy a sorozatban legelől a törvények és felsőbb rendeletek, a hatósági pótadók hivatását tárgyzó, a fegyelmi és más sürgős természetű ügyek foglaltassanak, ezek után pedig a hatósági intézkedések és megkeresések a hatóságok fokozata s az érkezés időpontjai szerint következnek egymás után.

IV. FEJEZET.

Az indítványok és határozati javaslatokról.

16. §. Indítványokat a bizottsági tagok az ülések folyama alatt bármikor tehetnek.

17. §. Önálló indítványok azonban az elnök által csak akkor fogadhatók el, ha írásban szövegezve és legalább egy bizottsági tag által aláírva vannak.

18. §. Önálló indítványok csakis rendes közgyűlésen vétethetnek tárgyalás alá és a benyújtáskor azonnal felolvasatnak, a főjegyzői irodában 24 órai kitételre való tekintettel napirendre tűzetnek és érdemleges tárgyalás alá vétetnek.

Hogy mely indítványok tekintessenek önállóknak, azt a bizottság esetről-esetre szavazással határozza el.

19. §. Elvetett indítványok ugyanazon ülészak tartama alatt többé nem ujtitathatnak meg.

20. §. Ezen fejezetben részletezett szabályok alól kivétetnek az ülések elnapolását vagy felfüggesztését és a szék-sértési kere-

seteket tárgyzó indítványok; melyek szóval is előterjesztethetnek, s a napirenden levő ügy tárgyalásának megszakitásával azonnal elintézendők.

V. FEJEZET.

A tanácskozási rendről.

21. §. A szólni kívánó köteles magát az elnöknel vagy az e végre megbízott jegyzőnel előlegesen feljegyeztetni és csak akkor szólhat, midőn arra a feljegyzés sora szerint az elnök vagy jegyző által felhivatik.

22. §. Valamely tárgyhoz csak akkor lehet szólani, ha az elnök által tanácskozás tárgyául kitűzetett.

23. §. Ugyanazon tárgyhoz egy tag kétszer szólhat, az indítványozónak azonban joga van utoljára indítványa támogatása vagy módosítása végett még egyszer szót emelni.

24. §. Ezen szabály alól kivételnek van helye az alispán, illetőleg helyettesére nézve, kinek nyilatkozása bármikor s így kétszernél többször, soron kívül és az indítványozó zárbeszéde után is meghallgató.

25. §. Az elnök a tanácskozás folyama alatt mindenkor szólhat, még a szóló előadásának félbeszakításával is.

Bármikor kérhetnek szót továbbá azok:

- a) kik a napirendhez szólani,
- b) kik személyes kérdésben válaszolni,
- c) kik a tanácskozási szabályokra hivatkozni,
- d) kik indítványukat visszavenni akarják.

26. §. Irott beszédet olvasni nem szabad.

27. §. Ha szólásra senki sincs feljegyezve, az elnök a tárgyalást befejezettnek nyilvánítja és a kérdést felteszi.

28. §. A kérdés feltevéséhez minden tagnak jogában áll egyszer szólani, s ha e tekintetben véleménykülönbség merülne fel, a kérdés alakzatát a bizottság szavazással határozza el.

VI. FEJEZET.

A szavazásról.

29. §. Névszerinti szavazást az elnök, a jegyzők közreműködésével viszi keresztül.

A névszerinti szavazás a névsornak egymásután kétszer leendő felolvasása, s a szavazók nevei és szavazatainak sorszám szerint két egyenlő példányban vezetendő jegyzékbe-írása által eszközöltetik.

30. §. A következő kérdések:

a) Van-e helye a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatnak?

b) Van-e helye felfüggesztésnek?

kívétel nélkül titkos szavazás útján döntendők el, mely szavazásban azonban a törvényhatósági bizottságnak községi előljáró tagjai részt nem vehetnek.

31. §. A titkos szavazást a jegyzők közreműködésével hasonlóképen az elnök viszi keresztül.

32. A titkos szavazás a névsornak egymásután kétszer leendő felolvasása s a szavazók neveinek a folyó számok szerint két egyenlő példányban vezetett névjegyzékbe való feljegyzése s a szavazó jegynek az elnök által a szavazási szekrénybe teendő behelyezésével történik.

33. §. Azon bizottsági tag, ki nevének második olvasásakor sincs jelen vagy nem szavaz, jogát később szintén nem érvényesítheti.

34. §. Szavazás befejeztével a szavazási szekrény az elnök által felnyitattván, a szavazatlapok az ülésben felbontatnak, a szavazatok a két példányban vezetendő szabályszerű jegyzékbe beíratnak s az eredmény az elnök által a bizottsági ülésben kihirdetetik.

35. §. A tisztviselők választása előleges írásbeli jelentkezés és kijelölés után rendszerint felkiáltás által eszközöltetik.

Ha azonban 20 jelenlevő tag írásban névszerinti szavazást kér, az mindig elrendelendő.

36. §. Tisztviselők választásánál, ha névszerinti szavazás folyamában csak egy jelölt marad, a további szavazás beszüntetésével a kiküldött bizottság erről jelentést tesz, és a közgyűlés az egyedül maradt jelöltet megválasztott tisztviselőnek kijelenti.

37. §. Szavazás közben beszédet tartani vagy a szavazatot indokolni nem lehet.

38. §. A közgyűlésben résztvevő szavazatra jogosult tagok károsítások esetében egyetemleges felelősséggel tartozván, azon tag, a ki valamely határozat ellen szavazott, a mennyiben a szavazás nem névszerint történt követelheti, hogy ezen körülmény a jegyzőkönyvbe azon ponttal kapcsolatosan feljegyeztessék.

VII. FEJEZET.

A tanácskozás méltósága és a bizottság tagjai ellen elkövetett sértésekről.

39. §. A bizottsági tárgyalások alkalmával minden bizottsági tag köteles magát szigoruan a tárgyhoz tartani.

40. §. Az elnök jogosítva van a tárgytól eltérő szónokot a tárgynál maradásra figyelmeztetni s ha ismételt figyelmeztetés nem vezetne célhoz, tőle az ügy tárgyalása alkalmára a szót megvonni.

41. §. Ha valamelyik bizottsági tag olyan kifejezésekkel él, melyek a tanácskozás méltósága vagy a bizottság egyes tagjai ellen sértést foglalnak magukban, az elnöknek joga van szavainak haladéék nélkül leendő visszavonására vagy a mennyiben kétértelműek volnának, azoknak megmagyarázására hívni fel a szót.

42. §. Ha szóló szavainak azonnali visszavonását megtagadja, vagy azoknak oly magyarázatot ad, mely az elnök vélekedése szerint nem kielégítő, valamint akkor is, ha valamely bizottsági tag a közgyűlés tanácskozását megintés és azt követő rendreutasítás után is tartósan zavarja: az elnök jogosult a tisztügyészt nyilatkozatra szólítani fel az iránt, vajjon szólónak kifejezéseiben

foglaltatik-e sértés a tanácskozás méltósága és a bizottság egyes tagjai ellen? avagy a megintett és rendreutasított bizottsági tag modora a közgyűlés tanácskozását tartósan zavarja-e vagy nem?

A tisztiügyészi nyilatkozat után a felvetett kérdés azonnal tanácskozás alá vétetik és szavazással döntetik el.

Ha a bizottság többsége a szék-sértést megállapítja, az elnök ezen határozat kijelentésével egyidejűleg a tisztiügyészt az 1886. évi XXI. t. cz. 54. §-ban szabályozott pénzbírság fokozatának megállapítása tekintetéből indítványtételre hívja fel.

A pénzbírság kiszabásának kérdése a tisztiügyész indítványa alapján hasonlólag tanácskozás tárgyává tétetvén, annak mennyisége felett a bizottság minden fellebbezés kizárásával határoz.

43. §. A szék-sértési keresetek folytán bejövő pénzek a törvényhatóság kórházalapja gyarapítására fordíttatnak.

44. §. A közgyűlési teremben a hallgatóság számára elkülönített hely jelölendő ki.

Az elnöknek azonban joga van a hallgatóságot a teremből eltávolítani:

a) ha a hallgatóság tagjai a bizottság számára kijelölt helyeket elfoglalják;

b) ha a feltett kérdés a felállás vagy ülve maradás útján eszközözlendő szavazás által a hallgatóság miatt biztos pontossággal nem eszközölhető;

c) ha a hallgatóság a tanácskozást bármi módon zavarja és egyszeri figyelmeztetés után azonnal le nem csendesedik.

Sz.-Udvarhelytt, 1886. július 28-án.

Török Albert,
alispán.

26879. szám

III. a.

Magyar kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1886. XXI. t.-cz. alapján jóváhagyom.
Budapesten, 1887. évi április hó 23-án

a miniszter helyett

Lukács György,
államtitkár.

XX.

Szabályrendelet

**az országos közmunkát teljesíteni elmulasztó egyének
megbirságolásáról.**

Azon közmunkaköteles egyén, ki az általa leszorgálandó természetbeni közmunkát nem teljesíti, és annak elmulasztását kellőleg igazolni nem tudja — a volt cs. kir. katonai és polgári kormányzó által 1852. évi márczius 20-án 26,586. sz. a. az országos közmunka tárgyában kiadott szabályrendeletnek érvényen kívül nem helyezett 10. §. értelmében — minden ígás napszám után 1 frt 5 kr o. é., és minden kézi napszám után 40 kr o. é. összeg birságban elmarasztalendő, mely birság a közmunkaalap javára lesz elszámolandó.

Ezen szabályrendelet a magy. kir. belügyminiszter ur jóváhagyása után azonnal hatályba lép.

Udvarhelymegye thatósági bizottságának Sz.-Udvarhelytt 1888. évi ápril hó 6-ik napján tartott rendes üléséből.

Török Albert,
alispán.

31009. szám.

II.

Látta a m. kir. belügyminiszter

Budapesten, 1888. évi május hó 13-án

a miniszter helyett

Beniczky,
államtitkár.

XXI.

Udvarhelymegyei tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet, valamint azok özvegyei és árvái nyugdíjintézetének

alapszabályai.

I. A nyugdíj-alap létesítése, célja és részesei.

1. §.

Az udvarhelymegyei tiszti-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet, valamint azok özvegyei és árvái nyugdíj-intézete czimén alap létesítettik, azon czélból, hogy a megyei tisztikarban rendszerezett állomásokra megválasztott vagy állandóan kinevezett tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet tagjai, ide értve a megyei utbiztosokat is, nem különben azok özvegyei és árvái az ezen alapszabályokban megállapított feltételek beálltának esetén az alább meghatározott mérvű ellátásban, illetőleg nyugdíjban vagy neveltetési járuléokban részesíttessenek.

2. §.

A nyugdíjintézetnek feltétlenül és kötelezőleg részesei a törvényhatóság minden választott vagy kinevezés alá eső és rendszeres fizetéssel javadalmazott tisztviselője, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzetnek tagja. Kivételnek csak azokra nézve van helye, kik nyugdíjjal ellátott állami tisztviselők és állami nyugdíjakat azon okból nem élvezik, mert jelenleg törvényhatósági szolgálatban lévén, mint megyei tisztviselők rendes fizetést élveznek. Ezek a megyei nyugdíj-intézetnek tagjai nem lehetnek.

3. §.

1. Minden, jelenleg a megye szolgálatában állók, ugyan ez után szolgálatba lépők, megválasztásuk, vagy kineveztetésük alkalmával kötelesek rendszeresített egy évi fizetésüknek (ide nem értve a lakbért, utazási, lótartási és irodai átalányt) 5 azaz öt százalékával a nyugdij-alaphoz járulni.

2. Fizetésük további 5 százalékával járulnak a nyugdij-alaphoz kárpótlék czimen azok, a kik a nyugdijintézet megalapítása vagy abba való lépésük alkalmával 40. korévüket meghaladták.

3. Minden magasabb illetménybe lépéskor ide értve az esetleges személyes és fizetés pótlékot is egy évi fizetési többletök 30 azaz harmincz százalékát a nyugdijalapba fizetve ugyanez alap tulajdonába engedtetik át.

4. Jelenleg a megye tulajdonát képező, de határozott rendeltetési czállal nem bíró ugynevezett „Turópénzalap“ 14.987 frt 22 kr tőke állományával és járulékaival, továbbá a Veselényi-féle telek eladási árából meglevő és szintén a megye tulajdonát képező alap 1055 forint 32 $\frac{1}{2}$ kr tőke állományával és járulékaival, továbbá azon kikötéssel azonban, hogy annak kamatai a törvényhatósági bizottság ide vonatkozó határozata értelmében az 1889. évi deczember hó 31-ig terjedő időre a „Szekely nemzeti Muzeum“ részére lesznek kiszolgáltatandók, ugyan abba folynak.

5. A törvényhatósági bizottság által jogérvényes szabályrendelettel ide utalt bevételek.

A netaláni alapítási járulékok és adományok.

Ezen hat pont allatti járulékokból alapított nyugdij-alap az intézet alaptőkéjét képezvén, nyugdijazásra nem fordítható s kamatainak is csak 90 százaléka szolgál e célra. A fennmaradó 10% valamint a 90%-ból nyugdijazásra, esetleg föl nem használt rész is fordítandó.

4. §.

A 3. §. 1. és 2. pontja alatt megjelölt törzs járulékok az illetők fizetéséből a megye pénztárnoka által a nyugdij-alap javára

24 havi, a 3-ik pont alatti pedig 12 havi egyenlő részletekben vonatik le.

5. §.

Az egyszersmindenkori törzsjárulékon felül állandó járulékképpen a megyei szolgálatban lévő és abba újra megválasztott egyének a rendszeres évi fizetés, valamint esetleges személyi és fizetési pótlék 5 azaz öt százalékát tartoznak a nyugdíj-alapba befizetni, mely járulék a fizetésből havonkénti részletekben vonatik le.

II. A nyugdíj-alap kezelése.

6. §.

A tisztviselői nyugdíj-alap a törvényhatósági közgyűlés felügyelete alatt áll, de ügyeit a jelen alapszabályok értelmében a 7. §-ban elősorolt tagokból álló választmány által a nyugdíj-alap részesei maguk intézik.

7. §.

A nyugdíj-alapot kezelő választmány elnök, jegyző, pénztárnok és 8 választott tagból áll, kik közül 4-et a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, 4-et pedig a nyugdíjintézeti tagoknak az alispán által minden 6 évben a tisztujítás után összehívott rendes közgyűlése választ. A kezelő választmány elnöke az alispán, vagy ennek akadályoztatása esetében a főjegyző, vagy ennek akadályoztatása esetében az első aljegyző, pénztárnoka pedig a megyei pénztárnok.

Az időközben elhalt vagy leköszönt tagok helyett új tagokat a thatósági közgyűlés, illetve a nyugdíjintézeti tagoknak a 13. §. értelmében egybehívott rendkívüli közgyűlése választ.

8. §.

A fentebbi szakaszban elősoroltakból álló tizenegy (11) tagu választmány feladata:

1. Az alap vagyonának felelősség terhe alatt való kezelése. Az alap vagyona gyümölcsözés végett csak magyar állampapirokban az állam által kamataikra nézve biztosított értékpapirokban helyezhető el. Magánfeleknek kölcsönképpen bármely biztosíték mellett sem adható ki.

2. Az ellátásért vagy nyugdíjazásért folyamodók kérvényeinek az alapszabályok értelmében való elintézése, s ellátási, illetve nyugdíjilletményeinek utalványozása.

3. A megyei, illetve nyugdíjintézeti pénztárnok által a megyei és házi pénztártól elkülönítve kezelt pénztárnak félévenkénti megvizsgálása, mely pénztárt azonban az alispán a megyei pénzkezelésről és számvitelről szóló szabályzatban meghatározott módon és időközökben egy választmányi tag felhívására pedig a felhívó jelenlétében azonnal is megvizsgálni tartozik.

4. A pénzügyintézetek megjelölése, a melyekbe az alap tőkéi elhelyezendők és a bevásárlandó értékpapírok meghatározása.

5. Az ellátást vagy nyugdíjat élvezők által illetményeik kiszolgáltatására nézve emelt panaszok megvizsgálása és elintézése.

6. A nyugdíj-alap múlt évi állapotáról s pénztárának állásáról szóló kimerítő jelentésnek a megyei bizottsági tavaszi közgyűlés elé való beterjesztése s ennek útján közhirrre tétele.

7 Minden ülésről rendes jegyzőkönyvet vezet. Nem egyhangú szavazásnál a szavazás a jegyzőkönyvbe névszerint iktatandó be.

8. Utalványozza az alap kezeléséből netalán felmerülő költségeket.

9. A választmány tagjai a nyugdíjintézet körüli teendőkért semmiféle díjazásra igényt nem tarthatnak.

10. Érvényes határozathozatalra az elnökön kívül legalább hat tag együttes jelenléte és általános szótöbbsége szükséges. A szavazatok egyenlő megoszlásának esetében az elnök szavazata dönt.

9. §.

A választmány határozatai ellen beadott felfolyamodványok felett másodfokulag a megyei bizottsági közgyűlés, harmadfokulag pedig a belügyminiszter határoz.

10. §.

Az alispán, mint a választmány elnöke képviseli a nyugdíjalapot és választmányát hatóságok és magánosok irányában, összehívja a választmány üléseit, a megalakulás és minden tisztujítás után a közgyűlést. kitűzi a napirendre kerülő tárgyakat, mire nézve minden folyamodvány hozzá nyújtandó be, minden esetleges indítvány a gyűlés előtt neki bejelentendő. Ő írja alá a hitelesített jegyzőkönyvet, s minden a választmány nevében kiadott iratot. Ő tartja meg vagy rendeli a pénztári vizsgálatot, melyet egy választmányi tag felhívására megtenni tartozik. Akadályoztatása esetén a főjegyző helyettesíti.

11. §.

A főjegyző, esetleg első aljegyző vezeti a jegyzőkönyvet, szerkeszti és ellenjegyzi mindazon okmányokat, melyeket az elnöklő alispánnak kell aláírnia. A pénztárnokkal egyetértve összeállítja a nyugdíjalap minden mozzanatáról a megyei bizottsági tavaszi közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést.

12. §.

A pénztárnok vezeti az alap összes számadásait, a pénztárt a választmány utasítása szerint s a megyei pénzkezelési és számviteli szabályzat értelmében kezeli, kifizeti az ellátásban részesülőket és nyugdíjazottakat. A havi díjjárulékokat s esetleg más-honnan begyűlendő összegeket a havi kifizetendők levonásával három (3) nap alatt takarékpénztárba elhelyezni köteles. A pénztárt bármikor vizsgálat alá bocsátani tartozik. Az év végével számol a választmánynak, s őrzi a pénztár kulcsát. Az alapnak reábizott vagyonáért felelős és kárpótlásra köteles.

13. §.

A hatévenként tisztujítás után tartandó rendes közgyűlésen kívül a nyugdíjalap részesei rendkívüli közgyűlést csak azon esetben hívja össze az alispán, ha azt valamely okból megüresedett választmányi tagságnak betöltése, vagy más rendkívüli körülmény

tenné szükségessé. Az ily rendkívüli közgyűlésre az elnök az alap részesséit egyenkint meghívja, kijelölván a tárgyat, mely felett határozni kell. A szavazás minden esetben titkos és csak személyesen gyakorolható. Érvényes határozathozatalra legalább a tagok felének jelenléte s azok általános szótöbbsége szükséges. A nyugdíjalap 10 részessének írásban beadott kérelmére az alispán rendkívüli közgyűlést összehívni tartozik.

14. §.

Az alapszabályok csakis a tisztujítások után tartandó rendes közgyűlésen az összes részesek általános többségénck beleegyezésével módosíthatók.

Az ily megváltoztatás a megyei bizottsági közgyűlésnek s ennek útján az országos kormánynak bemutatandó, s csak ennek helyben hagyása után érvényes.

15. §.

A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökön kívül két jelen volt, de nem választmányi tag küldetik ki, a kik a jegyzőkönyvet aláírják.

III. Nyugdíjazási, illetőleg ellátási szabályok.

16. §.

Nyugdíjazásnak, illetőleg ellátásnak van helye :

1. Ha az ezen nyugdíjalap létrehozásának kezdetétől számítandó 10 évi szolgálat után :

a) A megye szolgálatában álló egyén elaggulás, betegség, testi vagy szellemi fogyatkozás miatt hivatalos állásának betöltésére képtelenné válván, ezen indokból hivatalától elmozdittatik ;

b) ha a hatósági szervezés következtében állomása megszűntetetik ;

c) ha a tisztviselő közválasztás alkalmával állomásából kimarad.

2. Ha a megye szolgálatában álló egyén az alábbi §. értelmében beszámítható 40 évi szolgálati idő betöltése után a nyugdíjaztatását önmaga kérelmezi.

17. §.

Ha a megye szolgálatában álló egyének valamelyike hivatalos eljárás közben szenvedett baleset folytán válik szolgálat képtelenné, ha beszámítható szolgálati ideje még 10 évre nem terjed is; ő, illetőleg özvegye és árvái ugyanazon ellátásban részesítendők, mintha már 10 évet szolgált volna, ha pedig beszámítható szolgálati ideje a 10 évet meghaladja, akkor az ellátás kiszabásánál szolgálati éveihez további három év számítandó.

Ugyanily tekintet alá esnek a megyénél állandóan alkalmazott orvosok, a kiknek szolgálati képtelenségét vagy halálát járvány ellen történt alkalmazásuk okozta.

18. §.

A nyugdijazás, illetve ellátás mérvének alapját a beszámítható szolgálati idő s a legutóbb élvezett rendszeres évi fizetés képezi.

19. §.

A szolgálati idő azon részesekre nézve, kiket az 1877-ik évi tisztujtás alkalmával választottak meg, vagy kinevezettek az 1878. évi január hó 1-ső napjától, azon részesekre nézve pedig, kik később léptek megyei szolgálatba, megválasztásuk, vagy kinevezetésük, illetve eskü letételük napjától számítatik. Ezen intézeti tagok azonban tartoznak az 1878. év január hó 1-ső óta befolyt s általuk tényleg betöltött szolgálati időre járó fizetésök után évi 3 azaz három száztolít a betöltött szolgálati időnek teljesen megfelelő évi 3°/_o-os részletekben az intézet pénztárába a nyugdijalaphoz lefizetni.

20. §.

A ki 10 évig megszakitás nélkül ezen törvényhatóság szolgálatában áll, s ezen alapon állandó ellátásra illetve nyugdijazásra tarthat igényt, annak ezen törvényhatósági szolgálatát közvetlenül megelőző azon szolgálati ideje is beszámítandó, melyet 1878. évi

január 1-ső óta az állam vagy más hazai törvényhatóság szolgálatában töltött, a mennyiben az illető ezen korábbi szolgálati évei után sem végkielégítésben, sem egyéb ellátásban nem részesült.

Nem rendszeresített állami, megyei vagy más hazai törvényhatóságnál töltött szolgálat (p. o. dijnok) az ezen nyugdijalapból való ellátásnál illetve nyugdíjazásnál tekintetbe nem vehető. Ellenben a rendszeresített állomásokra ideiglenesen vagy próba időre az eskütétel mellett eltöltött szolgálat, ha az később állandóvá válik, az ellátás vagy nyugdíjazás alapjául beszámítandó.

21. §.

A szolgálatnak egyáltalán megszakitás nélkülnek kell lennie. A megszakitás előtti idő ellátási vagy nyugdíjazási alapul nem szolgálhat.

Kivételt csak a következő esetek képeznek :

a) Ha valamely tisztviselő az általános választásnál kimaradt, de később újra megválasztatott, mely esetben csak a közben eső idő nem vétetik számításba.

b) Ha ezen nyugdijalap által nyugdíjazott egyén ismét tényleges megyei szolgálatba alkalmaztatik.

c) Ha a megye szolgálatában álló egyének az állam vagy más hazai törvényhatóság szolgálatába mennek át s onnan visszatérve itten újra alkalmazásba lépnek.

Ezen esetben az ellátás vagy nyugdíjazás alkalmával az ezen megyében eltöltött szolgálati idő is beszámítandó lesz.

22. §.

Az ellátás vagy nyugdíjazás kiszabásánál csupán a legutóbbi rendszeresített évi fizetés mellékjárandóságok nélkül vétetik tekintetbe.

23. §.

A nyugdíjazás ahoz képest, a mint az ellátás indokául szolgált körülménynek időleges vagy állandó jellegűek, vagy ideiglenesen vagy életfogytig tartó lehet.

24. §.

Az évi nyugdij 10 évi beszámítható szolgálati idő után a legutóbb élvezett rendszeres évi fizetés 40 százalékában állapítatik meg, a melyhez minden további szolgálati év után ugyancsak a rendszeres évi fizetés két százaléka járul mindaddig, míg a nyugdij magával a legutóbbi rendszeres évi fizetéssel felér.

25. §.

A nyugdij élvezete ideiglenesen felfüggesztetik:

a) Ha a nyugdíjazott az államnál vagy társhatóságnál állandó évi fizetéssel egybekötött alkalmazást vállal; és pedig ezen alkalmaztatás tartamára oly mérvben, mint a mely mérvben ujabbi fizetése a nyugdíjjal együtt meghaladja a nyugdíjaztatásnak alapjául szolgáló nyugdíj alap illetményeit.

b) Ha a nyugdíjazott egyén valamely nem becstelenítő bűntény vagy vétség miatt szabadságvesztéssel büntetett és pedig a szabadságvesztés tartamára.

26. §.

Az ellátásra való igény végleg megszűnik:

a) Ha valaki állomását engedély nélkül elhagyta s e miatt fegyelmi úton hivatalvesztésre ítéltetett.

b) Ha valaki állomásáról lemondott, ide nem értve természetesen a tisztujtás előtti tömeges általános lemondást.

Lemondásnak tekintetik az is, ha valaki tisztujtáskor magát kijelöltetni nem óhajtja.

27. §.

A nyugdíjazott egyének nyugdíja végleg megszűnik:

a) Ha az illető a magyar állampolgára lenni megszűnik.

b) Ha az illető a megye szolgálatában rendszeresített állomásra ismét alkalmaztatik.

c) Ha becstelenítő büntett vagy abban való bűnrészesség miatt bűnfenyítő úton jogerejű ítélettel elítéltetik.

IV. Az alap részére teljesített befizetések visszaadása.

28. §.

Ha az ellátás feltételül a 16. §-ban megszabott körülmények előbb állanak be, mintsem az ellátásra igényt tartó egyének 10 évi beszámítható szolgálati évvel birnának, tekintet nélkül a szolgálati évek számára befizetett pénzeket kamat nélkül visszakapják.

Egyéb esetben ezen befizetések minden visszkereset nélkül az alap javára maradnak.

29. §.

Ha valaki az előző szakaszban említett körülmények folytán befizetett díjjárulékait visszakapván, későbbben ismét megyei szolgálatba lépne, az első szolgálat alkalmával megyei szolgálatban töltött idő is csak azon esetben számíttatik be leendő ellátásába, ha a visszavett díj-járulékokat az alapba ismét befizette, különben csak az új szolgálat ideje szolgálván leendő ellátása zsinormértékéül.

V. Az ellátásra felhasználható jövedelem.

30. §.

Nyugdíjazásra s egyéb ellátásra az évi rendes díj-járulékok és az alap hamatainak 90 száztolija fordítandó.

VI. Az özvegyek ellátásáról.

31. §.

A jelen szabályzat értelmében ellátásra jogosított egyének özvegyei ellátásra tarthatnak igényt, ha az özvegy az elhunyttal annak tényleges szolgálata idején vagy még az előtt törvényesen egybekelt, vele halála napjáig törvényes házasságban élt és férje elhunytának alkalmával attól törvényesen elválva nem volt.

32. §.

Az özvegyi ellátásra való igény azonban be nem áll:

- a) Ha a házasság a férj nyugdíjazott állapotában kötött.
- b) Ha a házasság kötése alkalmával a férj ugyan még tényleges megyei szolgálatban állott, de már 60-ik évét túlhaladta.
- c) Ha az özvegy erkölcsi viselete miatt ellátás engedélyezésére nem méltó.

33. §.

Ha a férj elhunytakor 10 évet meghaladó beszámítható szolgálati idővel birt, özvegye a nyugdíjban részesítettik.

34. §.

Az özvegyet ellátási összegként azon összeg egyharmada illeti, mely férjét az elhalálozás alkalmával nyugdíjképpen illette volna, azonban a 800 frtnyi összeget meg nem haladhatja.

35. §.

Ha a férj elhunytakor annak szolgálati ideje tiz évre még nem terjedt, de az öt évet már meghaladta, akkor özvegye visszakapja a férj által befizetett nyugdíjjárulékokat kamat nélkül, de ellátásban nem részesül, különben befizetése a nyugdíj-alap javára esnek.

36. §.

Az özvegyi nyugdíj élvezete életfogytiglan terjed. Megszűnik azonban:

I. Véglegesen:

- a) ha az özvegy a magyar állam polgára lenni megszűnik;
- b) ha becstelenítő büntett, vagy abban való bűnrészség miatt bünfenyítő uton jogerejű ítélettel elítéltetik.

II. Ideiglenesen:

- a) ha az özvegy valamely más büntény vagy vétség miatt szabadság büntetésre ítéltetik, a szabadságbüntetés kiállításának tartamára;

b) ha ismét férjhez megy, házassága tartamára.

37. §.

Ha az özvegy állami rendszeresített hivatalos állomást nyerne, vagy férje elhunytakor is már ilyenbe volna, akkor az özvegyi nyugdíjnak csak azon többlete jár, mely az özvegy rendes fizetését felülmulja.

VII. Az árvák ellátásáról.

38. §.

Megyei szolgálatban volt nyugdíjképes, vagy nyugdíjas állapotban elhunyt egyén törvényes kiskoru gyermekei neveltetési pótlékban részesíttetnek.

39. §.

Megyei szolgálatban volt nyugdíjképes egyének árváira nézve :

a) Mindaddig, míg édes anyjuk életben van s illetőleg nyugdíjat élvez, az évi neveltetési pótlék fejenként az atya legutóbbi rendszeres fizetésének öt százalékában állapittatik meg.

b) Ha pedig teljesen árvák, az évi neveltetési pótlék egyenként az atya legutóbbi rendszeres fizetésének 10⁰/₀-ban állapittatik meg : akként azonban, hogy több kiskoru gyermek létezésének esetében, az ezek részére adandó neveltetési járulékok összege, az özvegy nyugdíjának megfelelő összeget felül haladná, a többlet a gyermekek neveltetési pótlékából arányos részekben levonatik.

40. §.

A neveltetési pótlék, vagy járulék az árváknak bezárólag 18 éves korukig jár ; fiu gyermekeknek azonban, kik iskolai tanulmányaikat jó eredménnyel tovább folytatják s e körülményt igazolják, a neveltetési járulék, vagy pótlék 24 éves korukig, ha a tanulást abba nem hagyják, kiadatik.

41. §.

A neveltetési pótlék vagy járulék az árváknak 18 éves korukig jár, de 18, illetve 24 éves kor előtt is megszűnhetnek és pedig :

I. Véglegesen :

- a) ha a leány férjhez megy ;
- b) ha az árva a magyar állam polgára lenni megszűnik ;
- c) ha becstelenítő büntett, vagy abban való bűnrészség miatt jogerejű ítélettel ítéltetik.

II. Ideiglenesen :

- a) ha az árva egyébként teljes ellátásban részesül, ezen ellátás tartamára, vagy
- b) ha az árva valamely nem becstelenítő büntény vagy vétés miatt szabadság büntetésre ítéltetik, a szabadság büntetés tartamára.

42. §.

Az özvegyi nyugdíjnak bármi okból való megszüntetése, vagy felfüggesztése a neveltetési pótlék élvezetét meg nem szünteti, sem fel nem függeszti.

VIII. A nyugdíjintézmény életbe lépése.

43. §.

A nyugdíjalap létrehozása 1888. január 1-én kezdődött.

IX. Átmeneti intézkedés.

44. §.

Ha a nyugdíjintézmény megalakítása után kezdetben esetleges nagyobb számú ellátások bekövetkezése folytán az alap jövedelme a kellő ellátási összegeket nem fedezhetné, ezek mindaddig, míg a helyzet a teljes ellátást megengedi, aránylagosan leszállítandók lesznek.

X. A nyugdíjintézmény feloszlása.

45. §.

Ha a nyugdíjintézmény fentartásának szükségessége bármily oknál fogva megszűnnék, annak megszüntetése és a nyugdíjalapnak mely célra leendő fordítása iránt belügyminiszteri jóváhagyás mellett a törvényhatósági közgyűlés határoz.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának 1888. évi ápril hó 6-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Török Albert,
alispán.

48418. szám,

III. b.

Magyar kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet jóváhagyom.

Budapesten, 1888. július hó 20-án

a miniszter helyett

Lukács György,
államtitkár.

23-1888.

that.

XXII.

Szabályrendelet.

A betegség vagy szellemi fogyatkozás folytán munkaképtelenné vált megyei tisztviselő-, segéd- és kezelő személyzet tagjával szemben követendő eljárásról.

1. §.

A betegség vagy szellemi fogyatkozás folytán munkaképtelenné vált tisztviselő-, segéd- és kezelő-személyzet tagja részére mihelyt munkaképtelensége négy hétig tart, saját vagy hozzátartozóinak írásbeli kérelme és a gyógykezelő orvosnak a vármegyei főorvos, illetőleg járás-orvos által megerősített, a munkaképesség visszanyerését kilátásba helyező bizonyítványa alapján, a kérelem beadásának útját álló akadályok fennforgása esetén pedig az alispán rendeletére a tiszti főorvos vagy járási orvos által hivatalból eszközölt vizsgálat alapján az erre illetékes hatóság által hosszabb szabadság engedélyezhető.

2 §.

Ezen szabadságidő három hónapnál tovább nem terjedhet ugyan, de szükség esetén mindannyiszor indokolt orvosi bizonylat alapján, illetőleg a vármegyei orvos által újabban eszközölt vizsgálat eredményéhez képest a munkaképtelenség beálltától, illetőleg az első szabadságidő engedélyezésétől számítandó egy évi határidőn belől meghosszabbítható.

3. §.

Az ekként egy teljes évig terjedhető szabadságidő tartama alatt a tisztviselőnek, segéd- és kezelő-személyzet tagjának rendes fizetéséhez és lakpénzéhez igénye nem szűnik meg, sőt átalányait is megtarthatja, de ez esetben köteles tényleg fedezni a hivatal azon szükségleteit, melyeknek fedezésére az átalányok szolgálnak.

4. §.

Ha a betegség vagy szellemi fogyatkozás miatt munkakép-telen tisztviselő-, segéd- és kezelő-személyzet tagja az egy évi szabadságidő leteltével sem nyerte vissza munkaképességét, mely körülmény a határidő leteltét megelőző nyolcz nap alatt a tiszti főorvos által megállapítandó összes illetményeit az alispán azonnal beszünteti s erről a legközelebbi közgyűlésnek, a kinevezet-tekre nézve a főispánnak is, jelentést tesz, mely közgyűlés — esetleg a főispán — az illetőt hivatalától végleg felmenti.

Az alispán az illetmények beszüntetésekor egyidejűleg a nyugdíjintézet választmánya útján intézkedik az iránt, hogy az illető a nyugdíjszabályzat szerint a szolgálati időhöz képest, melybe a szabadságidő is betudandó, elláttassék, illetőleg nyug-dijaztassék.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának 1888. évi ápril hó 6-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Török Albert,
alispán.

31059. szám.

II. b.

— — —
M. kir. Belügyminiszter.

A jelen szabályrendelet jóváhagyatik.

Budapesten, 1888. évi május hó 10-én

a miniszter helyett

Lukács György,
államtitkár.

— ♦ —

Szám 80—1889.

tör. bizts.

XXIII.

Szabályrendelet.

Udvarhelyvármegye területén az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-sa értelmében hatósági felügyelet alatt álló és állami kezelésbe átvett községi, közbirtokossági és egyházi erdőkben termelt fatermékek kiszállításának fautalványok mellett való gyakorolhatása tárgyában.

1. A községi, birtokossági és egyházi erdőkből, egyrészt a gyakran előforduló visszaélések és erdőkárosítások megakadályozása — másrészt a használatoknak az érvényben álló üzemtervek szerinti eszközölhetése, illetőleg ellenőrzése céljából mindennemű erdei termékek csak egy szabályszerűen kiállított „fautalvány“ mellett szállíthatók ki.

2. Minden fahasználatra jogosult egyén, tehát úgy a közbirtokos, mint a vásárló is, köteles a részére kiutalt, — avagy megvásárolt famennyiségre az erdőbirtokostól „fautalványt“ szerezni s azt a fatermék kiszállítása alkalmával magával az erdőre vinni.

3. A „fautalványok“ kiállításával mindenkor az erdőbirtokos egyik előljáró tagja bizandó meg, így: községi erdőknél a községi bíró, vagy másodbíró; egyházi erdőknél az egyházgondnok vagy egyháztanácsijegyző; közbirtokossági erdőknél az elnök, vagy jegyző. Minden „fautalvány“ kiállításáért a jogosultak, avagy vásárlók által a „fautalvány“ kiállítójának két (2) krajczár díj fizetendő.

4. Minden erdőbirtokos köteles a sz.-udvarhelyi m. kir. erdőhivatalhoz, illetőleg a sz.-kereszturi és vargyasi m. kir. erdőgondnoksághoz azon egyén nevét és állását bejelenteni, ki a „fautalványok“ kiállításával állandóan meg van bízva

5. A „fautalvány“ mindenkor nyolcz (8) napi érvénynyel bír; tehát csak oly famennyiségre adható, illetve vehető ki egyszerre, mely a kiállítástól számított 8 (nyolcz) nap alatt az erdőből kiszállíttatik.

6. Ha a fatermék kiszállítására jogosult, avagy a vásárló, valamely fontos és elfogadható ok miatt akadályozva van a faterméket 8 (nyolcz) nap alatt az erdőből kiszállítani, a „fautalvány“ érvénye további 8 (nyolcz) napra meghosszabbítható; de köteles ezen körülményt a „fautalványok“ kiállításával állandóan megbízott egyénnél bejelenteni, ki a „fautalvány“ hátsó oldalára ezen érvényességet rávezeti.

7. A faterméknek az erdőből történt kiszállítása alkalmával a „fautalvány“ mindenkor az erdőbirtokos szolgálatában álló és hatóságilag felesketett erdőőrnek, vagy az erdőbirtokos e részben megbízott közegének átadandó. A ki erdei terméket „fautalvány“ nélkül szállít ki az erdőből, kihágást követ el és az 1879. évi XL. t.-cz. 1-ső és 16. §§-sai alapján 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, s a mennyiben erdei kihágás is forogna fenn, egyzersmind az 1879. évi XXXI. t.-czikkben erre elrendelt büntetéssel is büntetettik.

8. Jelen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetési összegek a megyei kórházalap javára, az 1879. évi XXXI. t.-cz. vonatkozó szakasza alapján kiszabott és befolyt büntetéspénzek ellenben az idézett törvénycikk 208. §-ában jelzett célokra fordítandók.

9. A pénzbüntetés behajthatlansága esetében elzárásra változtatandó át, melynek tartama az 1879. évi XXXI. t.-czikk 77. §-ában, illetve az 1879. évi XL. törv.-czikk 22-ik §-ában foglalt rendelkezések szerint fog megállapíttatni.

10. Ezen szabályrendeletben megállapított erdei kihágások eseteiben elsőfokban a járási főszolgabíró, másodfokban a közigazgatási bizottság kebeléből alakult másodfoku erdei kihágási bíróság gyakorolja a bírói hatóságot. Rendőri kihágások eseteiben első fokban szintén a főszolgabíró; másodfokban ellenben a vármegye alispánja; harmadfokban a magyar kir. belügyminiszter bíraskodik.

11. A „fautalványok“ hivatalosan lebélyezett füzetek alakjában a sz.-udvarhelyi m. kir. erdőhivatalnál, illetőleg a székelykereszturi és vargyasi m. kir. erdőgondnokságnál szerzendők be s az erdőbirtokos e részbeni megbízottja által szabályszerű elismervény mellett vétetnek át.

12. A „fautalvány“ füzetek betelés után a sz.-udvarhelyi m. kir. erdőhivatalhoz, — illetőleg a sz.-kereszturi és vargyasi m. kir. erdőgondnoksághoz késelelem nélkül beszolgáltatandók, honnan újabb készlet adatik ki az erdőbirtokosnak.

13. Az erdei termékek „fautalványok“ melletti kiszállításának ellenőrzését a vármegye egész területén a sz.-udvarhelyi m. kir. erdőhivatal főnöke, az egyes kerületekben pedig az illetékes m. kir. erdőgondnokságok vezetői gyakorolják, a kiknek felhívására a „fautalvány“ füzetek az erdőbirtokos által mindenkor felmutatandók.

14. Jelen szabályrendelet életbelépésével egyes erdőbirtokosoknál az erdei termékek kiszállítására vonatkozólag eddig netán gyakorlatban volt utalványok, avagy bárczák érvényessége megszűnik.

15. Jelen szabályrendelet 1891. évi január hó 1-ső napján lép életbe.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelyt, 1889. évi október hó 7-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Török Albert,
alispán.

79572 szám.

V/10.

Magyar kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet ezennel megerősitem
Budapesten, 1890. évi november hó 6-án

a miniszter helyett:
Lukács György,
államtitkár.

Szabályrendelet

**Udvarhelyvármegye területén, a magyar kir. állam-
erdészet kezelése alatt álló erdőbirtokoknak szakképzett
erdőőrökkel való ellátása iránt.**

1. §.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17-sa alá tartozó és állami kezelésbe vett községi, közbirtokossági, egyházi és alapítványi erdőknek, valamint az ugyancsak állami kezelés alá tartozó összes véderdőknek megőrzése czéljából Udvarhelyvármegye területén a következő őrzjárások, illetőleg erdőőri állomások szerveztetnek:

I. A székelyudvarhelyi magyar kir. központi erdőgondnokság kerületében.

1. *A székelyudvarhelyi őrzjárás*, mely magában foglalja Sz.-Udvarhely város, Árvátfalva, Béta, Betlenfalva, Bogárfalva, Bögöz, Bikafalva, Décsfalva, Dobó, Fancsal, Farczád, Felső-Boldogasszonyfalva, Fenyéd, Hodgya, Kadicsfalva, Kénos, Lengyelfalva, Lókod, Magyarós, Malomfalva, Óczfalva, Patakfalva, Szentlélek, Szent-Tamás, Szombatfalva, Sükő, Telekfalva, Tibód, Ülke és Vágás községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket. Az erdőőr lakhelye Székely-Udvarhely, egy erdőszolga lakhelye Bögöz.

2. *A homoródszentmártoni őrzjárás*, mely magában foglalja Gyepes, Homoród-Abásfalva, Homoród-Keményfalva, Homoród-Recsenyéd, Hom.-Szentmárton I. és II. rész és Hom.-Szentpál községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Homoród-Szentmárton.

3. *A daróczi őrzés*, mely magában foglalja Ábrahámfalva, Agyagfalva, Bágy, Bene, Dálya, Darócz, Derzs, H.-Jánosfalva, H.-Szentpéter, H.-Városfalva, Jásfalva, Kányád, Mátisfalva, Miklósfalva, Muzsna, Petek, Sándorfalva és Szentlászló községek határán fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Darócz, egy erdőszolga lakhelye Kányád.

II. A sz.-udvarhelyi m. kir. felső erdőgondnokság területében.

1. *A parajdi őrzés*, mely magában foglalja: A.-Sófalva I. és II. rész, F.-Sófalva II. rész, és Parajd községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Parajd, egy erdőszolga lakhelye Alsó-Sófalva.

2. *A korondi őrzés*, mely magában foglalja Atyha I. és II. rész, F.-Sófalva II. rész, Kecset-Kisfalud III. rész, Kobát-Demeterfalva II. rész, Korond, Szent-Mihály II. rész és Csehét-falva II. rész községek határán fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Korond, egy erdőszolga lakhelye az atyhai II. részben levő erdőház.

3. *A varsági őrzés*, mely magában foglalja Oroszhegy község határán fekvő Küküllőn tuli állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye a Varság tisztásán levő telep.

4. *Az oroszhegyi járás*, mely magában foglalja Bogárfalva II. rész, Fancsal II. rész, Farczád II. rész, Farkaslaka, Kadicsfalva II. rész, Kecsed-Kisfalud I. és II. rész, Lengyelfalva II. rész, Malomfalva II. rész, Pálfalva, Szentkirály, Szentlélek II. rész, Szent-Tamás II. rész, Ülke II. rész határain és Oroszhegy

község határán a Küküllőn innen fekvő, állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Oroszhegy, egy erdőszolga lakhelye Pálfalva.

5. 6. *Zetelaki őrzjárás*, mely magában foglalja Bögöz II. rész, Küküllő-Keményfalva I. és II. rész és Zetelaka községek határán fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

A két erdőőr lakhelye Zetelaka.

7. *A tizenhétfalusi őrzjárás*, mely magában foglalja Árvátfalva II. rész és Máréfalva községek határán fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye a tizenhétfalu havasán lévő lókodi erdőház.

8. *Az oláhfalvi őrzjárás*, mely magában foglalja Kápolnás- és Szentegyházás-Oláhfalva községek határán fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Szentegyházás-Oláhfalva.

III. A sz.-kereszturi m. kir. erdőgondnokság kerületében.

1. *Az etédi őrzjárás*, mely magában foglalja Bögöz, Bözöd-Ujfalva, Etéd, Kőrispatak, Küsmöd, Siklód és Szolokma községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Etéd.

2. *A véczkei őrzjárás*, mely magában foglalja Bordos, Csöb, Magyar-Hidegkút, Magyar-Zsákod, Oláh-Hidegkút, Rava, Szent-Demeter, Székelyszállás és Vécze községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Vécze.

3. *A tarcsafalvi őrzjárás*, mely magában foglalja Alsó-Siménfalva, Benczéd, Csehétfalva, Énlaka, Firtos-Váralja, Gagy,

Kadács, Kede, Kobát-Demeterfalva, Martonos, Medesér, Szent-Ábrahám, Szent-Mihály, Szent-Miklós, Tarcsafalva és Tordátfalva községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Tarcsafalva.

4. *A székelykereszturi őrzés*, mely magában foglalja A.-Boldogasszonyfalva, Betfalva, Csekefalva, Fiátfalva, Kis-Galambfalva, Kis-Solymos, Nagy-Galambfalva, Nagy-Solymos, Oláh-Andrásfalva, Rugonfalva, Székely-Keresztur, Szent-Erzsébet és Ujszékely községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Székely-Keresztur, egy erdőszolga lakhelye Kis-Solymos.

5. *Az erkei őrzés*, mely magában foglalja Erked, Magyar-Felek és Szederjes községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Erked.

IV. A vargyasi m. kir. erdőgondnokság kerületében.

1. *A lövétei őrzés*, mely magában foglalja a lövétei határon fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Lövéte.

2. *Az almási őrzés*, mely magában foglalja a homoród-almási határon fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Homoród-Almás.

3. *A vargyasi őrzés*, mely magában foglalja Homoród-Karácsonfalva, Olasztelek és Vargyas községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Vargyas.

4. *A zsombori őrzés*, mely magában foglalja Felső-Rákos, Homoród-Ujfalú, Homoród-Oklánd és Zsombor községek határain

fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Zsombor.

5. 6. *A fülei őrzjárás*, mely magában foglalja Bardocz, Füle és Száldobos községek határain fekvő és állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

A két erdőőr lakhelye Füle.

7. *A magyarhermányi őrzjárás*, mely magában foglalja Biharczfalva, Kis-Bacson és Magyar-Hermány községek határain fekvő állami kezelés alatt álló erdőket és a magánosok tulajdonát képező véderdőket.

Az erdőőr lakhelye Magyar-Hermány.

2. §.

Minden őrzjárásban egy, összesen tehát 23 erdőőri állomás szerveztetik, melynek mindenike az 1879. évi XXXI. t.-czikk 37. §-ában előirt teljes minősítéssel bíró egyénnel töltenek be.

Ezenkívül a székelyudvarhelyi, daróczi, parajdi, korondi, oroszhegyi és székelykereszturi őrzjárásokban egy-egy, összesen tehát 6 erdőszolga alkalmaztatik, kiknek minősítvénye: feddhetlen élet, irni-olvasni tudás és a 4 alapszámnmivelet ismerete, a 17 éves életkor betöltése, ép, erős testalkat, a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes bírása.

3. §.

A szervezett erdőőri állomások közül 11 (tizenegy) I. osztályu, egyenként 200 frt évi bér és 60 frt lótartási átalánynyal, 12 (tizenkettő) II. osztályu, egyenként 180 frt évi bér és 60 frt lótartási átalánynyal rendszeresittetik. Ezen kívül mindeniknek jog adatik, hogy évenként 30 ürmeter száraz,- vagy hulladékfát az őrzjárásához tartozó bármely erdőből, saját házi tüzelésének fedezésére, önköltségén hazaszállithasson, valamint 6 drb szarvasmarhát és 6 drb disznót díjtalanul legeltethessen, illetőleg makkoltathasson. A 6 (hat) erdőszolgai állomás közül 2 (kettő) egyen-

ként 150 frt és 4 (négy) egyenként 120 frt évi bérrel rendszeresítettik, ezen kívül mindenik feljogosítottik, hogy évenként 20 ürmeter száraz és hulladékfát az őrzéséhez tartozó bármely erdőből, saját házi tüzelésének fedezésére, önköltségén haza szállíthasson, valamint 4 drb szarvasmarhának és 4 drb disznónak díjtalanul legeltetésére, illetőleg makkoltatására.

A pénzfizetés előleges havi részletekben fog kiszolgáltatni.

Ezen állomások erdőgondnoksági kerületenként² következőleg osztatnak fel:

I. A székelyudvarhelyi m. kir. központi erdőgondnokságba rendszeresítettik egy I-ső és két II-od osztályu² erdőőri² állomás.

II. A székelyudvarhelyi m. kir. felső erdőgondnokságban rendszeresítettik négy I-ső és négy II-od osztályu erdőőri állomás.

III. A székelykereszturi m. kir. erdőgondnokságban rendszeresítettik három I-ső és két II-od osztályu erdőőri állomás.

IV. A vargyasi m. kir. erdőgondnokságban rendszeresítettik három I-ső és négy II-od osztályu erdőőri állomás.

Ugy az erdőőri, mint az erdőszolgai állomások fizetési fokozatok tekintetében nincsenek helyhez kötve.

4. §.

Az erdőőrök állandó lakhelyét azon község, vagy telep képezi, melytől az őrzés elneveztetik.

Az őrzésekre beosztott erdőszolgák állandó lakhelyeit: Bögöz, Kányád, Alsó-Sófalva, Atyha II. részben levő erdőház, Pálfalva és Kis-Solymos községek képezik.

5. §.

Az erdőőri állomások nyílt pályázat útján töltenek be, a székelyudvarhelyi m. kir. erdőhivatal javaslata alapján, Udvarhelyvármegye közigazgatási erdészeti bizottsága által. Az erdőszolgák pedig a székely-udvarhelyi m. kir. erdőhivatal által fogadtatnak fel.

6. §.

A vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága által kinevezett erdőőr, valamint a felfogadott erdőszolgát szolgálatba azon m. kir. erdőgondnokság vezeti be, melynek kerületéhez a kinevezett erdőőr, vagy felfogadott erdőszolga tartozik.

A szolgálatba vezetett erdőőr hatósági felesketést az erdő-törvény 38. §-sa értelmében az illetékes járási főszolgabíró (Sz - Udvarhely városban a rendőrkapitány) eszközli. Az erdőszolga csak az esetben eskethető fel hatóságilag, ha az 1879 évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt teljes minősítvényvel bír.

7. §.

Az erdőőrök, valamint az erdőszolgák is az államerdészet-tel fenálló szerződés értelmében szolgálati tekintetben azon m. kir. erdőgondnokság alá vannak rendelve, melynek kerületében szolgálnak. Az első foku fegyelmi hatóságot a székelyudvarhelyi m. kir. erdőhivatal, a másodfoku fegyelmi hatóságot pedig a közigazg. erdészeti bizottság képezi.

8. §.

Az erdőőr és erdőszolga szolgálatából csupán fegyelmi uton bocsátható el. Minden fegyelmi határozat a vármegye közigazgatási, erdészeti bizottságával hivatalból közlendő. Szolgálati vétség esetében az erdőőrök és erdőszolgák következő fegyelmi büntetésekkel róhatók meg: a) írásbeli megfédés, b) 15 frtig terjedhető pénzbírság, c) szolgálatból való elbocsátás. Elsőfoku határozattal elmarasztalt 15 nap alatt felebbezéssel élhet.

9. §.

Az erdőőr szolgálati utasításait, előljáró m. kir. erdőgondnokságától szó- vagy írásbeli uton veszi, és oda hasonló módon köteles jelentéseit intézni. Az erdőszolga a szolgálatra vonatkozó részletes utasításokat időnként azon erdőőrtől nyeri, kinek őrzéséhez tartozik.

10. §.

Az erdőőr feladatai és szolgálati kötelességei a következőkben részleteztetnek :

a) Az őrzésére bízott erdőt minden kár- és veszélytől megvédeni, az őrzéséhez tartozó erdőt szorgalmason és gyakran részletesen bejárni.

b) A felfedezett vagy tudomására jutott erdőkárokat pontosan és lelkiismeretesen felvenni és azokat a mindig magával hordott rovatos erdei naplóba késedelem nélkül bejegyezni. Az erdei rovatos napló minden hó 1-én írásbeli jelentéssel az előljáró m. kir. erdőgondnoksághoz beterjesztendő.

c) A lefoglalt zálogtárgyakat, ha állatok lennének, legfeljebb 48 óra, egyéb tárgyakat 14 nap alatt átadni azon község előljáróságának, melynek határán a kár elkövettetett ; az erről vett elismervény a rovatos napló „megjegyzés“ rovatába bejegyzendő. Az elismervény a kártétel illetékes elintézéséig, avagy a zálogtárgy visszaadásáig megőrzendő.

d) Az erdőkezeléssel, mivélés, ápolással, a határ és tilalmi jelek épségben tartásával járó külső teendőket, a nyert utasítás értelmében, legnagyobb hűséggel, szorgalommal és odaadással teljesíteni s felügyelni arra, hogy a foganatosítandó munkálatok a kiadott utasítások szoros betartása mellett teljesíttessenek. Előfordulható nehézségek és akadályok esetében köteles haladéktalanul jelentést tenni előljáró m. kir. erdőgondnokságának és attól utasítást kérni.

e) Az erdőőr köteles előljáró erdőtisztjét, vagy a m. kir. erdőhivatal által kiküldött bármely erdőtisztet, hivatalos kiszállásai alkalmával őrzéséhez tartozó területén kísérni s annak felhívására a kívánt felvilágosításokat készséggel megadni.

f) Az erdei tüzelés tekintetében köteles szigoruan őrködni, hogy az erdőtörvény 9. §-ában előírt feltételek pontosan megtartva legyenek, a netán előálló erdőégéseket úgy előljáró m. kir. erdőgondnokságának, mint az illető község előljáróságának is

haladéktalanul bejelenteni, s a tűz tovább terjedésének megakadályozására és eloltására a kirendelt községi lakosokkal együtt erőlesen közreműködni.

g) Szolgálatában köteles az erdőőr úgy, mint az erdőszolga is egyenruhát viselni, mely szürke darócz szövetből zöld szegélylyel készült csizma-nadrágból és ugyanily szövetből készült zubbony- és köpenyből áll. A főveget tollas szürke vadászkalap képezi. A zubbony felálló gallérjain az I-ső osztályu erdőőr ezüstözött tölgylevelet két makkal, a II-od osztályu erdőőr ugyan olyan tölgylevelet egy makkal, az erdőszolga pedig sötét zöld posztó szegélyt jelvény nélkül visel. Ezen kívül köteles minden erdőőr a nagyméltóságu földmivelési m. kir. Miniszterium által megállapított erdőőri jelvényt is látható helyen viselni, az erdőszolga pedig csak akkor, ha a hatósági esküt letette.

11. §.

Az erdőszolgák azon őrzésben, melyhez tartoznak, az erdő örök kisegítői lévén, rájuk is mindazon kötelességek irányadók, melyek az előbbi §-ban részletezve vannak.

12. §.

Mindenik erdőőr jelző baltával láttatik el, melyet szolgálatában deréksziján magával hordozni köteles. Ezen jelző baltán az erdőgondnokság római számmal, az őrzés arabs számmal van megjelölve, az 1. §-ban foglalt szervezés szerint.

Az erdőőrök jelző baltái azonban, mint a melyek az erdei kihágások, nevezetesen az elidegenített fák törzscinek megjelölésére szolgálnak, egészen más jelekkel fognak elláttatni, mint azon bélyegző balták, melyek az üzemterv szerint kihasználható faanyagok kijelölésénél használtatnak.

13. §.

Úgy az erdőőrök, mint az erdőszolgák is, ha felesketve vannak, a szolgálatban lőfegyvert és forgó pisztolyt viselnek, előbbi a letett hatósági eskü alapján adómentes.

A vadászatot azonban csak a vadászati törvény rendelkezéseiben előírt korlátok között gyakorolhatják.

14. §.

A jelző balta úgy, mint a szolgálati fegyver és forgó pisztoly is mindenik erdőőr, illetve erdőszolgának a szolgálatba vezetés alkalmával adatik át, s ezen szolgálati szerelvények jókarban tartásáért minden erdőőr vagy erdőszolga vagyoni felelőséggel tartozik.

A szolgálatból történt kilépés alkalmával ezen szerelvények sértetlen állapotban átadandók az illetékes magyar kir. erdőgondnokságnak.

15. §.

Az erdőőrök és erdőszolgáknak a 3. §-ban megállapított járandóságait a vármegye területén állami kezelés alatt álló erdők birtokossai erdőterületeikhez mért egyenlő arányban fedezik.

Hasonlókép az érdekelt erdőbirtokosok költségére szereztetnek be a 12. és 13. §§-okban jelzett szolgálati szerelvények is.

16. §.

Az erdőőrzési költség-hányad az egész vármegye területére egyöntetűen állapittatik meg, oly hozzáadással, hogy a jelen szabályzat életbe léptetésének első évében, az erdőőrzési költség fejében holdanként öttized (0.5) krajczárral több rovatik ki oly czélból, hogy az ekként befolyó összeg, a 12. és 13. §§-okban jelzett szerelvények beszerzésére fordíttassék.

17. §.

Az erdőőrzéssel járó kiadások a kezelési költségekkel együttesen évenként készítendő költségelőirányzatok alapján biztosítatnak oly képen, hogy a székhelyudvarhelyi m. kir. erdőhivatal részéről minden előző év október végéig a költségelőirányzatok a vármegye alispánjának végrehajtás végett megküldetnek.

18. §.

Az erdőőrzési alap a kezelési alappal együttesen a vármegye házi pénztárában a fenálló pénztári szabályok szerint kezel-
tetik. Az erdőőrök és erdőszolgák járandóságait ennél fogva a
vármegye pénztárából nyervén, a kifizetés és elszámolás az erdő-
őröket illetőleg a vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának
— az erdőszolgákat illetőleg pedig a székelyudvarhelyi m. kir.
erdőhivatalnak a vármegye alispánja útján kiadott utalványai alap-
ján történik.

19. §.

Notaláni pénzhiány esetében fennakadások elkerülése céljából
a vármegye házi pénztára, a fenálló pénztári szabályok értelmé-
ben előlegezi az erdőőrzési alap rendes szükségletét, vagyis az
erdőőrök és erdőszolgák állandó járandóságait.

20. §.

Az ezen szabályzatban megállapított erdőőri létszám az erdő-
törvény értelmében megkövetelt minimumot képezvén, minden ál-
lami kezelés alatt álló erdőt illetőleg jogában áll az erdőbirtó-
kosnak, hogy a mutatkozó szükséghez képest hosszabb időtartamra,
vagy ideiglenesen, megfelelő számú segédszemélyzetet alkalmaz-
hasson; kik azonban erdőőri eskületételére csak az esetben bo-
csáthatók, ha az erdőtörvény 37. §-ában előírt teljes minősítés-
sel bírnak. A vármegye erdőrendészeti hatósága azonban az erdő-
törvényben nyert jogánál fogva, rendes eljárás alapján, az erdő-
őri személyzet szaporítását is elrendelheti, ha annak erdőrendé-
szeti szempontból okvetlen szükségét látja.

21. §.

Önként értetik, hogy ezen szervezési szabályzat életbelép-
tetésével a jelenleg szolgálatban álló összes erdőőrök alkalmazása
is megszűnik s az illetők csak az esetben jöhetnek tekintetbe a
szervezett állomások betöltésénél, ha az előírt minősítéssel bírnak.

22. §.

Jelen szabályzat Udvarhelyvármegye területén 1891. évi Január hó 1-ével lép életbe.

Udvarhelyvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának Sz.-Udvarhelyen, 1890. évi február hó 15-én tartott üléséből.

Daniel Gábor m. p.,
elnök, főispán.

Sz. 43—1890.

törvh. bizotts.

J ó v á h a g y j u k.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelyen, 1890. évi ápril hó 9-én tartott üléséből.

Török Albert m. p.
alispán.

Jelen szabályrendelet a Nagyméltóságu Földmivelésügyi m. kir. Miniszter urnak ^{62,164—1890.}_{I—4} számú rendeletével és a Nagyméltóságu m. kir. Belügyminiszter urnak 71601—1890. számú intézkedésével jóváhagyatott.

XXV.

Udvarhelyvármegye építkezési szabályrendelete.

I. Az utcák szabályozásáról.

1. §.

Az utcák szabályozása céljából, a helyi körülményekre való tekintettel, az utca és építkezési vonalak megállapítandók, s ezen vonalak a község kataszteri, vagy egyéb rendelkezése alatt levő térképbe berajzolandók. Az ekép kiegészített térképek jóváhagyás végett a vármegye alispánjához, a szabályrendelet életbe léptétől számítandó 2 év alatt bemutatandók.

2. §.

Uj építés vagy átalakítás alkalmával a telekhez csatolandó tért a telek tulajdonosa, az utcához eső területet pedig a község tartozik átvenni megfelelő kárpótlás mellett.

Szomszédok között a beltelken gyakran előforduló rendetlen határhiba szintén kisebb területrészek kölcsönös átengedése, illetőleg kárpótlás által lesz helyreigazítandó.

3. §.

A megváltási vagy kárpótlási összegnek megállapítása egyezkedés útján kísérlendő meg és ha ez nem sikerülne, a bíróság állapítja meg a kárpótlási összeget.

4. §.

Az építkezési engedély, az utczaszabályzási vonal megtartása mellett, a bíróság ez irányban hozandó határozata előtt is kiadható.

5. §.

Utczákon gödröt, árkot ásni, az onnan kiemelt földet a beltelekre a házfalához vagy kerítéshez hordani tiltatik.

6. §.

Zsákutczák kisajátítás útján megnyitandók.

7. §.

Az utczák befásítása a község hatósági jogát és köteleességét képezi.

Oly ujjonnan felépített laképületek előtt, melyekben rendkívüli nagy tüzelés történik, továbbá az ujjonnan felállított tüzműhelyek előtt, mint szintén a templomok, papi és iskolaházak, sör- és pálinkafőző házak előtt, az egésznek továbbterjedése elleni oltalmul fák ültetendők és erre a tulajdonosok, már az építkezési engedély megadásánál kötelezendők.

8. §.

Szöllőket, kerteket, mivelés alatt levő földeket az illető tulajdonosok egyedül hatósági engedély mellett oszthatnak ki, vagy használhatnak háztelkeknek.

Szöllőkben és kertekben tervezett építkezések esetében egész szakaszokra előlegesen mutatandó be a terv, az utczák és házak megjelölésével. Ilyenmü telepek létesítése esetében utcza-területeket ingyen tartoznak adni a tulajdonosok.

9. §.

Uj utczák alakításánál az utczák egyenes irányban, még pedig ha 100 méternél nem hosszabbak, legalább 10 méternyi, hosszabb és élénk közlekedési utczák legalább 16 méternyi szélességben létesítendők.

10. §.

A helységek piaczei és utczei kiegyenesitendők és jó kavicszal kitöltendők, azután fővénnyel beteritendők.

II. Az építkezési engedély, folyamodványok és az e tárgyban eszközendő hatósági eljárásról.

11. §.

A község belterületén minden építkezésre és régi épületek átalakítására; a község közvetlen közelében levő szőlőkben, kertekben és földeken, az országutak, vármegyei utak mellett levő földeken pedig minden új építkezésre: hatósági engedély szükséges.

12. §.

Az építkezési engedély kiadása előtt az építkezést megkezdeni tilos.

13. §.

Az építő-tulajdonos és az építész a jóváhagyott tervnek pontos végrehajtásáért és az építési engedélyben foglalt feltételek szoros teljesítéséért egyaránt felelősök; minden önkéntes eltérésért nemcsak az építész, hanem a mennyiben az eltérés az építető egyetértésével történt, az utobbi is a körülményekhez képest kiszabandó pénzbüntetéssel büntettetik és a mennyiben a jóváhagyott tervtől eltérő ilyen építkezés e szabályrendeletbe ütköznék, az épület az építető és építész költségére lebontatik, vagy átalakittatik.

14. §.

Ha építés közben egy lényeges eltérés a helyben hagyott építési tervtől a körülmények által szükségesnek mutatkozik, az építész a 18. §-ban említett bizottság elnökének köteles azt bejelenteni. Azon esetben, ha a késedelem veszélylyel jár, s ha a helyben hagyott építési tervtől eltérés a tűzrendőri szabályokkal nem ellenkezik és a bizottság az eltérést elfogadja, illetve elfogadásra

ajánlja, szabad az építést, a körülmények által szükségessé vált módosítás szerint tovább folytatni.

Hogy ha a fennebbi körülmények nem állanak be, akkor a helyben hagyott építési tervbeni szándékolt módosítást előleges engedelem nélkül nem szabad teljesedésbe venni.

15. §.

Az építési engedély érvénye megszűnik, ha az engedély kézbesítésétől számított egy év alatt az építkezés folyamatba nem vétetett.

16. §.

Az építtető tulajdonos az építkezés megkezdését a község előljáróságánál 48 órával előbb bejelenteni tartozik.

17. §.

Az építkezési engedélyért folyamodó, köteles az új építkezés vagy nagyobb átalakítás pontos és részletes tervét (homlokrajz, alaprajz és keresztmetszet) 1:100 léptekben, a községi előljárósághoz két példányban benyújtani.

A kik csupán egy szoba, konyha és kamarából álló lakást óhajtanak építeni, az építkezés részletes terveinek benyújtása alól felmentetnek, s csupán arra köteleztetnek, hogy a községi előljárósághoz benyújtandó kérvényben a tervezett épület alaprajzát, méreteit, lak- és ablakrészeit, nem különben az építéshez használandó anyagok minőségét pontosan leírják az építkezési vonal betartásával.

18. §.

A községi előljáróság a beérkezett terveket a saját kebeléből alakítandó s a községi bíró, vagy helyettese elnöke alatt, a községi jegyzőből, — esetleg orvosból — egy községi esküdttől és egy szakértőtől (ács vagy kőműves) álló építkezési véleményező és ellenőrző-bizottságnak adja ki.

19. §.

Ezen bizottság, az érdekelt szomszédok meghívása mellett, helyszíni szemlét tart, mely alkalommal helyszin rajzot (situáció) vesz fel és a szomszédok érdekeit és igényeit figyelembe véve, azokat barátságos uton elintézni igyekszik; s ugy ezen körülményt, valamint a netán felmerülő ellenészrevételeket s kifogásokat jegyzőkönyvbe foglalja s ezen jegyzőkönyvet a folyamodás, tervek és helyszinrajz csatolásával a járás főszolgabírójához az építkezési engedély tárgyában hozandó elsőfoku határozat végett beterjeszti.

20. §.

Ha az érdekelt és meghívott szomszédok a szemlén meg nem jelennének, észrevételeiket három nap alatt a járás főszolgabírójához leendő beterjesztés végett, a községi előljáráshoz bemutathatják.

21. §.

Ha az érdekelt és meghívott szomszédok a szemlén nem jelennek meg, vagy észrevételeiket a mondott idő alatt be nem adják, az építkezés azon következményeit, melyek a szemle alkalmával nyilvánvalók voltak, tűrni tartoznak s az építkezés ellen nehézségeket nem támaszthatnak.

22. §.

Ha az építkezés ellen olyan magánjogi természetű kifogás emeltetik, melynek elbírálására a közigazgatási hatóság nem illetékes, az építkezési engedély megtagadása mellett folyamodó rendes törvény útjára utasítandó.

23. §.

Az építkezési véleményező és ellenőrző-bizottság eljárásáért díj nem fizettetik.

24. §.

Az építkezési engedély megadása iránt a járási főszolgabíróhoz az építkezési bizottság által beterjesztett kérvények 8 nap alatt elintézendők és a kérvényező fél, valamint a tárgyalás alkalmával kifogást emelt szomszédok, a hozott határozatról értesítendők. Ez alkalommal az engedély megadása esetén, a kérvényező részére, folyamodványa mellékletét képező terveknek csak egyik példánya adandó ki, a másik példány az iratokkal együtt --- irattárba helyezendő.

25. §.

A hatósági engedély jogerőre emelkedése előtt az építkezést megkezdeni, illetőleg a telkek állását megváltoztatni nem szabad.

26. §.

A községi építkezési bizottság felügyelni tartozik, hogy :

1-ször : semmiféle építkezés az engedély kiadása, vagy ha az ellen idejekoráu panasz emeltetik, ennek elintézése, s az engedély kézbesítése előtt foganatba ne vétethessék ;

2-or : az építés és magassági határvonalak mindenütt pontosan megtartassanak ;

3-szor : az engedélyezett tervtől eltérés ne történjék ;

4-szer : az építésre csak jó és tartós anyag, kellő módon használtassék ;

5-ör : az építkezésnél szükséges óvintézkedések fogatosítottassanak ;

6-or : az omladék és föld az uton vagy utcán ne hagyassék, hanem a mennyiben helyben fel nem használható, az építkezési bizottság által kijelölendő helyre átszállítottassék ;

7-er : a föld és omladék elhordása oly módon eszközöltesék, hogy ez által az utcák be ne rondítottassanak ;

8-or : általában ezen szabályrendeletnek intézkedései érvényre emeltessenek.

27. §.

A járási főszolgabírónak az építkezési engedélyek tárgyában hozott határozatai ellen a kézbesítéstől számítandó 15 nap alatt a vármegye alispánjához, s ennek megváltoztató határozata ellen szintén 15 nap alatt a vármegye közíg. bizottságához lehet felebbezni.

A folyamodványok a főszolgabíró által a felsőbb hatósághoz 3 nap alatt felterjesztendők.

**III. Az építési engedély megadásánál és az építésnél
figyelembe veendő közbiztonsági és egészségügyi
rendszabályokról.**

28. §.

A 8. §-ban felemlített telepek, a 9. §-ban említett új utcák háztelkei, valamint az önállóan nyitott háztelkek területe legkevesebb 1079 négyszögmeter (300 négyszög öl) kell legyen és legalább 20 m. szélességű.

A házak egymástóli távolsága legalább 10 m.

29. §.

Valamely házteleknek több részre felosztása csak is a főszolgabíró engedélye mellett történhetik és csak azon esetben, ha mindenik telekrész legalább 1079 négyszögmeter (300 négyszög öl) területű marad.

30. §.

A háztelek felosztását kérvényező folyamodványához az illető telek vagy telkek hiteles térrajzát csatolni tartozik.

31. §.

Minden üzlet, telep, gyár vagy gőzmalom, mely az egészségre káros hatású, vagy tűzveszélyes, csak a községen kívül, az iparhatóság által meghatározandó helyen építhető fel. A gyárakban és üzlettelepeken felállítandó gőzkazánok, gőzgépek, mozdonyok vagy nagyobb tüzelő helyek a szomszéd határától legalább

10 meter távolságban helyezendők és a szomszéd felől tűzmentes erős falazattal elzárandók, a kémények pedig szikrafogóval ellátandók.

32. §.

A telkek utcái vonalán ólat, árnyékszéket, vagy rondasággal járó bármi üzlethez tartozó épületeket, s műhelyeket építeni nem szabad.

33. §.

Minden ujonnan építendő háznál lapályos helyeken, hol vadvizek, talaj vagy más összefutó vizektől lehet tartani, a lakszobák alapja, a tapasztalt legmagasabb belvisszine felett legalább 50 cm. magasságban feltöltendő.

34. §.

Azon esetben, ha az emelni szándékolt épület talaját korhadó szerves anyagokkal telített föld képezi, ez legalább 50 cm. mélységben kihordandó, s száraz s a lehetőséghez képest homoktartalmu földdel megtöltendő.

35. §.

Ujonnan felépítendő laképületeket szabályszerint tűzállóan égetett téglából, vagy jó építő kőből és jól készített mészkövel kell építeni. De ott, hol alkalmas építőkö nem található, égetett téglák nem készítettnek, azok hordása a lakosságnak igen sokba jön, avagy vagyoni viszonyaik, azok megszerzését lehetetlenné teszi, ellenben az építőfa olcsóbbra jön, továbbá oly körülményekben, hol az éghajlati viszonyok, vagy az iparüzlet módja jó építési anyagok hiányában a faépületek felállítását igazolják, lakés gazdasági épületek fából is építhetők.

A téglából, vagy kőből építendő lakházak azon falai, melyek a tetőzet, vagy menyezetek hordására szolgálnak, legalább 48 cm. ($1\frac{1}{2}$ tégl) vastagságban készíthetők. Az alapfalak és ha az épület alatt pince van, a pince falak is, mindig 16 cm-rel (fél-

téglával) vastagabbra építendő a földszinti falaknál. Laképületeknél a menyezet vagy csapós gerendás, vagy borított gerendás lehet, de mindenesetben a padlásra a menyezetre, a 40. §-ban előírt tűzbiztos burkolat alkalmazandó.

36. §.

A tetőzet cserép, zsendely, avagy deszka, esetleg más tűzmentes anyag (pala, vashádó) lehet; semmiesetre zsupszalma vagy nád.

Szalma-, vagy náddal javítások sem eszközölhetők.

37. §.

Oly épületben, mely csak egy lakószobával bír, ennek legkisebb hosszmérete 5 méternél, szélessége 4 méternél, magassága 2·8 méternél kevesebb nem lehet; oly épületben, mely több lakószobából áll, egy lakószobának legalább a fenti méretekkel meg egyezőnek kell lennie, a többi helyiségek kisebb méretűek is lehetnek, de legalább 3 meter széleseeknek kell lenniök.

38. §.

Lakószobákra ajtóknak legalább 1·90 méter magasaknak s 90 cm. széleseeknek; az ablakoknak 90 cm. magasaknak s hatvan cm. széleseeknek s kinyithatóknak kell lenniök.

A lakószobákra minden 10 □ méternyi terület után legalább egy ablak alkalmazandó; ki nem nyitható ablakok alkalmazása tilos.

39. §.

Pinczék oldalfalai kőből, téglából, mészhabarcba, a tetőzete pedig alkalmas gerendákkal vagy téglából mészhabarcba, az iv nyílásának megfelelő ivmagassággal építendő. Lecsapó pinczéajtók a házajtókban, vagy ereszen is, utcák felől meg nem engedtetnek

40. §.

A padlás 10 cm. sártapasztással, esetleg fekvő téglaburkolattal készítendő.

41. §.

Az épületben sem fel, sem lejáró lépcsőnek a szabályozási vonalon kívül az utcára kitétele meg nem engedtetik.

Az utcavonalon, kivételes esetekben, legfeljebb egy lépcső engedélyezhető.

42. §.

Erkélyek építése is csak a legbiztosabb gyámköveken, vagy erős hordvasakon, biztos korláttal és talapzattal engedtetik meg.

43. §.

A tűzfalak, lapjára rakott égetett téglából építendők, s ha a tetőt faoszlopok tartják, ezeket a tűzfalon belől kell elhelyezni; a tűzfalon a szelelőablakok, vagy lyukak vasajtókkal látandók el. A szomszéd határán álló tűzfalakba, a szomszéd felé, szelelőablakot, vagy nyílást alkalmazni nem szabad. A tűzfal a tető felett legalább 24 cm. magasságban építtessék. Ezen szabály nemcsak a féltetőknél, hanem minden tűzfal építésénél alkalmazandó.

44. §.

A kémények, kivétel nélkül, tűzbiztos anyagból, a tetőgerinczen felül 50 cmnyire építendők és kívül bevakolandók. Kéményekbe nem szabad se sasfákat, se kötőgerendákat, vagy más falkötéseket beereszteni.

45. §.

A buvó-kémények belvilágának átmérőji 47 cmnyi s legalább 16 cmnyi vastag falazatuk legyenek. Az orosz vagy ugynevezett czilinder-kémények legalább 16 cmnyi átmérővel bírjanak s vaslemezről készített kettős ajtóval láttasanak el.

Füstvezető csöveket az utcára, eresz alá kibocsátani nem szabad. A meglevők tulajdonosai 15 napi eltávolítására felhívandók. Ha e felhívás sikerre nem vezetne, rendőrileg a tulajdonos költségére eltávolítandók, s ezen felül a tulajdonos megfelelő pénzbüntetéssel büntetendő.

Az udvarra vezető füstcsövek az ereszen kívül legalább 75 cmnyi távolságban legyenek; a mennyiben pedig a füstnek ilyen formán való vezetése a szomszédok terhére válnék, a főszolgabíró által azok betilthatók.

Új épületeknél ilyen füstcsövek nem engedélyezhetők.

46. §.

Ha egy helység tűz, vagy vízáradások által egészben, vagy részben elpusztul, az építkezési bizottságnak oda kell hatnia, hogy egyezkedés útján, kellő kárpótlás nyújtás mellett a háztelkek a 28. §-ban meghatározott nagyságot elérik.

Ha az egyezkedés nem sikerül, az építkezésnek úgy itt, mint a községek között más kiszakított térszük teleken, a 47., 48., 49. §§. figyelembe vételével kell történnie.

47. §.

Új épületeknek egész nyeregretőre csináltatása, csak az utcái és az építkezési vonalon engedtetik meg.

A szomszéd kívánságához képest, az építkezési határon, az utcától kezdve befelé, egy ház keresztmetszésének szélességében tűzfal építendő, hogy a szomszéd bekövetkezhető építkezésnél készen találja a tűzfalat.

48. §.

Két ház között egy újból építendő közösfalnak felállítása tilos, mivelből minden háztulajdonos, vagy építeni vállalkozó ezen rendszabályok szerint házat úgy tartozik építeni, hogy az önállólag egyedül is fennállhasson.

49. §.

Ha egy újonnan építendő, vagy átalakítandó ház falai a szomszéd ház falainál mélyebbre lennének fektetendők, akkor a szomszédos házat netán érhető kárnak előre elhárítása tekintetéből, az építkező a kellő biztonsági intézkedéseket szakértői javaslat szerint megtenni tartozik, ellenesetben az eredhető károkért felelős.

50. §.

Istálók, ólak és takarmánytartók a lakházaktól erős fallal és tűzfallal zárandók el. Tűzfal hiányában régieknek más épületektől távolsága zsindelyezésnél 8 és cserepezésnél 4 meter, de kevesebb nem lehet.

51. §.

Szemét-, trágya- és árnyékszék-, vagy bármi célra alkalmazandó gödröket, ültetvényeket, vagy fákat a szomszéd határaihoz 2 meternél közelebb építeni vagy elhelyezni nem szabad.

Az árnyékszék ürülékeit az emésztögödörbe csak vízhatlan csatornán át szabad vezetni és ha az a szomszédos zárfal mellett építettnek, akkor az építettő saját zárfala és az árnyékszék vízmentes anyagából építendő zárfala között 0.15 meter üres tért hagyni köteles.

52. §.

Kutak az 1885. évi XXIII. t.-cz. 14. §-ának figyelembe vételével csakis kőfalazattal építhetők.

Új építkezéseknél, ha a helyi viszonyok megengedik, a tulajdonos a kutépítésére rászoritandó.

53. §.

Minden új ház, mely oly utcában építtetik, hol a község már rendes lapos kő, vagy téglajárdát rakott le, az utcára elég bő és kellő lejtéssel bíró fém-creszcsatornával látandó el, a víz levezetésére pedig lefutó csövek alkalmazandók. A meglevő zsendelyes vagy cserepes fedelű házak, a járdák mentén, egy év alatt csatornával ellátandók.

A fedél csurgó szélessége, a szabályozási vonalon túl egy méternél nem terjedhet

54. §.

Járdák közkölségen építendők.

Magánosoknak házaik előtt a járdaépítés, a községi hatóság kijelölése után és felügyelete alatt megengedettik.

55. §.

Az építkezési vonalon kívül korlátok építése tilos. Kutgémek az utczára nem szolgálhatnak. A létezők a 45. §. 2-ik bekezdésében említett módon eltávolítandók.

56. §.

Ujbóli építkezéseknél, átalakításoknál, vagy fedélzet kijavításánál stb. az építtető óvójelvényeket köteles saját költségén felállítani, s az építkezés befejeztéig az épület mindkét végén és sarkán fenntartani.

Az építési állványok felállítását és használatát a szomszéd tűrni tartozik; az esetleg okozott károk építtető által megtérítendők.

Az utcán felállított állványok a közlekedést nem akadályozhatják.

57. §.

Építési hiányok, melyek a személyes biztonságot veszélyeztetik, vagy a bizottság által tűzveszélyeseknek találtnak, a tulajdonos által egy év alatt átalakítandók, vagy eltávolítandók.

58. §.

Ha lakhelyek, épületek, vagy ezek tartozékai egészségügyi tekintetben kifogás alá esnének, az 1876. évi XIV. t.-cz. 11. §. szerint kell eljárni.

59. §.

Életveszélyes építményeket, ha a tulajdonos a záros határidőt megszabó felszólításra szét nem szedi, a hatóság az illető költségére széthordatja.

60. §.

A község belterületén bekerítetlenül egy háztelek sem maradhat.

61. §.

Az utczafelelől és az építkezési vonalon, ugyszintén oldalt a jobbfelöli oldalon a telek tulajdonosa tartozik a kerítést elkészíteni. A bekerítésnek legalább 2 m. magasnak kell lennie.

A kerítésnek égetett téglá-, kő- vagy faanyagból kell lennie, de szalmával, tövissel semmi esetre sem szabad betetőzni.

A bizottság törekedjék odahatni, hogy tűzbiztonság tekintetében az előösvények honosittassanak meg.

62. §.

A kapu bejáráshoz szükséges átereszt a megszabott mélység és magasság szerint s beltelke előtt, kellő csinnal és czélszerűen készíteni minden háztulajdonos köteleztetik.

63. §.

Az építkezés befejeztével akár uj, akár lényegesen átalakított épületekre lakhatási engedély eszközözlendő. E czélkól a község előljárósága az építkező szóbeli bejelentésére, az építkező bizottságot kiküldi, mely az épület szilárdságáról, egészségi és közbiztonsági állapotáról jelentést tesz, s annak alapján az épület lakható-, vagy lakhatatlanságáról szóló okmány, vagy engedély a főszolgabíró által fog kiadatni. Ezen engedély nélkül lakást elfoglalni tilos.

IV. Szabályozási alapról.

64. §.

A községekben a belterület rendezéséhez szükségözlendő kiadások fedezésére szabályozási alap alakitható, mely a községek által e czélra ez ideig került összegek, vagy alapítványokból, magánadakozásokból, községi képviselő testület által arra előirányzott összegekből, az uj építkezésekért fizetendő díjakból, a kisajátítási összegből és az ezen szabályrendelet ellen vétőkre kiszabott pénzbüntetésekből létesittetik.

65. §.

Minden építkezésért folyamodó ott, a hol van, a szabályozási alap, — különben a községi pénztár javára, újból építkezéseknél 2 forintot tartozik fizetni.

66. §.

Ezen szabályrendelet értelmében engedély nélkül építkezni tilos lévén, az ez ellen vétők a büntetésen felül a fentebbi szakaszban kitett díjakat is lefizetni tartoznak.

V. Büntető határozatok.

67. §.

Az ezen szabályokba ütköző mulasztás, vagy cselekmény kihágásnak tekintetik és 2 frttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A pénzbüntetés a szabályozási, vagy annak nem létében, a községi pénztár javára foly be.

68. §.

Az 1879. évi 40. t.-cz. 117. és 119. §§-sai érintetlenül hagyatnak, mely §§-ok alapján kiszabott pénzbüntetésekbe befolyt összegek; az 1887. évi 8. t.-cz. 2. §-ban jelzett czélokra lesznek fordítandók.

69. §.

A be nem hajtható pénzbüntetés az 1879. évi 40. t.-cz. 22. §. értelmében elzárásra változtatik át.

70. §.

A büntetendő kihágások felett ítél:

- I-ső fokulag a főszolgabíró,
- II-ik „ a vármegye alispánja,
- III-ik „ a belügyminiszter.

71. §.

Ezen szabályrendelet hatálya Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város területére nem terjed ki.

72. §.

Ezen szabályrendelet folytán a 66450 — 1884. belügyminiszteri szám alatt jóváhagyott vármegyei szabályrendelet 22-ik §. 2-ik bekezdése, továbbá a 26, 28. §§-ok és az eddig fennálló hasonmástárgyu szabályrendeletek hatályon kívül helyeztetnek.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelyt, 1889. évi augusztus hó 17-én tartott rendes üléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

43927 szám.
V/10.

Magyar kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz 5. §-sa alapján, ezennel megerősitem.

Budapesten, 1890. évi június hó 29-én.

A miniszter helyett:
Lukács György,
államtitkár.

XXVI.

Tűzrendészeti szabályrendelet.

(A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterinnem által 53888/1888. sz. a. kibocsátott tűzrendészeti kormányrendelet értelmében.)

I. Általános határozatok.

1. §.

Minden község területén a tűzrendészetet a községi előljáróság gyakorolja és annak kezelése vagy a községi birót közvetlenül, vagy egy általa azzal megbízott előljárósági tagot illeti meg.

2. §.

A tűzrendészet költségeinek fedezésére szolgál a jelen szabályrendelet 42. §-ában körülírt „tűzoltói alap.”

Ezen alap létesítéséig a községet terhelő szükséges tűzoltói szerek részletfizetésére kívántató összeg a község költségvetésébe felvételre és a gyárossal megkötött szerződés biztosítékaul a tűzoltószerek vételárának kifizetésére, szükség esetére a póttadó is megszavaztatik.

A póttadó kivetésének alapja, az 1886. évi XXII. t.-cz. 130. §-a 4-ik bekezdése értelmében a házadó, kereseti adó, nyilv. számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, tőkeamat- és járadék-adó.

3. §.

A büntető-törvény ide vonatkozó szabályai, valamint azon közigazgatási rendeletek, melyek által bizonyos tűzveszélyes cse-

lekmények és mulasztások tiltatnak, vagy gyulékony és robbanó anyagok kezelésére és raktározására vonatkozó óvintézkedések tételnek, végre az építés rendészeti szabályok idetartozó intézkedései jelen szabályrendelet által nem érintetnek.

II. Előzetes óvintézkedések.

4. §.

A községi épületek közt minden tűzveszélyes cselekmény, milyenek: nyílt helyen, különösen csűröskert, kazlak, csűrök vagy félszerek körüli szivarozás és pipázás, disznópörzsölés — a községi előjáróság által kijelölt helyen kívül gőzgéppel való cséplés, — fedetlen égő gyertyával való járás, lövöldözés stb. szigoruan tiltatik.

Égő gyertyák, vagy szövétnekek, csak különös ünnepélyességeknél és csak az előjáróság külön kikérendő engedélye mellett hordozhatók körül.

5. §.

Tűzveszélyes, vagy robbanó anyagok nagyobb mennyiségben a községen kívül, vagy legalább minden laképülettől 100 méter távolságra raktározandók. Sütőben és laképületek padlásain tűzveszélyes és gyulékony anyagok tartása szigoruan tiltatik. Hamut, parázst csak kemenczében, pinczében és érczedényben szabad tartani.

6. §.

Takarmányokat, szalmát, terményeket, szóval könnyen gyulóanyagokat az épületektől csakis 40 méter távolságra szabad lerakni.

7. §.

A kémények minden hóban egyszer kiséprendők.

Nagyobb tüzelő helyek, műhelyek, gyárok kéményei havonként többször kiséprendők.

A kémények tisztántartásáért a ház lakója felelős.

8. §.

A községi előjáróság és a tűzoltó-parancsnok, lehetőleg egy kéményseprő felvétele mellett többször, de legalább minden évben, tavasszal és ősszel köteles az összes épületeket, házról-házra járva, tűzszemle alá venni, a tűzveszélyes állapotokat felfedezni azok elhárításáról gondoskodni, a háztulajdonosok általi beszerzésre előírt oltószerek meglétéről s jó karban tartásáról intézkedni, valamint a kémények, kürtők, tüzelőhelyek tisztántartását, szóval: a tűzvész kitorése elleni óvintézkedéseknek mindenki általi szigorú betartását felelősség terhe alatt ellenőrizni, s az e tekintetbeni mulasztások törvényszerű megtorlását eszközölni.

9. §.

A községnek évenként összeírandó és nyilvántartandó minden 20-tól 40 éves koru férfi lakósa köteles tűzoltási szolgálatot, — melyhez a községi előjáróság által évenként meghatározott napokon tartandó tűzoltói gyakorlatok is tartoznak — teljesíteni.

10. §.

A 8. §-ban meghatározott személyes kötelezettség alól felmentetnek :

a) oly egyének, kiknek testi állapotuk a szolgálat teljesítést meg nem engedi és azt hiteles orvosi bizonyítvánnyal igazolják ;

b) tényleges szolgálatban álló katonák ;

c) lelkészek ;

d) községi pénztárnokok ;

e) s mindazon egyének, kik ezen személyes kötelezettség alól a 14. §. értelmében magukat megváltották s a váltságdíjakat a kiszabott idő alatt be is fizették ;

f) ki 12 évig mint feddhetlen önkéntes tűzoltó működött és elbocsátási igazolványát előmutatja.

11. §.

Minden községi lakós, ki állandóan lovas vagy igavonó marhás fogatot tart, köteles egy fogatjával a tűz színhelyére vizezt hordani.

12. §.

A községnek lófogattal bíró lakósai tartoznak a község előjárósága által évenként megállapítandó sorrendben, felváltva, fogataikkal éjjelenként saját istállójukban készenlétet tartani.

Szükség esetére kötelesek ugyan ezen lakósok, megállapított sorrend szerint, lovas-küldöncz szolgálatot a községi előjáró rendelkezésére éjjel-nappal teljesíteni.

13. §.

Az égőház szomszédai s a szélirányban lakó egész utca vagy tér lakósai, ha előreláthatólag házaik veszélyben vannak, a 9. és 11. §§-ok kötelezettsége alól a tűzveszély tartamának idejére fel vannak mentve.

14. §.

A 9. §-ban meghatározott személyes kötelezettség megváltható.

Ezen egyéni személyes váltság évenként:

- a) Napszámosnak, ki kizárólag csak napszámból él — frt 50 kr.
- b) Iparos és földésznek 1 frt — kr.
- c) Köz- és magánhivatalnok, kereskedő, italmérő, ki könnyen gyuló anyagokkal kereskedik, vendéglősök, magánzók, 50 holdnál nagyobb birtokosok 2 frt — kr.

Kik kizáratnak a tűzoltók közül, kétszeresen kötelesek fizetni.

15. §.

A 11. és 12. §§-ban kimondott kötelezettség évenként 5 forinttal váltható meg.

16. §.

A 14. és 15. §§-ban megszabott díjak félévenként előlegesen fizetendők és közig. végrehajtás útján hajtatnak be. Fizetési kötelezettség alóli felmentvényt adni, beigazolt szegénység esetében a községi előjáróság jogköréhez tartozik, mennyiben azt a folyamodók életkora és testi képessége a 9. és 10. §§. értelmében megengedi.

17. §.

A tűzoltásra kötelezett egyének és fogatok, valamint a házak összeírását a jegyző a községi előjárósággal eszközli és tartja nyilván. A díjak felhajtásáról ő gondoskodik s arról külön számadást vezet.

A kötelezett tűzoltók a parancsnokság által külön csoportokra (mászók, szivattyúzók, rendfenntartók) osztatnak be s megfelelő tűzoltóeszközökkel láttatnak el.

A parancsnokságot, a főparancsnok és a pénztárnok kivételével, a tűzoltásra kötelezettek hármias kijelölése után, a községi bíró nevezi ki.

A parancsnokság áll egy főparancsnokból, egy alparancsnokból, egy szertárnokból, egy jegyzőből és a községi pénztárnokból, mint a tűzoltóság pénztárnokából.

A készenléti sorrendre nézve a 12. §. intézkedik.

18. §.

A kötelezett tűzoltóság betanításával és vezényletével egy arra a község költségén kiképzett egyén, mint tűzoltó főparancsnok, a község által — lehetőleg a kötelezettek óhajának tekiintetbe vételével — fog megbízatni.

A tűzoltási szolgálatra kötelezettek részére külön alap- és szolgálati szabályzat intézkedik.

19. §.

Minden háztulajdonos köteles házánál egy erős, elég hosszú használható létrát, egy 6 meter hosszú nyéllel ellátott tűzhorgot, 1 drb jókarban lévő vedret, (csebret vagy kártyát), 2 drb szikracsapót, egy kézi fejszét, vasvillát és istálló-lámpát tartani. Fagymentes időn át legalább 2 hektoliter (18 veder) víz állandóan készletben tartandó.

20. §.

Tűzvész esetén a házaknál levő kutak, vagy külön viz tartók vizének igénybevételét senki sem tagadhatja meg.

21. §.

A község tűzfecskendői és tűzoltószerei, vagy a csoportosított községek fecskendői és tűzoltószerei a község házánál, vagy más, e célra megjelölt helyen tartatnak, s azok kezelésével s felügyeletével a tűzoltási szolgálatra kötelezettek vezetője bizatik meg.

22. §.

Tűzoltáshoz szükséges vizet a község nyilvános kutjai és vízfogók szolgáltatják.

23. §.

Tűzrendészet tekintetéből a község több tűzoltási kerületre osztatik fel és mindenik kerület külön sorszámmal láttatik el.

I. kerületet képezi (leirandó a községnek ezen számmal megjelölt része, egyuttal megjelölendők az egyes kerület határvonalát képező utak, utcák, terek vagy egyéb jelet képező tárgyak).

II. kerületet képezi (az I. szerint stb.)

III. Tűzoltási intézkedések.

24. §.

Ki a községben kitört tűzveszélyt észre veszi, köteles azt azonnal köztudomásra hozni. A legelső bejelentő a 43. §-ban említett alaphól jutalomban részesül.

25. §.

Az éjjeli őröknek szigorú kötelességükké tétetik éber figyelemmel lenni s ha esetleg tűzveszélyt észlelnek, azt azonnal bejelenteni, zajjal és harang félreveréssel jelezni, mindaddig, míg az eset köztudomásra jutott és a tűzvész elnyomására a kellő segély megérkezett.

26. §.

A torony tűzjelzővel (nappal piros zászló, éjjel lámpás) látandó el, hogy a segélyre siető lakosság, illetve a tűzoltóság ezáltal magának könnyen tájékozást szerezhessen a tűzkiütésének irányáról s a helyszínén megjelenve segédkezését haladéktalanul érvényesíthesse.

A tűzriadó az egyház nagyharangjával jeleztetik, mely jelzést a községben levő valamennyi egyház harangozói átvenni tartoznak.

Ha a tűzvész az I. kerületben ütött ki, a jelzés 1 harangkongatás.

Ha a II. kerületben ütött ki, úgy a jelzés 2 harangkongatás s így tovább.

Ha a tűzvész a községen kívül ütött ki, de a csoporthoz tartozó községben, a jelzés szakadatlan kongatás.

Az egyes kerületek szerinti jelzések közt csekély szünet tartandó.

A jelzések mindaddig folytatandók, míg azokat az előljárásság elégségesnek tartva, be nem szünteti.

27. §.

A községi előljárásság, s illetve a tűzoltóság, a mint a tűz kiütéséről tudomást szerez, köteles azonnal és haladéktalanul a tűzoltószereknek a helyszínére szállításáról és a tűz lehető gyors elnyomásáról gondoskodni.

28. §.

A kötelezett tűzoltók kötelesek a riadó első jelzései után és pedig a tüztől távolabb lakók a szertárnál, a tűz közelében

lakók a tűz helyszínén haladéktalanul gyülekezni és a vezetésükkel megbízott, vagy a községi előljáró s annak helyettese utasítására a szolgálatot teljesíteni.

A kötelezett tűzoltók szolgálati kötelezettsége egyebekben külön szolgálati szabályok által van meghatározva.

29. §.

Minden a község területén levő egyén (tehát nem csak községi lakos) kötelezhető a tűzoltásnál, tehetségéhez mérten, segédkezet nyújtani, esetleg cselédjét vagy előfogatját rendelkezés alá bocsátani.

30. §.

A tűzvész színhelyén ha a m. kir. csendőrség nincs jelen, a vagyon- és közbiztonsági felügyeletet a község előljárósága gyakorolja.

31. §.

Más községek segélyének megérkezése esetében is a helybeli előljárósági tagot, vagy a kötelezett tűzoltók vezetésével megbízott helybeli parancsnokot illeti meg az oltás körüli legfőbb intézkedési jog.

Azon esetben azonban, ha segítségre szervezett (önkéntes vagy fizetett) tűzoltóság jön, a vezényletet annak parancsnoka veszi át.

Kötelessége azonban intézkedései előtt a helybeli kötelezett tűzoltóság parancsnokát meghallgatni

32. §.

A tűzveszély továbbterjedésének meggátlása céljából, a magán vagyon feletti rendelkezés, épületek vagy egyéb tárgyak lebontása csak okvetlen s elkerülhetlen szükség esetében van megengedve.

Ezen jog kizárólag a vezénylő-parancsnokot és a községi előljárót illeti meg. Kik az intézkedés kellő és lehetőleg kiméletes végrehajtását egy melléjük rendelt közeg által ellenőriztetni kötelesek.

33. §.

A mennyiben a szomszéd községek tűzoltósága segélyének kikérése válna szükségessé, köteles a megkeresett előljáróság intézkedni, hogy gyors megjelenésüket mi se gátolja.

34. §.

Éjjeli tűzvész esetén a helyszínére vezető utcákban közvetlenül az utcára nyíló ablakok kivilágítandók.

Téli időben azon utcái lakosok szükség esetében az utcára könnyebb járhatás czéljából hamut, fővényt, fűrészport stb. kötelesek hinteni.

35. §.

A kigyult épületek szomszédjai és a szélirányban fekvő házak lakosai kötelesek házuk padlásán, vagy falán levő minden nyílást lehetőleg elzárni és vízkészletről gondoskodni; a házfedel gerinczét, vizes szikracsapóval ellátva, elfoglalni, hogy a tűz terjedése meggátoltassék.

IV. Oltás utáni intézkedések.

36. §.

Ha a veszély elhárított, első sorban a távolról érkezett segély bocsáttandó el.

A helybeli tűzoltó-lakósság mindaddig működik, míg a tűzvész helyén a tűz teljesen el nem fojtatott.

Ennek megtörténte után a kötelezettek közül kirendelt és megfelelő szerekkel ellátott őrség marad vissza.

37. §.

Más községek segélyre jött fecskendőjét, szerkocsiját stb. tűzvész elfojtása után a községi előljáróság tulajdonosainak díjmentesen visszaszállítani tartozik.

38. §.

Ha a tűz eloltatott, a községi előjáró, a jelen volt vezénylő parancsnok, a netán jelen volt csendőrök, nemkülönben a szükséges tanúk és szakértők közreműködésével azonnal köteles a tűzvévész okaira nézve a legbehatóbb kutatást eszközölni, a tűzvévész okát lehetőleg biztosan kinyomozni, s figyelemmel lenni, nem történt-e oly cselekmény, vagy mulasztás, mely a törvénybe ütközik, s kit terhel az? Végre a tűzoltó- és mentő intézkedések megfeleltek-e rendeltetésüknek? Ha valaki ellen alapos gyanu támad, a büntető törvény által tiltott cselekmény, vagy mulasztás miatt a jelentés az illetékes bírósághoz azonnal beadandó.

A tűz esetének megállapítása iránt eszközölt vizsgálatról azonnal jegyzőkönyv veendő fel, mely a vizsgálatot eszközölők által aláírandó.

Ezen jegyzőkönyv a belügyminiszter 1870. évi augusztus 24-én 3339. és 1879. évi október hó 22-én 47281 szám alatt kelt körrendelete értelme szerint veendő fel és a fölöttes hatósághoz beterjesztendő.

39. §.

Ezen tűzvizsgálatokról felvett jegyzőkönyvek alapján az ugynevezett ártatlansági bizonyítványok csak az 1882. évi augusztus hó 14-én 32706. és szeptember 17-én 49925 szám alatt kelt belügyminiszteri körrendeletek értelmében adhatók ki.

40. §.

A községi előjáróságnak a 8. §. intézkedése szerint meg-ejtett vizsgálat és a 38. §-ban említett nyomozat alkalmával, avagy bármiképp tudomására esett, s jelen szabályrendeletbe ütköző tűzveszélyes cselekmények és mulasztások a főszolgabíróhoz azonnal bejelentendők.

Bejelentendők a netalán jutalmazandó és segélyezendő egyének is, azok alapos és részletes megjelölésével, s a képviselőtestület ajánlatával.

V. Tűzoltói, továbbá jutalmi- és segély-alap.

41. §.

A 14. és 15. §§-ok alapján begyűlt összeg a községi pénztárnok által külön kezelendő. Költség-előirányzatok és számadások a községgel egyideűleg terjesztendők elő.

42. §.

A 41. §. szerint kezelt pénzösszeg képezi a „tűzoltói alap“, mely takarékpénztárba helyezve a községet terhelő tűzoltószerek beszerzésére, közkutak, vízfogók, telephonhálózat felállítására, egyszóval az óvintézkedések és tűzvédelem érdekében tett kiadások fedezésére szolgál.

43. §.

A 42. §-ban említett alap adakozás és ajándékozás útján is gyarapítható.

44. §.

Ezen szabályrendelet intézkedéseivel ellenkező cselekmények és mulasztások a büntetés mérvét meghatározó vármegyei szabályrendelet szerint büntetettnek és az így befolyt pénzösszegek felerészben a vármegyei pénztárnál kezelt udvarhelyvármegyei tűzoltó jutalmi- és segély-alapba, felerészben a községi tűzoltói alapba helyeztetnek.

45. §.

Segélyt és jutalmat a községi előljáróság meghallgatása után tett főszolgabírói véleményre a vármegye alispánja utal ki.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának 1889. augusztus hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

81,632 szám.

V — 10.

Magyar királyi belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet, az 1879. XI. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem.

Budapesten, 1890. november hó 14-én.

A miniszter helyett :

Lukács György,
államtitkár.

XXVII.

A községi kötelezett tűzoltók szolgálati és fegyelmi szabálya.

1. §.

Minden község különálló tűzoltó-testületet képez.

2. §.

A legfőbb vezényletet a gyakorlatok és tüzeseteknél a fő- vagy alparancsnok viszi; tüzeseteknél a parancsnokság netaláni hiányozása esetén a vezényletet az altiszt, avagy a jelenlevő községi elöljáró veszi át a parancsnok megérkezéig, kinek minden tűzoltó, kivétel nélkül, engedelmeskedni köteles.

3. §.

A parancsnokság áll egy fő-, egy alparancsnok-, egy szer-tárnok-, egy jegyzőből és a községi pénztárnokból, mint a tűz-oltóság pénztárnokából.

4. §.

A parancsnokság, a főparancsnok kivételével, a kötelezettek hármasság kijelölése után a községi bíró által töltetik be. (Tűzrend. sz. 18. §.)

5. §.

A ki egy tisztséget elfogad, köteles az azzal egybekötött képzettséget magának megszerezni.

6. §.

Főparancsnok az 1. §-ban említett kötelezettségén kívül gondoskodik a tagok kiképeztetéséről és felügyel úgy a gyakorlaton, mint a tűznél tanusított magaviseletre s a netalán elrendelt éjjeli őrszolgálat pontos teljesítésére. Engedetlenkedőket, távolmaradottakat, valamint a netán jutalomra érdemeseket az előjáróságnak írásbelileg tudomására hozza. Tüzesetnél észlelt hiányokat, büntető cselekményeket és mulasztásokat bejelenti.

7. §.

Alparancsnok, a főparancsnokot akadályoztatása, vagy távolléte alkalmával helyettesíti, annak intézkedéseit végrehajtja.

8. §.

Szertárnok a szerek jókarban tartásáról felelősség mellett gondoskodik, a hiányokat a községi birónak azonnal bejelenteni tartozik.

9. §.

Pénztárnok a tűzrendészeti szabályrendelet 14. §-ban kötelezett egyének névsorát a jegyzőtől évenként megszerezve, gondoskodik a díjak pontos befolyásáról. A hátrálékosokat a községi birónak bejelenti. Költség-előirányzatot és számadást a parancsnoksággal egyetértve a községi számadásokkal egyideűleg a község képviselő-testülete elé terjeszti.

10. §.

A jegyző a jegyzőkönyveket, az anyakönyvet s a leltárt vezeti. Egyuttal a tüztől és gyakorlattól távol maradott tűzoltók névsorát leírva a főparancsnoknak átadja.

11. §.

Minden kerület élére egy altiszt állittatik, ki külömb kiképzést nyerve, a megállapított sorrend szerint a netalán távollévő parancsnokokat helyettesíti.

12. §.

Minden tűzoltó a községtől egyleti jelvényül egy piros karövet kap, a község kezdőbetűje és T. (tűzoltó) fekete posztóbetűvel.

13. §.

A tűzoltók a parancsnokság beosztása szerint külön csoportokra osztatnak és vész esetén az előre meghatározott tűzoltóeszközökkel vagy szerszámokkal kötelesek megjelenni. Azon szerszámokat, melyek a tűzrendészeti szabályrendelet 19. §-ban felsorolva nincsenek, a község szolgáltatja. Ezeket azonban a tag a karóvval együtt kilépés, vagy eltávozás esetén hibátlanul köteles visszaadni.

14. §.

A tűzoltó a községből hét napon felüli távozását a parancsnoknál bejelenteni köteles.

15. §.

Az éjjeli őrszolgálatot szükség esetében (szélvész, gyakori tüzesetek) a parancsnokság és a községi előljáróság határozza el. Mely alkalommal legalább 2 tag rendelendő ki.

16. §.

A tűztől és gyakorlattól való netaláni távolmaradást alaposan indokoló jelentéseket úgy a tűzoltók-, mint családtagjaiktól a főparancsnok köteles elfogadni, de a bejelentésnek 3 nap alatt meg kell történnie.

17. §.

A tűzvésztől, gyakorlattól, vagy az őrségtől indokolatlan távolmaradottak a vármegyei tűzrendőri kihágásokról alkotott szabályrendelet 3. §. IV. szakasz 1. és 2-ik pontjaiban jelzett kihágást követik el és ugyanazon szabályrendelet szerint fognak büntettetni.

18. §.

A tűzoltók közül a parancsnokság bárkit is kizárhat : 1) többszöri megbüntetett engedetlenség miatt; 2) botrányos és iszákos magaviselet miatt.

A kizárt tagnak a testülethezi viszonya a tűzrendészeti szabály 14. §. d) pontjában van meghatározva.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának 1889. aug. 17-én tartott üléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

81,632 szám.

V—10.

Magyar kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet, az 1879. XL. t.-cz 5. §-a alapján, ezennel megerősítem.

Budapesten, 1890. november hó 14-én.

A miniszter helyett :
Lukács György,
államtitkár.

XXVIII.

Udvarhelyvármegyébe kebelezett községeknek tűzoltó-testületté való csoportosítása és ezen csoportok által beszerzendő tűzoltószerekre vonatkozó

szabályrendelet.

1. §.

Udvarhelyvármegye területén a köteles tűzoltóság felállittatik, tagjait a községi előljáróság és a községek 20—40 éves koru férfi tagjai képezik.

2. §.

A köteles tűzoltóság testületét egyes községek, továbbá több csoportosított község alkotja.

I. Önálló tűzoltó-testületet képező községek :

a) Udvarhelyi járásban :

1. Bögöz, 2. Farkaslaka, 3. Korond, 4. Atyha, 5. Parajd, 6. Oroszhegy, 7. Alsó-Sófalva, 8. Felső-Sófalva.

b) Kereszturi járásban :

1. Körispatak, 2. Siklód, 3. Etéd, 4. Erked, 5. Sz.-Erzsébet, 6. Keresztur.

c) Homoródi járásban :

1. Magyar-Hermány, 2. Vargyas, 3. Felső-Rákos, 4. Zsombor, 5. Almás, 6. Lövéte, 7. Darócz, 8. Derzs, 9. Muzsna.

II. Csoportosított községek :

d) Udvarhelyi járásban :

1. Bethlenfalva, Kadicsfalva és Szombatfalva; Kadicsfalva központtal.

2. Felső-Boldogasszonyfalva, Bikafalva és Óczfalva; Bikafalva központtal.

3. Patakfalva és Árvátfalva; Patakfalva központtal.

4. Agyagfalva, Mátisfalva, Décsfalva és Magyarós; Agyagfalva központtal.

5. Vágás, Dobó és Béta; Vágás központtal.

6. Hodgya, Farczád, Sükö és Lengyelfalva; Farczád központtal.

7. Bogárfalva, Szent-Lélek és Malomfalva; Szent-Lélek központtal.

8. Fancsal, Ülke és Szent-Tamás; Ülke központtal.

9. Szent-Király és Tibód; Szent-Király központtal.

10. Zetelaka és K.-Keményfalva; Zetelaka központtal.

11. Máréfalva és Fenyéd; Máréfalva központtal.

12. Káp.-Oláhfalú, Szentegyházás-Oláhfalú, Szent-Keresztbánya, Székely-Füred és Homoród-Füred; Szentegyházás-Oláhfalú központtal.

13. Kecset-Kisfalud és Pálfalva; Kecset-Kisfalud központtal.

e) Kereszturi járásban :

1. Szent-Demeter és Bordos; Szent-Demeter központtal.

2. Rava és Csőb; Rava központtal.

3. Székely-Szállás, Vécze és M.-Zsákod; Vécze központtal.

4. Bözöd és Bözöd-Ujfalu; Bözöd központtal.

5. Szolokma és Küsmőd; Küsmőd központtal.

6. Énlaka, Martonos és F.-Váralja; Énlaka központtal.

7. Medesér, Nagy-Kede és K.-Kede; Medesér központtal.

8. Kobátfalva, Benczéd és Szent-Mihály; Szent-Mihály központtal.

9. Csehétfalva, Tarcsafalva és Tordátfalva; Tarcsafalva központtal.

10. Nagy- és Kis-Galambfalva; Nagy-Galambfalva központtal.

11. Szederjes és M.-Felek; Szederjes központtal.

12. Rugonfalva és Bethfalva; Rugonfalva központtal.

13. Gagy, M.-Andrásfalva, Sz.-Ábrahám és Csekefalva; Sz.-Ábrahám központtal.

14. A.-Siménfalva, Szent-Miklós és Kadács; Alsó-Siménfalva központtal.

15. A.-Boldogasszonyfalva, Ujszékely és Fiafalva; Alsó-Boldogasszonyfalva központtal.

16. N.-Solymos, O.-Hidegkut és M.-Hidegkut; Nagy-Solymos központtal.

17. K.-Solymos és O.-Andrásfalva; K.-Solymos központtal.

f) Homoródi járásban :

1. Kis-Bacson és Bibarczfalva; Bibarczfalva központtal.

2. Füle, Bardócz, Olasztelek és Száldobos; Bardócz közp.

3. Oklánd, Ujfalu és Karácsonyfalva; Oklánd központtal.

4. H.-Keményfalva és Abásfalva; Abásfalva központtal.

5. Szent-Márton, Kénos, Lókod, Gyepes és Remete; Szent-márton központtal.

6. Szent-Pál, Recsenyéd és Szent-Péter; Sz.-Pál központtal.

7. Városfalva és Jánosfalva; Városfalva központtal.

8. Dálya, Bágy és Ége; Dálya központtal.

9. Bene és Petek; Petek központtal.

10. Kányád és Jásfalva; Kányád központtal.

11. Miklósfalva, Szent-László és Ábrahámfalva; Szent-László központtal.

12. Telekfalva és Sándorfalva; Telekfalva központtal.

3. §.

Minden legalább 50 házzszámból álló község köteles következő tűzoltó-szereket beszerezni :

1. Egy szívó fecskendőt legalább 10 cm. átmérőjű széles hengerrel és 60 meter tömlővel. 2. Egy vízfordó szekeret 3 hl.

hordó és 1 hl. káddal. 3. Két tüzlótrát. 4. Két csákányt. 5. Két tűzhorgot. 6. Két fejszét. 7. Négy vasvillát. 8. Két lámpást.

A még kisebb községek, valamint nagyobb építmények birtokossai a fent körülírt szivófecs kendő helyett targonca, vagy puttony-fecs kendők tartására köteleztetnek.

Egyéb szerelvények beszerzése a kisebb községeknek is köteleességévé tétetik.

4. §.

A szivófecs kendők magyar országos egységes csavarral láthatók el. A meglevő fecs kendők, ha hengerük 10 vagy több cm., egy év alatt a magyar országos egységes csavarra idomíthatók át.

5. §.

Minden község köteles tűzoltó-szereinek tisztán és jókarban tartása végett alkalmas és könnyen hozzáférhető záros helyről gondoskodni.

6. §.

A községek köteleztetnek szükséges és fentebb elősorolt tűzoltó-szerelvényeiket e szabályrendelet érvényre emelkedése után legalább egy fél év alatt beszerezni, ellenkező esetben hatóságilag fog beszereztetni az illető község költségeire.

7. §.

A szerelvények beszerzésére szükséges összeg a netalán e célra fenálló alaphól, ilyen alap hiányában az 1886. évi XXII. t.-cz. 130. §-a 4-ik bekezdése alapján kivetett pótagból fedeztetik. — Megjegyeztetik, hogy Udvarhelyvármegye területén pusztai bérletek után keresetadó nem fizettetik.

8. §.

Ezen szabályrendelet végrehajtásával a vármegye alispánja bizatik meg.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának 1889. augusztus 17-én tartott üléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

81,632 szám.

V—10.

Magyar királyi belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-sa alapján ezennel megerősitem.

Budapesten, 1890. évi november hó 14-én.

A miniszter helyett :
Lukács György,
államtitkár.

XXIX.

Tűzrendőri kihágások.

1. §.

A községek részére megalkotott tűzrendészeti szabályrendelet ellen elkövetett cselekmények, vagy mulasztások tűzrendőri kihágást képeznek.

2. §.

Azon tűzveszélyes cselekmények és mulasztások pedig, melyeket a büntető törvény sujt, ennek alapján lesznek büntetendők.

3. §.

I. Kihágást követ el és az 1879. évi XL. t.-cz. 115. §-a szerint büntetendő :

1. Ki községekben, a személy- és vagyon védelmének esetét kivéve, lövöldöz.

II. Kihágást követ el és az 1879. évi XL. t.-cz. 141. §-sa szerint büntetendő :

1. Ki nyílt helyen, csűröskert, kazlak, csűrök vagy félszerek körül, istállóban, padlásan (hiuban) szivarozik vagy pipázik ; avagy bármikor szabad égő gyertyával jár.

2. Ki a községi előljárátság által kijelölt helyen kívül gőzgéppel csépel, vagy disznót pörzsöl, gyümölcsöt aszal, szenet éget, szapul, vagy más szabad tüzet gyújt.

3. Ki sütőben, padlásou (hiuban) tűzveszélyes és gyulékony anyagokat tart.

4. Ki a hamut nem a szabályrendeletileg megállapított helyen tartja.

5. Ki takarmányokat, szalmát, terményeket, könnyen gyuló anyagokat épületekhez 40 méternél kisebb távolságra rak.

6. A házbirtokos, ki kéményét tisztán nem tartja és a kéményseprő, vagy segédje, ki munkáját nem jól végzi.

7. Azon gőzgép tulajdonos, ki cséplés alkalmával vizifecskendőről s a munkaadó, ki elegendő vízről nem gondoskodik.

III. Kihágást követ el és az 1879. évi XI. t.-cz. 142. §. szerint büntetendő az :

1. Ki a tűzvész tartamára kiszabott kötelezettségeket nem teljesíti.

2. Ki kutjának vagy víztartójának igénybe vételét megtagadja.

IV. Kihágást követ el és a jelen szabályrendelet alapján 50 krtól 50 forintig büntetendő az :

1. Ki tűzoltói kötelezettségét nem teljesíti.

2. Ki a tűzoltók élére rendelt vezénylőnek szolgálatban nem engedelmeskedik.

3. Ki az előírt oltóeszközöket nem tartja.

4. Ki a megszabott víz mennyiségét nem tartja.

5. Ki jogtalanul tűzoltói, vagy tűzszolgálati egyenruhát, vagy jelvényt visel.

V. Kihágást követ el és a jelen szabályrendelet alapján 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik :

1. Ki tüzet vesz észre s azt azonnal föl nem jelenti, vagy azonnal ki nem kiáltja, vagy kiáltatja.

2. Ki telkén ki-bejárást nem enged, épülete és tetőzete lebontásának ellenszegül.

3. A csoportosított községekhez tartozó fő- vagy alvezénylő parancsuokok, ha tudomásukra jutott, és a csoporthoz tartozó községben kiütött tűz elnyomására közvetlen alájuk rendelt tűzoltókat azonnal nem vezénylik.

4. §.

Az 1879. évi XL. t.-cz. 115., 141. és 142. §§-ai alapján kiszabott pénzbüntetések az 1887. évi VIII. t.-cz. 2-ik §-ában jelzett czélra fordítandók.

A jelen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetések ellenben felerészben a községi tűzoltó-alapot, felerészben az udvarhelyvármegyei tűzoltó jutalmi és segélyalapot illetik.

5. §.

A be nem hajtható pénzbüntetés az 1879. évi XL. t.-cz. 22. §-a értelmében elzárásra változtatik át.

6. §.

A büntetendő kihágások felett ítél:

I-ső fokulag a főszolgabíró;

II-od fokulag a vármegye alispánja;

III-ad fokulag a belügyminiszter.

7. §.

Ezen szabályrendelettel a 66450. II. 1884. sz. a. jóváhagyott X. számú vármegyei szabályrendelet 3. és 38. §§-ai és az eddig fenálló hasontárgyu szabályrendeletek hatályon kívül helyeztetnek.

Udvarhelyvármegye törvh. 1890. aug. 17-én tartott üléséből.

Dr. Török Albert,

alispán.

81,632 szám.

V—10.

Magyar királyi belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §. alapján, azzal erősítem meg, hogy a 3. §. V. pontjában a pénzbüntetés 300 frtról 50 frtra itteni hivatalos tollal szállíttatott le.

Budapecsten, 1890. évi november hó 14-én.

A miniszter helyett: Lukács György, államtitkár.

Sz. 101—1889.

tvhat. biz.

XXX.

Szabályrendelet.

I. Ebadó megállapítása.

1. §.

Minden kutya 3 hónapos korától kezdve az alábbi kivételekkel ebadó alá esik. Ezen ebadó 1 évre:

A) kedvtelésből tartott ugynevezett luxus-kutyákért:

a) Székely-Udvarhely és Kereszturon . . 5 frt — kr.

b) Kis- és nagyközségekben 2 frt — kr.

B) Mészáros kutyáért 3 frt — kr.

C) Vadászkutyáért és pedig vizsláért, agárért

vagy kopóért 1 frt — kr.

D) Házőrző kutyáért:

a) Székely-Udvarhely és Kereszturon . . 1 frt — kr.

b) Kis- és nagyközségekben — frt 20 kr.

A község (város) bel- és külterületén a nyájőrök, gulya (csorda), ménespásztorok 1—1 pásztorkutya után, s ha a juh- vagy kecskenyáj 400 darabnál, s a gulya (csorda) vagy ménes 100—100 drbnál többől áll, 2—2 pásztorkutya utáni adómentességben részesülnek.

Nem fizettetik továbbá adó a község külterületén általában, valamint belterületén a község utczáitól félreeső, különálló helyen lévő lakásokhoz tartozó 1—1 házőrző kutyáért.

II. Az ebadó kivetése, beszédése és kezelése.

2. §.

Az ebadó kivetésének alapját az összeírás képezi.

Az összeírás évenként január hónapban, községekben az előjáróság, városokban a hatóság kiküldöttje által eszközöltetik.

A kinek évközben jut kutya birokába, tartozik 3 nap alatt az előjáróságnak bejelenteni.

A ki az összeírás után egy féléven belül szerez kutyát az egész-, a kinek félév letelte után jut kutya birtokába, az évi díj felét tartozik fizetni.

A kinek adó alá felvett kutyája évközben elvész, ugyan oly minőségű kutyát adófizetés nélkül tarthat, de ha az újonnan szerzett kutya magasabb adó alá tartozik, köteles a többletet után fizetni. Hasonlólag, a ki olyan kutyát szerez vagy bir, mely után az adó az ország bármely más községében már lefizettetett, újabb tartózkodási helyén adóval meg nem róható; ezen körülmény az alább érintett összeírási jegyzet rovatóban felemlitendő.

3. §.

Az előjáróság az összeírás tartamát az összeírási kimutatásba egyenként bevezeti s az illető rovatba a kivetendő díjösszeget is javaslatba hozza.

Az összeírás előre közzéteendő, 3 napon át a községházánál közszemlére teendő, mely idő alatt beérkező netáni felszólalásokhoz képest az összeírás helyesbitendő, lezárandó, aláírandó és 8 nap alatt a járási főszolgabíró útján a törvényhatósághoz 3 példányban felterjesztendő (városon a polgármesterhez).

Az összeírás után szerzett és a tulajdonos által a 2-ik §. értelmében 3 nap alatt bejelentett kutyára vonatkozólag az előjáróság az összeírást esetről esetre pótlólag készíti el és terjeszti fel a fentebbi módon a központba.

Ha valamely eb tulajdonos ellen alapos gyanu merül fel az iránt, hogy adó alá be nem mondott kutyát rejteget, joga van

az előjárásának a dolog mibenlétének megállapítása végett helyszini szemlét tartani.

A vármegyei (városi) számvevő az összeírást átvizsgálván, a kivetés helyességét az alispán (polgármester) megállapítja, és az összeírást, 1 példány visszatartásával, 2 példányban ^{a járási főszolgabíróhoz}
^{a város kapitányához} visszaküldi, ki azokat az összeírás egyik példányának megtartása mellett a községi előjárásának kézbesíti.

Az előjáróság a kivetett adót augusztus hó 31-ig beszedi.

Az ebadó beszédese, behajtása és ellenőrzésére nézve az 1883--37169. sz. a. pénzközelési szabályzat irányadó.

Az ebadó befizetéséről a) minta szerinti elismervény állítandó ki.

III. Ebtartási szabályok.

4. §.

Minden székely-udvarhelyi és székely-kereszturi ebtulajdonos plébából készült, az összeírás folyószámát és évét feltüntető bárczával látandó el, ki ezt az ebnek nyakszíjjára vagy kötőjére illeszteni köteles.

A szükséges bárczákat, — melyek alakját az alispán (polgármester) állapítja meg és mely évről-évre változtatandó, — az alispán (polgármester) az előző §-ban érintett kivetéssel együtt küldi ki; az előjáróság pedig a régieket az ujaknak kiszolgáltatása mellett 48 óra alatt beszédni és a központba felterjeszteni köteles.

A ki időközben szerez kutyát, vagy a kinek kutyájáról a bárcza elveszett, addig míg a bárcza ki nem küldetik, a bejelentésről elismervényt kap és erről egyuttal a felügyelő közegek és a gyepmester értesítendő.

A kinek kutyájáról a bárcza elveszett, bárcza érvénytelenítése mellett ujat kap, de a bárcza költségét megtéríteni tartozik.

Vadászkutya csak oly esetben nyerhet ebtartási bárczát, ha a tulajdonos vadászejegygyel van ellátva, melynek számára az összeírási jegyzet rovatában hivatkozás teendő, ellenkező esetben luxus-kutyának tekintetik.

Ha valamely kutya bárcza nélkül nyilvános helyen találta-tik, a 18—19. §§-ban körülirt eljárásnak van helye. Az adó alól törvényszerűen felmentett kutyák szintén, — de a fennebb érintettől eltérő alaku — bárczával látandók el.

E §. kis- és nagyközségekre nem vonatkozik.

5. §.

Városokban: mészáros, dogge és hasonló nagyobb fajtájú kutyák a tulajdonos által szájkosárral látandók el, valamint általában a harapós természetű kutyák.

Városokban a hatóság a szájkosár kényszert mindennemű kutyára nézve elrendelheti, mely esetben az utcán és nyilvános helyeken a kutyák csakis szájkosárral ellátva járhatnak. Ezen tilalom nem vonatkozik a porázon vezetett vizslákra.

Falukon a harapósabb természetű házőrző kutyák, a mennyiben szájkosárral nem láttatnak el, lánczon tartandók, csakis éjjel bekerített helyen bocsáthatók szabadon

Városokban és nagyközségekben a gyepmester a rendőrkapitány (előljáróság) felhívására időnként az utcákon és tereken váratlanul portyázást (razziát) tart, mely alkalommal a bárczával, illetőleg a városokban a fennebbi értelemben szájkosárral el nem látott, községekben lánczon nem tartott harapós természetű házőrző kutyák összefogandók, a 18—20. §§-okban foglaltakhoz képest kirótt büntetés kiállása és 8 napi megfigyelés után a tulajdonosnak visszaadandók, addig, ha csak azokat kiirtani maga nem kívánja, költségén élelmeztetnek. A gazdátlan ebek feltétlenül kiirtandók.

6. §.

Az ebtulajdonos felelős a kutya által okozott károkért; azonban ha a kutya ingerlés következtében okoz kárt, azért az ingerlő felelős.

7. §.

Minden ebtulajdonos köteles kutyáját étetni, itatni, ápolni és reá felügyelni.

8. §.

A kutyák kinzása tilos.

9. §.

A pásztorkutyák az örvről féllábszárukig lelógó lánczon függő kolonczczal látandók el.

10. §.

Minden a mezőn talált magában járó és kolonczczal el nem látott kutya kóbornak tekintendő és kiirtandó; a mezőn talált kóbor vadászkutyákat az 1883. XX. t.-cz. 14. §-a értelmében a vadászatra jogosult elpusztíthatja.

11. §.

A veszettség veszélyének elhárítása czéljából az ebtulajdonos, ha a kutyáján feltűnő változást lát, ha a kutya bujkál, vagy egészségi állapota előtte gyanussá lesz, tartozik a kutyáját elcsukni, és zárthelyen lánczra tenni és ezt a község előljáróságának bejelenteni.

Ha a kutya még nem marakodott, kiirtása az előljáróság értesítése mellett meg van engedve és a kutya a dögtéren elásandó.

A már marakodott gyanus kutyáról való jelentést az előljáróság beküldi a főszolgabírónak, a ki az ilyen kutyát a tisztí állatorvossal megvizsgáltatja.

12. §.

Ha a vizsgáló állatorvos az ilyen kutyát veszettnak találja: ez azonnal kiirtatik; veszettség gyanuja esetén, vagy ha a fertőzés gyanuja merülne fel — tekintettel az 1888. évi VII. t.-cz. 67. §-ára, a kutya biztos helyen megfigyelés alá helyezendő, s ha itt a veszettség tünetei minden kétséget kizárólag mutatko-

nak, ez kiirtandó, ha pedig a gyanus tünetek elmúlnak róla, a kutya a megfigyelésekből eredő költségeknek, a tulajdonos által való megtérítése után, ennek visszaadatik.

13. §.

Ha valamely kutyán a veszettség kiütött és az kóborolt, a község előjárósága erről a főszolgabírónak jelentést tesz, ki a szükséghez képest a községben a kutyákat megvizsgáltatja.

14. §.

Ha a főszolgabíró közhirrre téteti, hogy valamely községben, vagy annak határában veszett, vagy a veszettségre gyanus kutya kóborol, az 1888. évi VII. t.-cz. 68. §-ában előirt eljárás követendő.

15. §.

A veszett kutya által megmart állatokkal azon eljárás követendő, mely az 1888. évi VII. t.-cz. 66. §-ában rendeltetik és mely az ehhez kiadott rendelet 185. §-ában szabályoztatik.

16. §.

Fertőzésre gyanus, veszettségre gyanus, vagy veszett állatok bármínemü testrészeit vagy termékeit fölhasználni tilos.

17. §.

Veszett állatok fekhelyei és állásai az 1888. évi VII. t.-cz.-hez kiadott rendelet 192. §-a alapján, a 98. §. utasításához képest fertőztelenítendők.

IV. Büntető határozatok.

18. §.

Kihágást követ el :

a) azon ebtulajdonos, ki a 4. §-ban érintett bárczát megváltotta, de kutyáján nem viselteti, a mennyiben a bárcza elvesztését nem igazolja, illetőleg be nem jelentette.

- b) a ki másnak kutyájáról a bárczát elidegeníti ;
- c) a ki a más kutyájára szóló bárczát saját kutyáján használja ;
- d) a ki saját kutyájára szóló bárczát másnak adja ;
- e) a ki a kutyáján meghamisított bárczát viseltet ;
- f) a ki kutyáját évközből adó alá bemondani és részére bárczát váltani elmulasztja.

19. §.

A pénzbüntetés a beszámítás mérvéhez képest terjedhet. I. az előző §. a) alatti és f) alatti esetében, a mennyiben ezen eset az adó alól felmentett kutya által viselendő bárczára vonatkozik, 50 krtól 5 forintig ;

II. az előző §. b), c), d) alatti esetben 50 krtól 20 frtig.

III. az előző §. e) alatti esetben 50 krtól 50 frtig ;

IV. az előző §. f) pontja értelmében, a mennyiben adóköteles kutya-bárczáról van szó, minden eltitkolt, vagy adó alól elvont kutya után 50 krtól 10 frtig.

A pénzbüntetés, nem fizethetés esetén, az 1879. XL. t.-cz. 22. §-ának elvei szerint elzárásra változtatandó át.

20. §.

Az ezen szabályrendeletben érintett egyéb rendelkezések ellen vétők rendőri kihágást követnek el és a mennyiben nem az 1879. XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122., illetve az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §. i) és j) pontjai alapján büntetendők, 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében megfelelő elzárással büntetendők.

21. §.

Kihágások esetében eljárnak :

a) az ezen szabályrendelet, valamint az 1879. XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122. §§-ai ellen elkövetett kihágások esetében elsőfokban a főszolgabíró, városokban rendőrkapitány, tanácsai kiküldött, másodfokban alispán, harmadfokban belügyminiszterium.

b) az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §. i) és j) pontjaiba ütköző kihágások eseteiben, harmadfokban a földmivelésügyi miniszterium.

22. §.

Az ebadó (díjak) czimén befolyt összegek elsősorban állategészségügyi, másodsorban közegészségi, esetleg állattenyésztési célokra fordítandók.

Az ide vonatkozó törvényhatósági határozatok a bel- és földmivelésügyi miniszterium, a rendezett tanácsu városok ilynemű határozatai a törvhat. jóváhagyása alá terjesztendők. Rendezett tanácsu városok az e czimen befolyó összegeket magok kezelik. A kis- és nagyközségek területéről e czimen befolyó összegek azonban a vármegyei pénztárban összesítve (cumulative), de az egyes községeket illető jutalék kitüntetése mellett kezelendők.

A szabályrendelet végrehajtása érdekében kiadott nyomtatványok és bárczák költségei az ebadó czimén befolyt összegekből fedezendők.

23. §.

Pénzbüntetések tekintetében az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtási utasításának 320--332. §§-aiban foglaltak szolgálván irányadóul: az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-a i) és j) pontjai alapján befolyt pénzbüntetéseknek a községet illető felerésze állategészségügyi célokra fordítandó és a kis- és nagyközségekre nézve a vármegyei pénztárba cumulative, de az egyes községeket illető jutalék kitüntetése mellett kezelendő és a községek állategészségügyi céljaira, a 332. §. második bekezdése értelmében fordítandó.

Az 1879. évi XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122. §§-ai alapján befolyt pénzbüntetések az 1887. VIII. t.-cz. 2. §-ában

jelzett célra s végül a jelen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetések a megyei tisztviselői nyugdíj-alap javára fordítandók.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelytt, 1889. évi október hó 7-ik napján tartott rendes közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

79,666 szám.
V—10.

A magyar királyi belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-sa alapján, ezennel megerősitem.

Budapesten, 1890. évi november hó 6-án.

A miniszter helyett :
Lukács György,
államtitkár.

Szám 5—1890.

tkt. bizotts.

XXXI.

Szabályrendelet

Udvarhelyvármegye területén nyilvános táncmulattságok és más látványosságok hatósági engedélyezéséről és az azokért fizetendő engedély-dijakról.

1. §.

Udvarhelyvármegye területén minden nyilvános táncmulat-ság, zene- és dalestély, hangverseny, tűzjáték, műlovardai előadás, állatsereglet, erőmutatvány, fáklyás zene, álarczos menet és egyéb nyilvános jellegű látványosság: csak az illetékes főszolgabírótól előlegesen kinyert hatósági engedély mellett tartható meg.

2. §.

Az 1. §. értelmében engedélyezett nyilvános jellegű mulat-ságokért a rendezőség által, a főszolgabíró kezéhez előlegesen külön engedély-dijak fizetendők, melyeknek összege minden 24 órára 1 frtban (egy) állapittatik meg.

3. §.

Ezen engedély-dijak az udvarhelyvármegyei tiszti-, kezelő-, segéd- és szolgaszemélyzet, valamint azok özvegyei és árvái nyug-dij-intézetének pénztára javára fordittatnak, és az alispánhoz elszá-molás végett a főszolgabírák által szabályszerűleg beszolgáltatnak.

4. §.

Udvarhelyvármegye területén a mezeti és gazdasági munkálatok alkalmával belépti díj nélküli minden szokásos ugynevezett „Kaláka-tánczok“ a hatósági engedélyezés és díjfizetés kötelezettsége alól kivételnek; de köteles a kalákát tartó gazda, azt az illetékes község előljáróságánál rendőri szempontból előlegesen bejelenteni.

5. §.

A ki előleges hatósági engedély nélkül az 1. §-ban felsorolt nyilvános mulatságokat és látványosságokat rendez, vagy a 4. §. szerinti előleges bejelentést elmulasztja: kihágást követ el és az 1879. évi 40. t.-cz. 76. §. alapján 100 forintig terjedhető pénz-büntetéssel büntetendő.

6. §.

Ezen szabályrendelet hatálya Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város területére nem terjed ki; és annak végrehajtásával a vármegye alispánja bizatik meg.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelyen, 1890. évi február hó 29-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

A nagyméltóságú magyar kir. belügyminiszter urnak 1890. évi június hó 27-én 43,753. V/10. számú rendeletével megerősítettett.

Székely-Udvarhelytt, 1890. július hó 4-én.

Dr. Török Albert,
alispán.

Szám 91—1884.

trvh.

XXXII.

Szabályrendelet

a kéményseprés iparról.

1. §.

Kéményseprés ipar gyakorlására nem nyerhet engedélyt olyan, a ki képesítését az 1884. évi XVII. t.-cz. 4 §. értelmében kimutatni nem képes, gyújtogatásért, vagy tűzvész okozásért büntetve volt és a hatóság előtt mint iszákos ismeretes.

2. §.

A kéményseprés ipar gyakorlása munka kerülethez köttetik, minden kerületre csak egy iparendély adható ki.

A kéményseprő iparos azonban a kerület községein kívül is lakhatik. Minden munkakerületben az elsőfoku iparhatóságot az illetékes főszolgabíró gyakorolja.

3. §.

Udvarhelyvármegye törvényhatósága, Székely-Udvarhely rendezett tanácsu város kivételével, a következő 9 kerületre osztatik.

Munkakerületek.

I. Kerület: Agyagfalva, Árvátfalva, Béta, Bikafalva, Felső-Boldogasszonyfalva, Bögöz, Décsfalva, Dobó, Farczád,

Hodgya, Lengyelfalva, Magyarós, Mátisfalva, Óczfalva, Patakfalva, Sükő, Vágás, összesen 17 község.

II. Kerület: Bethlenfalva, Fancsal, Fenyéd, Kadicsfalva, Küküllő-Keményfalva, Máréfalva, Oroszhegy, Szent-Király, Szent-Tamás, Tibód, Ülke, Zetelaka, Szombatfalva, Szentegyházás-Oláh-falu, Kápolnás-Oláh-falu, összesen 15 község.

III. Kerület: Atyha, Alsó-Sófalva, Felső-Sófalva, Parajd, Korond, Pálfalva, Kecset-Kisfalud, Farkaslaka, Szent-Lélek, Bogárfalva, Malomfalva, összesen 11 község.

IV. Kerület: Erked, Szederjes, M.-Felek, Fiafalva, Új-Székel, Alsó-Boldogasszonyfalva, Szent-Erzsébet, Kis-Solymos, Nagy-Solymos, Magyar-Hidegkut, Oláh-Hidegkut, Oláh-Andrásfalva, Székely-Keresztur város, Csekefalva, Szent-Ábrahám, M.-Andrásfalva, Gagy, összesen 17 község.

V. Kerület: Szent-Demeter, Bordos, Rava, Csőb, Székely-Szállás, Vécze, Magyar-Zsákod, Bözöd, Bözöd-Ujfalu, Kőrispatak, Martonos, Etéd, Szolokma, Siklód, Küsmőd, Firtos-Vár-alja, Énlaka, összesen 17 község.

VI. Kerület: Benczéd, Bethfalva, Csehétfalva, Kadács, Kobát-Demeterfalva, Kis-Galambfalva, Nagy-Galambfalva, Kis-Kede, Nagy-Kede, Medesér, Rugonfalva, Alsó-Siménfalva, Szent-Mihály, Szent-Miklós, Tarcsafalva, Tordátfalva, összesen 16 község.

VII. Kerület: Lövéte, Almás, Karácsonyfalva, Oklánd, Ujfalu, Zsombor, Abásfalva, H.-Keményfalva, Gyepes, Remete, Kénos, Szent-Márton, Recsenyéd, Szent-Pál, összesen 14 község.

VIII. Kerület: Lókod, Bágy, Szent-Péter, Jánosfalva, Városfalva, Darócz, Bene, Petek, Muzsna, Derzs, Dálya, Ége, Jásfalva, Miklósfalva, Kányád, Szent-László, Abrahámfalva, Sándorfalva, Telekfalva, összesen 19 község.

IX. Kerület: Vargyas, Felső-Rákos, Száldobos, Olasztelek, Bardocz, Füle, Bibarczfalva, Kis-Bacson, Magyar-Hermány, összesen 9 község.

4. §.

Minden használatban levő kémény havonként legalább egyszer tisztítandó.

5. §.

A kéményseprésért járó díjak következőleg állapittattak meg :

- a) földszinti ház kéményéért egy évre . . — frt 50 kr.
- b) emeletes ház kéményéért egy évre . . 1 frt — kr.
- c) egy takaréktűzhely seprésért egy évre . — frt 50 kr.

6. §.

A kéményseprő köteles gondoskodni arról, hogy a kerületben minden kémény a 9. §. szerint tisztíttassék; e célból köteles a kerületébe eső házak kéményeiről rendes jegyzéket vezetni és ezen jegyzékben a tulajdonossal igazoltatni azt, hogy a takarítást kellő időben elvégezte. Ezen jegyzék minden hó végével láttamozás végett a főszolgabíróhoz bemutatandó.

7. §.

A kémény nélkül való házak kűrtőinek tisztán tartását a községi elöljáróság köteles szigoruan ellenőrizni s azok állapotáról minden hó végével a főszolgabíróhoz jelentést tenni.

8. §.

Ha valaki ellenzi, hogy kéménye rendes időben megtakaríttassék, vagy a hijuban, különösen pedig a kémények közelében tűzveszélyes tárgyakat halmoz össze, erről a kéményseprő haladéktalanul köteles a főszolgabíróhoz jelentést tenni.

9. §.

Tűzvész esetén a kéményseprő, ha a községben tartózkodik, köteles a helyszínen azonnal megjelenni, az oltásnál segédkezni, és a hatóságnak, vagy a tűzoltóparancsnoknak a szükséges szakszerű felvilágosításokat megadni.

10. §.

A kéményseprés abban hagyása tekintetében az 1884. évi XVII. t.-cz. 55 §-a az irányadó; e szerint a kéményseprő az elkezdett ipar üzletet tetszés szerint félbe nem szakíthatja, hanem ha azt abba szándékozik hagyni, köteles abbéli szándékát az iparhatóságnak bejelenteni és ennek meghagyására az ipart három hóig még folytatni.

11. §.

Az a kéményseprő, a ki a jelen szabályrendelet 5. §-ban megállapított díjaknál többet szed, az 1881. évi XVII. törvény-cikk 156. §. b) pontja alapján az elsőfoku iparhatóság által 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

12. §.

Az a kéményseprő, a ki a jelen szabályrendelet 6. és 9. §§-saiban előírt köteleességeit megszegi, ugy szintén :

Az a tulajdonos, a ki ellenzi, hogy kéménye rendes időben megtakaríttassék, vagy a hijuban, különösen pedig a kémények közelében tűzveszélyes anyagokat halmoz össze, (8. §.) az 1879. évi 40. t.-cz. 141. §-a szerint büntetendő kihágást követ el, s ezért az elsőfoku rendőri hatóság által 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

13. §.

Az 1879. évi 40. t.-cz. vonatkozó szakaszai alapján kiszabott büntetés-pénzek az idézett t.-czikk 12. §-a értelmében az 1878. évi 5. t.-cz. 27. §-ban jelzett czélokra és az 1884. évi XVII. t.-cizikre vonatkozó szakaszai alapján kiszabott büntetés-pénzek a hivatkozott törvény-cikk 165. §-ban kijelölt czélokra fordítandók.

14. §.

Azok, kik a kéményseprést az 1884. évi október 1-ső előtt szerzett jogositvány alapján üzik, iparáguk további folytatásában meghagyatnak ugyan, de üzletük gyakorlásánál a jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

15. §.

Ezen szabályrendelet hatálya, Sz.-Udvarhely rendezett tanácsu város kivételével, egész Udvarhelyvármegye területére kiterjed.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának Székely-Udvarhelyt, 1884. november hó 3-án tartott üléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

5563. szám.

Jóváhagyom.

Budapest, 1886. február 10-én.

A miniszter helyett: Matlekovics.

XXXIII.

Szabályrendelet

a fegyelmi vizsgálat folyamában lemondott választott tisztviselővel szemben követendő eljárásról.

1. §.

A fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése után lemondásnak rendszerint helye nincs ugyan, azonban ha a fegyelmi vétség előre láthatólag enyhébb beszámítás alá esik, vagyoni felelősség kérdése fenn nem forog, vagy pedig a lemondás elfogadását a közszolgálat érdeke kívánatosná teszi: a lemondás kivételesen elfogadható.

2. §.

A választott tisztviselőnek ezen esetben történt lemondását a főispán, a fegyelmi hatóság véleménye alapján, végleges elfogadás végett a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés elé terjeszti.

3. §.

Választott tisztviselő a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat folyama alatti lemondása esetében kérelmezheti, hogy addig is, míg lemondásának elfogadása érdemében a közgyűlés határoz, a hivatalos teendők alól ideiglenesen felmentessék.

4. §.

Az ideiglenes felmentés iránti kérelmet:

- a) az alispán a közgyűléshez intézi és ennek beadásáról a főispánhoz azonnal jelentést tenni tartozik.
- b) a többi tisztviselő a főispánhoz nyújtja be.

5. §.

Az ideiglenes felmentés iránti kérelem felett határoz :

a) az alispánra vonatkozólag a vármegye közönsége a legközelebbi, szükség esetén a főispán által e végből összehívandó rendkívüli közgyűlésben ;

b) a többi tisztviselőkre vonatkozólag a főispán, az alispán meghallgatása mellett.

6. §.

A hivataltól való ideiglenes felmentés csak azon esetben adható meg, ha a vizsgálat eredménye felett határozni hivatott fegyelmi hatóság annak érdekében, valyon a fegyelmi ügy nem tartalmaz-e oly mozzanatokat, melyek az 1886. évi XXIII. t.-cz. 1. §-a utolsó bekezdésében jelzett szempontokból a lemondás elfogadását akadályoznák, — indokoltan nyilatkozott.

7. §.

A lemondás a vizsgálat folytatását nem akadályozza, csupán a vizsgálat eredménye feletti érdemleges határozat hozatalára bir halasztó hatálylyal ; a lemondásnak ideiglenes elfogadása csakis a hivatalos kötelességek teljesítése alól való felmentésre vonatkozik.

8. §.

A lemondás ideiglenes elfogadása feletti határozat az alispánnal közlendő, a ki az illető tisztviselő illetményeinek azonnali beszüntetése iránt intézkedik.

9. §.

A lemondás ideiglenes elfogadása folytán ideiglenesen megüresedett állomással járó teendők ellátásával, az alispáni állásra vonatkozólag a közgyűlés intézkedik, a többi állásokra nézve az ügymenet érdekében szükséges intézkedéseket az alispán teszi meg, elkerülhetlen szükség esetében pedig a főispán helyettesíti.

Sz.-Udvarhelytt, 1887. márczius hó 21-én.

Dr. Török Albert,
alispán.

42356 szám.

III. a.

Magyar királyi belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1886. XXIII. t.-cz. alapján jóvá-
hagyom.

Budapesten, 1887. évi ápril hó 17-én.

A miniszter helyett :
Lukács György,
államtitkár.

Szám 98.

t. h. b.

XXXIV.

Szabályrendelet

a veszettség körüli eljárásról.

(az 1876. évi 14. t.-cz.)

I. FEJEZET.

A veszettség ismertető jelei.

1. §.

a) A kutya- és macskafaju veszett állat szája habos nyákkal bevont, kékes vereses színű; szemei félénk, vagy vadtekinetűek, későbbben homályosok s nyákkal bevontak; a lélegzés gyorsított; az állat hangja sajátságosan rekedt, kellemetlenül ugató és ordító, miért is az utóbbi egyike a legbiztosabb veszettségi jeleknek.

b) A veszett állat evési és ivási ösztöne nagyon változó s némelykor semmit sem eszik és iszik, míg máskor mindeféle ételt és italt, sőt emészthetetlen tárgyakat p. o. vas-, fa-, kődarabokat rág és nyel le, melyeket csakhamar kinok között hány ki, miért is a vizivásból, vagy annak mellőzéséből semmi biztos következtetést vonni nem lehet.

c) A veszett állat ürülékei görcsös fájdalmak között történnek, a beesett hasba korrogás áll be, eleinte kemény, később híg bélsár ürül ki; a vizelet gyakori, kismennyiségű, néha tiszta, máskor véres.

d) A veszett állat nyughatatlan, fekhelyét változtatja, az előtte különben ismeretes személyek, állatok és tárgyak iránt ellenséges indulatot tanusít, marásra, harapásra hajlandónak mutatkozik.

e) A veszett állat végül elhagyja hűvös fekhelyét s leeresztett vagy feltartott s némelykor oldalra fordított fejjel, behuzott farkkal céltalanul szalad egyenes vagy rendetlen irányban, némelykor mindent kikerülve, máskor pedig embert, állatot és minden tárgyat a mi útjába akad, megharap, megtámad és pedig némelykor barátságos magaviseletet mutatva, máskor pedig rekedt orditással és ugatással. A veszett állat ezen vándorlása ha el nem pusztíttatik, 1—5 napig tartó időköz alatt beálló természetes halála által szűnik meg.

2. §.

Másnemű állatoknál a veszettség jelei leginkább abban nyilvánulnak, hogy szomorúak, nyughatatlanok, félénkek lesznek, vagy vadul viselik magukat, keveset vagy éppen semmit sem esznek, de a vizet rendesen inni szokták; hangjuk elreked; ember és állat iránt marás, harapás, rugás és dőfésrei hajlamot mutatnak.

II. FEJEZET.

A veszettség elleni óvrendszabályok és rögtni segélyek.

3. §.

Mínthogy a veszettség az esetek legnagyobb számában kutyákról szokott más házi állatokra és emberekre is elragadni, azért mindenek előtt a veszettségnek az ebekeni kitörését kell lehetőleg megakadályozni, mely célból az alábbiak rendeltetnek:

a) A kutyák eledelbe és italba hiányt ne szenvedjenek, rothadt húst, vagy nagyon meleg ételt ne egyenek; nagyon jó eledelük nekik a sózott kenyér, a csont pedig szükséges tápszerük.

b) A kutyák lehetőleg tisztán tartandók, télenát szalmával ellátott ólakban — hideg, szél és nedvesség ellen meg óvandók s tiszta ivó vízzel ellátandók; nagyon ártalmas ha a kutyák forró kemencze mellett, vagy az alatt fekszenek; nyáronát nem szabad a kutyákat a naphevének kitéve megkötni, vagy aludni engedni.

c) Minden tulajdonos köteles kutyájának felügyelet nélküli kóborlását megakadályozni oly czélból, hogy más ebekkel marakodástól, vagy egészségére ártalmas ételek és italoktól megóvassék.

d) Minden község falusbirójának kötelességévé tétetik, hogy idegen községbeli gazdátlan vagy más kóborló kutyákat azonnal kiirtasson.

e) Harapós és ingerlékeny kutyák lánczra teendők és akkép őrizendők, hogy általuk ember és állat meg ne sértessék.

f) Minden tulajdonos köteles ebe ivari életének megfelelő kielégítéséről is gondoskodni.

4. §.

A megveszett, vagy a veszettségről határozottan gyanus állatot a tulajdonos köteles megsemmisíteni, ennek elmulasztása esetében az előljáróság köteles a megbetegedett állat kiirtása iránt azonnal intézkedni és mindkét esetben erről a szolgabíróhoz azonnal jelentést tenni. Ha a gyanus állat valamely más állatot vagy embert már megsértett, ez esetben a gyanus állat egy bizonyos ideig (1—5 napig) szoros záros felügyelet alatt tartandó oly czélból, hogy biztosan meg lehessen tudni, vajon az állat valóban veszett-e? ennek megállapíthatása végett a tulajdonos, vagy községi bíró köteles azonnal a főszolgabíróhoz jelentést tenni, s ha a betegség megállapított, az állat kiirtandó.

5. §.

A veszettségről gyanus, vagy megbetegedett állatok tejének vagy húsnak élvezése, vagy kiirtása, eldöglés esetén azok bőrének és hulladékainak felhasználása szigoruan tiltatik.

Az ekkép kiirtatott, vagy eldöglött állat keresztmetszésekkel használhatlanná tett bőrével együtt valamely félreeső helyen a földbe 2 meter mélyen elásandó és a hant tövissel lekötendő.

Azon hely, ól, pajta, istálló és szoba, hol a veszett állat tartózkodott, a leggondosabb fertőtlenítésnek alávetendő ; fanemű, egyáltalán étető és itató edények, eszközök, valamint alomszalma és egyéb hulladékok, melyekkel az állat érintkezett, elégetendők, vasnemű eszközök pedig tűzben fehér izzásig kiégetendők.

6. §.

Ha valamely veszettségről gyanus állat szabadon járva észre vétetik, az közös segélylyel azonnal elfogandó és kiirtandó, ha pedig az ily állat elmenekül, a falusbíró azt a községbe kihirdeti, és egyuttal további kihirdetés végett erről a szomszéd községbeli előljáróknak és szolgabírónak azonnal jelentést teszen, megemlítve azon tájékot, honnan az állat jött és a merre elmenekült, továbbá megjelöli annak faját, nagyságát, színét s egyéb ösmertető jeleit, hogy a kellő óvintézkedések azonnal megtétethessenek.

7. §.

Ha valamely veszett, vagy arról gyanus állat által egy más házi állat megsértetett, vagy a sértésnek gyanuja forog fenn, a megsértett állat egész testfelületén szorgosan megvizsgálandó s a legcsekélyebb sértés esetében is azonnal elkülönítendő, szoros felvigyázat alatt tartandó s ha a tulajdonos magát annak azonnali kiirtására el nem határozza, rendőri felügyelet és állatorvosi megfigyelés alá helyezendő.

Az így megsértett szarvasmarhák, lovak sértés után 4 hónapig, juhok, kecskék és sertések 3 hónapig el nem adhatók, emberi élelem számára le nem vághatók, azok tejé eledelül fel nem használható, sőt az ezen állatokkal egy nyájban volt többi vágómarhák is 3 hónapig el nem adhatók.

Megsértett házi igás állatoknak munkára való alkalmazása a kitűzött záros határidő alatt csak a község határába és csakis állatorvosi engedély alapján engedtetik meg.

Az ezen szakaszban foglalt rendelkezések teljesítése a falusbiró által életbe léptetett rendőri felügyelet és a főszolgabiró által elrendelt állatorvosi megfigyelés által ellenőriztetik.

8. §.

Ha valamely veszett, vagy arról gyanus állat által ember sértetett meg, a családfő vagy falusbiró szigoruan köteleztetik gyorsan alkalmazott rögtöni segélyről gondoskodni, mert a tapasztalat igazolja, hogy az által a vérfertőzés megsemmisíthető és a szomorú következmények elháríthatók, e czélból:

a) Köteles a családfő vagy falusbiró azonnal gondoskodni arról, hogy a megsértett ember azon testrésze, melyet a veszett állat benyálazott, megmart, vagy megsértett, tekintet nélkül a sértés felületére, mélységére és nagyságára jól és tartósan kimosandó vizzel, vagy ha van kéznél, sósvizzel, erős eczettel, szappanos vizzel, jó erős luggal, vagy más folyadék hiányában emberi vizelettel, továbbá ezeknél hathatósabb a sebre égető és edző folyadékok valamelyikét alkalmazni rögtön és pedig választóvizet, vitriololajat, Carbolsavat, Chlormeszet, égetetlen meszet, pokolkövet, izzó vasat stb., megjegyeztetvén, hogy az itt felsorolt égető és edző szerek, csupán szakértő és lehetőleg orvos által alkalmazhatók.

b) A megsértett egyén ruhái gondosan megvizsgálandók és azon ruhadarabok, melylyel a veszett állat érintkezett, elégetendők.

A seb kimosása után a megsértett ember azonnal, sőt a legtovábbi községből is orvoshoz vagy kórházba szállítandó.

III. FEJEZET.

A büntetésekéről.

9. §.

A ki ezen szabályrendelet II. fejezetében foglalt rendőri intézkedéseket, cselekvése vagy mulasztása által megsérti, kihágást követ el, és:

a) Ha a cselekvény vagy mulasztás ezen szabályrendelet 3., 7. és 8. §§-sainak rendelkezésébe ütközik, 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

b) Ha pedig a cselekvény, vagy mulasztás ezen szabályrendelet 4., 5., 6. §§-sainak rendelkezésébe ütközik, az 1879. évi 40. t.-cz. 102., 103. és 122. §§-sai értelmében büntetendő.

10. §.

A jelen szabályrendelet 9. §. a) pontja értelmében kiszabott pénzbüntetési összegek a megyei kórházalap javára, a 9. §. b) pontja szerint kiszabott pénzbüntetési összegek ellenben az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett célokra fordítandók.

11. §.

Ezen szabályrendeletben megállapított kihágásoknál, a büntető eljárás az 1880. év augusztus hó 17-én 38547 szám alatt kibocsátott belügyminiszteri szabályrendelet szerint történik és első fokban a főszolgabíró, másodfokban az alispán és harmadfokban a belügyminiszter bíraskodik.

12. §.

Ezen szabályrendelet hatálya, Sz.-Udvarhely rendezett tanácsu város kivételével, egész udvarhelyvármegye területére kiterjed.

Sz.-Udvarhelyt, 1886. évi május hó 6-ikán.

Dr. Török Albert,
alispán.

13866 szám.

II.

Magyar királyi belügyminiszter.

Az 1886. évi december hó 6-án 66146 sz. a. kibocsátott i'teni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet, az 1879. évi XII. t.-cz. 5. §. alapján, ezenel megerősitem.

Budapesten, 1887. évi márczius hó 9-én.

A miniszter helyett: Beniczky, államtitkár.

Szám 27—1890.
törvht. biz.

XXXV.

Udvarhelyvármegye hetivásár látogatási szabályrendelete.

1. §.

Udvarhelyvármegye területén Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városban, Székely-Keresztur és Parajd községekben a heti vásárok látogatása, illetve az iparczikkék elárúsítása, tekintettel az 1887. évi XVIII. t.-cz. 1. §-ra, a nem helyben lakó iparosoknak az alábbi iparkészítményekre engedtetik meg.

2. §.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsu városban a csizmadia, suszter, tímár, kordoványos, kalapos, fésűs, fazakas, bádogos, lakatos, asztalos, kerekes, szíjgyártó, szabó és szücs ipart kivéve, minden más iparos megjelenhet és árulhat.

3. §.

Székely-Keresztur nagyközségben a csizmadia, suszter, fazakas, lakatos, asztalos, kerekes, bádogos és szabó ipart kivéve, minden más iparos megjelenhet és árulhat.

4. §.

Parajd községben mindenféle iparos megjelenhet és árulhat.

5. §.

Jelen szabályrendelet a Nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur általi megerősítés után azonnal hatályba lép.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelytt, 1890. évi ápril hó 9-ik napján tartott tavaszi rendes közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

68428.

VI.

Jóváhagyom.

Budapesten, 1890. évi novemben 17.

Baross.

Szám 118—1888.

tht.

XXXVI.

Szabályrendelet

**az idegen utazók és külföldi illetőségű egyének
bejelentése körül kis- és nagyközségekben követendő
eljárásról.**

1. §.

A községben tartózkodó külföldiekről az 54091—1888. sz. belügyminiszteri körrendelethez kiadott minta szerint a községi bíró vagy helyettese által nyilvántartás vezetendő.

2. §.

Ezen nyilvántartásnak alapul a lakástadók — fogadósok — vendéglősöknek szóval teendő jelentései szolgálnak.

Ezen jelentésben a külföldi neve, foglalkozása, lakhelye és megszállásának napja világosan feltüntetendő.

3. §.

A ki szállodákban, vendéglőkben az idegeneknek nyilvántartására megrendelt vendéglönyvben vagy jegyzékben, ha a könyv vagy jegyzék átadása mellett arra felhivatott, nevét, állását és lakhelyét be nem írja, az 1879. évi XI. t.-cz. 72. §. értelmében 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

4. §.

Vendéglősök, szálloda-tulajdonosok, vagy magán lakást adók, a kik a náluk 24 órán tul megszálló idegent 48 óra alatt az előbbi §-ban megjelölt bejegyzésre fel nem hívják, vagy a meny-nyiben az idegen a felhívásnak a kiszabott idő alatt eleget nem tenne, erről a hatóságot nem értesítik, a vendéglősök, szálloda-tulajdonosok és az idegenek az 1879. évi XL. t.-cz. 73. §. értelmében 50 forintig terjedhető, magán lakást adók pedig 25 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Pénzbüntetések behajthatlansága esetén az 1879. évi XL. t.-cz. 22. §. irányadó.

5. §.

Az előjáróság a bejelentési kötelezettségnek, ugy az illető külföldiek, mint szállást adók, fogadósok, vendéglősök részéről való megtartását hivatalból is figyelemmel kísérni tartozik, mi végből, ha arra alapos ok van, időnként (havonként) nyomozatot is rendelhet el.

6. §.

A bejelentés alapján a községi előjáróság mindenek előtt az idegenek külföldi minősége felől, az 1879. évi L. t.-cz. rendelkezéseinek fonalán, lehetőleg biztos meggyőződést szerezni tartozik, mire nézve szükség esetében a főszolgabíró közben járását veszi igénybe.

7. §.

A külföldinek ebbeli minősége megállapittatván, annak a község területén való tartózkodása a községi bíró vagy helyettese által az 1. §-ban említett minta szerinti nyilvántartásba jegyzendő. A törvényben kitűzött 3 hó leteltével pedig — a mennyiben a külföldi ezen idő alatt önként nem jelentkezett — lakhatási engedély iránti kérvényének 8 nap alatt leendő benyújtására a községi előjáróság által felhivandó.

8. §.

Ha a külföldi a hozzá intézett felhívásnak meg nem felelne, az előjáróság a főszolgabíróhoz tesz jelentést, ki az 1886. évi XXII t.-cz 15. §. harmadik bekezdésében foglalt eljárást alkalmazva és a körül még ehhez képest indokoltnak mutakozó mérvű büntetés kirovása iránt a fennálló szabályok értelmében első fokulag intézkedik, és a mennyiben a külföldi a kitüzendő körülmények szerint megállapítandó 8 napon tul nem terjedhető határidő alatt önként nem távoznék, annak a netáni fellebbezés elintézésének bevárása nélkül alkalmas módon való eltávolításáról gondoskodik, mely eljárás körül fontolóra veszi, vajjon az illető nem sorozható-e az 1885. évi 9389. sz. a. kiadott toloncz szabályzat 2. §. a) pontjában jelzett egyének közé, mely esetben a 11. §-nak a) és b) pontjai értelmében az eltolonczozásnak kényszer utlevéllel, szükség esetében kíséret mellett való eszközlése iránt intézkedik.

Ha pedig a külföldi, lakhatás iránti felszerelt kérvényét a kitüzött határidő alatt benyújtja, a képviselő testület az engedély megadása érdemében a törvény 15. §-ban foglaltak figyelembe vétele mellett határoz és határozatát szabályszerűen kézbesített.

A képviselőtestület határozata az 1886. évi XXII t.-cz. 25. §-a alapján 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz felebbezhető.

A közigazgatási bizottság a főszolgabírónak az államrendőri szempontokra kiterjesztendő véleményes jelentésével felterjesztett felebbezés felett legközelebbi ülésében határoz.

A lakhatási engedély megtagadása esetén a határozat jogerőre emelkedése után, a külföldinek a község, illetőleg azon esetben, ha rendőrileg veszélyes egyénnek lenne tekintendő, az ország területéről való eltávolítása iránt ezen §. első bekezdésében körülírt eljárás követendő.

9. §.

Mint hogy a lakhatási engedély csakis a község területén való tartózkodásra, községi szempontból adatott, az által a főszolgabírónak államrendőri szempontból fenálló hatásköre legkevésbé sem érintetik, minélfogva úgy az előjáróság, mint a főszolgabíró a külföldi magatartását figyelemmel kísérik, s ha bármikor bebizonyulna, hogy annak az ország területén való tartózkodása fennérintett szempontokba ütközik, eltávolítása iránt a lakhatási engedélyre való minden tekintet nélkül, a fennálló szabályok szerint intézkedni nemcsak jogukban, de kötelességükben is áll.

10. §.

A közigazgatási bizottság a törvény értelmében felterjesztendő féléves jelentésében az e téren felmerült mozzanatokra is kiterjeszkedni tartozik.

11. §.

A 7. §-ban előirt nyilvántartást a főispán az 1886. évi XXI t.-cz. 57. §. b) pontja, az alispán, a járási főszolgabírók a 68. §. a) pontja, illetőleg 71. §. alapján teljesítendő hivatalos vizsgálataik alkalmával betekintvén, annak pontos vezetéséről meggyőződést kötelesek szerezni.

12. §.

Ezen szabályrendelet által az 1884. évi decz. 13-án 66450. sz. a. megerősített X. sz. megyei szabályrendelet 7. §-a hatályon kívül helyeztetik.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelyen, 1888. évi október 6-ik napján tartott őszi rendes közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

80191. szám.

Magyar királyi belügyminis-ter.

II.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján, azzal erősitem meg, hogy pénzbüntetési összegek az 1887. VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók, és hogy az irni nem tudó felek részéről előszóval bementott adatokat az előljáróság tartozik feljegyezni.

Budapesten, 1889. decz. hó 9-én

A miniszter helyett :

Tibád,
államtitkár.

Sz. 117—1888.
törvh.

XXXVII.

A törvényhatósági községi tisztviselők, segéd- és kezelő személyzet fegyelmi ügyében jogérvényesen megítelt pénzbürságok felhajtása és elhelyezésére vonatkozó

szabályrendelet.

1. §.

A törvényhatósági tisztviselő, a segéd- és kezelő személyzet fegyelmi ügyében a határozathozatalra illetékes hatóság által az 1886. évi XXIII. t.-cz. és a megye alispánja által az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. § m) pontja alapján a központi, mint a járási tisztviselőkre, valamint a segéd- és kezelő személyzet tagjaira és járási irnokokra szabott rendbürság Udvarhelyvármegye házi pénztári hivatala által kezelt „tisztviselői nyugdíjalapba“ helyeztetik el és annak gyarapítására fordítatik.

2. §.

A kör- és községi jegyzők, valamint a községi előljárósági tagok fegyelmi ügyében a határozathozatalra illetékes hatóság által az 1886. évi XXII. t.-cz. 95. és 105. §§-sai alapján a kör-községi jegyzők és községi előljárókra szabott fegyelmi pénzbürság, illetve rendbürság Udvarhelyvármegye házi pénztári hivatal által kezelt körjegyzői nyugdíjalapba“ helyeztetik el és annak gyarapítására fordítatik.

Kivételt képez ez alól az 1886. évi XXII. t.-cz. 95. §. a) pontja alapján a polgármester által kiszabott bírság, mely a város szegény-alap javára fordítandó.

3. §.

A községi néptanítók ellen az 1876. évi XXVIII. t.-cz. 7. §-a alapján jogérvényesen megítélt fegyelmi pénzbírságok az országos nyugdíj- és gyámalap intézet javára fordíttatnak és a m. kir. vallás- és közoktatási miniszter urhoz, mint a jelzett alapok kezelőjéhez a közigazgatási bizottság által gyümölcsösztetés végett esetről-esetre fölterjesztetnek.

4. §.

A jogerőre emelkedett fegyelmi határozattal megállapított bírság az illető hatóság által beszerzendő és rendeltetési helyére elküldendő.

5. §.

A bírság lefizetésére záros határidőt a fegyelmi határozatban kell kitűzni, mely határidő kiszabása alkalmával az illetőnek anyagi helyzete és a bírság nagysága is tekintetbe veendő.

Ha az elmarasztalt jogerőre emelkedett fegyelmi határozatban kiszabott pénzbírságot a kitűzött határidő alatt le nem fizeti, a mennyiben hivatalától felfüggesztve nem volt, a bírság az elmarasztalt fizetéséből havi részletekben le vonandó: ha pedig a hivataltól felfüggesztett tisztviselő, a segéd- és kezelő személyzet tagja nem fizeti le a kitűzött határidő alatt a reá rótt pénzbírságot, az ilyen, ha bár a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésével visszahelyeztetett is, hivatalába mindaddig, míg a bírság teljesen lefizetve nincs, tovább is csak azon ellátási összegre tarthat igényt, mely részére a felfüggesztés idejének tartamára az 1886. évi XXIII. t.-cz. 4. §. negyedik kikezdése, vagy az 1886. évi XXII. t.-cz. 104. §. második kikezdése értelmében esetleg megállapított s ezen esetben az illető tisztviselő, a segéd- és kezelő személyzet és előjáróság tagja illetményeinek az ellátási összegben felüli része a bírság letörlesztésére fordíttatik.

Ha oly előljáró büntetett pénzbírsággal, ki fizetést nem huz, avagy a pénzbírság fizetését túlhaladja és a kiszabott pénzbírságot a kitűzött határidő alatt le nem fizeti, a bírság az illetőnek magánvagyonából közigazgatási úton hajtható be.

6. §.

A befizetett fegyelmi pénzbírságok a 3. §-t kivéve, az elhelyezést, nyilvántartást, gyümölcsöztetést és felhasználást illetőleg a megyei pénzkészletről és számvitelről alkotott szabályzat; továbbá a tisztviselői és a jegyzői nyugdíj-alap kezelési szabályok értelmében kezeltetik.

7. §.

A bírság-pénzek ellenőrzése tekintetéből az egyes fegyelmi hatóságok kötelesek az általuk kiszabott bírságról nyilvántartási jegyzéket vezetni s minden egyes esetben az alispánhoz jelentést tenni, ki az 1878. évi november hó 18-án 42774. sz. a. kelt belügyministeri rendelettel kiadott minta szerint egy központi nyilvántartási jegyzéket vezet, melynek alapján a határozatok jogerőre emelkedését a bírság befizetésére kitűzött záros határidő leteltével a bírságok tényleges beszolgáltatását s rendeltetési helyükre leendő eljuttatását ellenőrzi.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §. m) pontja és az 1886 évi XX. t.-czikk 105. § alapján kiszabott rendbírság, — mely a felebezés kizárásával hozandó, — nyilvántartás szempontjából a már jogerőre emelkedett fegyelmi bírsági határozatokkal azon egy szempont alá esik.

8. §.

Az alispán köteles az általa, valamint a közigazgatási bizottság által ezen szabályzat határozmányai alá eső fegyelmi ügyekben, nem különben a miniszterium által kiszabott bírságokat is nyilvántartani, s azok befizetését ellenőrizni, s ezen ügyről félévenként a közigazgatási bizottságnak jelentést tenni, mely

az abban foglalt adatokat az 1876. évi VI. t.-cz. 64. §. értelmében teendő félévi jelentésében felhasználhatja.

9. §.

A törvényhatósági bizottságnak 1880-ik év február 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén a fegyelmi pénzbírságok felhajtása elhelyezésére vonatkozó 2—1880. szám alatt hozott szabályrendelete, mint ezen szabályrendelettel ellentétes, hatályon kívül helyeztetik. Hatályon kívül helyeztetnek továbbá a fegyelmi pénzbírságok hovafordítására vonatkozó eddig hozott összes szabályrendeletek is.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelytt, 1888-ik évi október hó 6-án tartott őszi rendes közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

A magyar kir. belügyminiszter urnak ^{2293—1889.} _{III.} számú rendeletével jóváhagyatott.

Dr. Török Albert,
alispán.

Sz. 25—1888.

thb.

XXXVIII.

Szabályrendelet

a községi jegyzői nyugdíj-intézetéről.

Első szakasz.

A nyugdíj alkotása.

1. §.

A jegyzői nyugdíj-alapot képezik:

a) A jegyzői vizsgák alkalmával a jelöltek által a jegyzői nyugdíj-alap javára fizetett és azután fizetendő összegek. Mely czímen minden jelölt a képesítési okmány átvétele alkalmával öt (5) forintot tartozik a szigorló bizottság elnökéhez befizetni.

b) Alkalmazásban levő jegyzők által a nyugdíj-alap javára a 2. § szerint fizetendő összegek.

c) A községek által a 3. §. értelmében fizetendő összegek.

d) És az említetteken kívül mindazon összegek, melyek mint jótékony adakozások, hagyományok stb. különösen e célra rendelvek.

e) Az 1886. XXI. t.-cz. 68. §. m) pontja és ugyanazon t.-cz. 71. §-a, illetőleg az 1886. XXII. t.-cz. 105. §-a alapján és általában mindazon rendbüntetések és fegyelmi bírságokból befolyó összegek, melyek a törvények és az 1888. évi márczius hó 7-én 85020/87. szám alatt kibocsátott belügyminiszteri körrendelet alapján alkotandó vármegyei szabályrendelet értelmében a község jegyzői nyugdíj-alap javára fordítandók.

2. §.

Udvarhelyvármegye területén alkalmazásban levő vagy ezután választandó minden községi és körjegyző évi rendes fizetéséből a jegyzői nyugdíj-alap javára évenként 5⁰/₀ fizetendő mindaddig, míg a jegyző tényleges szolgálatban áll.

3. §.

A községek, illetőleg a körjegyzői csoportok tartoznak a jegyzői nyugdíj-alaphoz az alkalmazásban levő jegyző évi rendes fizetésének 4⁰/₀-val évenként 20 évig hozzájárulni.

4. §.

A 2. és 3. §-ban meghatározott összegeket kötelesek az illetők félévenként előlegesen, tehát minden év január és június hó 1-én közvetlenül az alispánhoz illetőleg ennek útján a megyei pénztárba betérjeszteni és a központba beküldött pénzek és pénzértékek összegét és a felterjesztés napját egyideűleg a járás főszolgabírójához is bejelenteni.

A főszolgabíró a bejelentések alapján pontos nyilvántartást vezet, az esedékes összegeket, valamint a határidőben nem törlesztett részlet után járó évi 6⁰/₀ kamatot az illetőktől behajtja és azt a megye alispánjához haladéktalanul beadja.

5. §.

A 2. és 3. §-ban megállapított fizetési kötelezettség úgy a községre, mint a jelenleg alkalmazásban lévő jegyzőkre nézve 1887. január hó 1-én kezdődik.

A jövőben választandó jegyzőkre nézve ezen fizetési kötelezettség azon napon veszi kezdetét, mely nap a hivatalos esküt leteszik.

6. §.

A befizetett járandóságok semmi szin alatt vissza nem követelhetők.

Második szakasz.

A nyugdíj arány és a nyugdíj élvezetének feltételei.

7. §.

A nyugdíj arány a következő:

a) 10 évig a nyugdíjra egy jegyző sem tarthat igényt, kivéve ha szolgálatában munkaképtelenné vált, mely esetben is végkielégítés illeti. (9. §.)

b) Az évi nyugdíj ezen nyugdíjalap létrehozásának kezdetétől számítandó 10 évi szakadatlan szolgálati idő után a rendszeres évi fizetés 40⁰/₀-ban állapittatik meg, mihez minden további szolgálati év után ugyancsak a rendszeres évi fizetés két százaléka járul mindaddig, míg a nyugdíj magával a legutóbbi rendszeres évi fizetéssel felér.

8. §.

A nyugdíj alapjául a legutolsó évben élvezett rendes fizetés veendő, ha az illető 3 éven át élvezte, különben a legutolsó 3 évben élvezett fizetés közép aránya képezi az állandó nyugdíj alapját.

9. §.

A 7. §-ban megállapított szolgálati idő előtt szolgálatképtelenné vált jegyzők végkielégítést nyernek, mely összeg azonban a 2. §. értelmében a nyugdíj-alapba általa befizetett összeget és annak 5⁰/₀ kamatját nem haladhatja meg.

10. §.

A nyugdíjra a nyugdíj-alapnak kamatai fordíthatók, de szükség esetén a 2. §. szerint fizetendő évi járulékok is felhasználhatók. A mennyiben pedig a nyugdíjigények összege felülmulná a tőkének ezek kielégítésére felhasználható kamatait, esetleg a 2. §. szerint fizetendő évi járulékokat, azok az illető jogosultságok arányához lesznek felosztandók.

11. §.

A nyugdíj arány meghatározásánál (7. és 8. §.) a jelenleg alkalmazásban levő jegyzőkre nézve 1887. év január 1-ső napja, az ez időn túl választandó jegyzőkre nézve pedig azon nap lesz irányadó, melyen az illető a hivatalos esküt leteszi.

12. §.

A 7. §-ban felsorolt hivataloskodási évek leteltével a megfelelő nyugdíjra igényt tarthatnak a 10. §. tekintetbe vételével az elhalt jegyzők özvegyei és kiskoru árvái is, még pedig olykép, hogy az özvegy a jegyző által kiérdemelt nyugdíj 40⁰/₀-át, minden egyes 18 éven alóli árva ugyanannak 20⁰/₀-át kapja nevelési pótlék czimen, azonban az egész családra nézve a kapandó összeg a jegyző által kiérdemelt nyugdíjtul nem haladhatja.

A jegyzők özvegyei csakis özvegységük tartamára élvezhetnek nyugdíjt, férjhezmenetelek által azt végleg elvesztik, ugy szintén elvesztik azt mindkét nembeli árvák 18-ik élet évök betöltésével, a nőneműek azelőtt is, ha férjhez mennek.

Elvesztik továbbá mind az özvegy, mind pedig a kiskoru árvák igényöket véglegesen: ha

- a) a magyar állam polgárai lenni megszűnnek;
- b) ha becstelenítő büntett, vagy abban való részesség miatt jogerős birói ítélettel elítéltetnek;
- c) ha erkölcstelen magaviselet miatt a nyugdíj élvezésére méltatlanoknak találtatnak.

Ideiglenesen:

a) ha valamely nem becstelenítő büntény vagy vétség miatt szabadságvesztésre ítéltetnek, a szabadságvesztés büntetés kiállásának tartamára;

b) ha a kiskoru egyébként teljes ellátásban részesül, ezen ellátás tartamára.

Azon özvegyek, kik férjeikkel ezek nyugdíjas állapotában léptek házasságra, nyugdíj vagy végkielégítésre semmi szin alatt sem tarthatnak igényt.

13. §.

Azon jegyzők, kik életévök 50. évét betöltötték, kivételesen felmenthetők a nyugdíj-alaphoz járulás kötelezettsége alól — tartoznak azonban ezen szándékukat jelen szabályrendelet jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt a megye alispánjához bejelenteni, különben ezen kedvezménytől esznek.

14. §.

Az aggság vagy elnyomorodottság folytán beállott szolgálati képtelenség a 21. §-ban említett választmány által állapittatik meg.

15. §.

Nyugdíj, illetve végkielégítésre igényt nem tarthat:

- a) ki a jegyzői pályát szolgálati képtelensége előtt elhagyja;
- b) ki birói ítélet vagy fegyelmi uton fosztatott meg hivatalától;
- c) ki a nyugdíj-alap létesítéséhez a jelen szabályrendelet értelmében nem járult.

16. §.

A más megyében eltöltött hivataloskodási idő a nyugdíj élvezhetésére szükséges időtartamba csakis azon esetben számítható be, ha az illető megyében az ezen megyebeli jegyzők hasonló tekintetben részesülnek.

Harmadik szakasz.

A nyugdíj-alap kezelése.

17. §.

A vármegye alispánja a hozzá a 4. §. értelmében beérkezett járulékokat a nyugdíj-alapba leendő elhelyezés végett a kebli pénztárba haladéktalanul leteszi.

A nyugdíj-alapot a megyei pénztár szabályszerűen kezeli.

18. §.

A nyugdíj-alapba befolyt összegek kamatozás végett a megyei hatóság által kijelölendő takarékpénztárba azonnal elhelyezendők.

19. §.

A vármegye számvevője köteles:

a) A tőke és kamatokról pontos kimutatást vezetni.

b) A kifizetett nyugdíjakat, valamint a nyugdíj élvezőket nyilván tartani.

20. §.

A nyugdíj-alapról vezetett számadások minden év végével a vármegye alispánjához bemutatandók, melyek a megyei számvevő által eszközölt vizsgálat után a 21. §-ban említett választmánynyal véleményezés végett közlendők, s a választmány által oly időben terjesztendők elő, hogy azokat a törvényhatósági bizottság a rendes tavaszi gyűlésen érdemlegesen megvizsgálhassa.

21. §.

A nyugdíj-alapot illető minden ügyek előkészítését és az azokbani véleményadást az alispán elnöklete alatt az alábbi módok szerint alakítandó jegyzői választmány eszközli.

Ezen bizottság áll: az alispánból, tisztiügyészből, megyei főszámvevőből, pénztárnokból és az összes kör- és községi jegyzők által 3 évre választandó 5 választmányi tagból.

22. §.

A választmány jegyzői tagjait a kör- és községi jegyzői egylet közgyűlése választja.

23. §.

A választmány feladata a nyugdíj igények iránt elébe terjesztett folyamodványokat tárgyalni s a szolgálati képtelenség megállapítását a megyei tiszti főorvos vagy helyettese közreműködésével nyílt időben eszközölni s általában a nyugdíj és kielégítési ügyekben elsőfokban eljárni.

Ha a nyugdíjazandó jegyző a megjelenésben betegsége által feltétlen akadályozva volna, a választmány a szolgálatképtelenséget a tiszti főorvos kiküldésével állapíttassa meg.

Kiváló föladata főkép a nyugdíjalap kezelése és az illetékek pontos felhajtását ellenőrizni s e tekintetben tapasztalt hiányt az alispán útján orvosolni.

A választmányi gyűléseken a jelenlevők határoznak. Érvényes határozathozatalára legalább 5 tag jelenléte szükséges.

24. §.

A nyugdíj-alapot illető minden ügyekben másodfokban a vármegye közgyűlése, harmadfokban a belügyminiszter bíraskodik. A felebbezési határidő nyolcz nap.

25. §.

A folyóvá tett nyugdíj végkielégítéséről az erre vonatkozó végzésen kívül az alispán rendes utalványt állit ki, mely utalványra a megye pénztára a folyóvá tett összegeket szabályszerű nyugta ellenében kifizeti.

Minden egyes fizetésnél az élet, illetve özvegyiségi bizonylat, valamint a nőnemű árvákra vonatkozólag arról szóló bizonyítvány melléklete is szükséges, hogy az illető árva még nem ment férjhez.

26. §.

Jelen szabályrendelet hatálya Sz.-Udvarhely rendezett tanácsu városra nem terjed ki.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Udvarhelyen 1888. ápril hó 6-án tartott rendes közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

31058. szám

IV. b.

Magyar kir belügyminiszter.

Jelen szabályrendeletet jóváhagyom.

Budapesten 1888. évi julius hó 29-én

a miniszter helyett

Lukács György,
államtitkár.

Sz. 35/1885.

törv. bizotts.

XXXIX.

Szabályrendelet

a kör- és községi jegyzőknek magán ügyekben teljesített munkálataikért járó díjjaik szabályozásáról.

1. §.

A kör- és községi jegyzők magán ügyekben teljesített munkálataikért a következő díjakat szedhetik.

1. Adásvevési, csere, ajándékozási, bérleti, haszonbéri és kölcsön-szerződésekért, tárgyaik értékéhez képest 500 frtig . — frt 50 kr.
2. Végrendelet, halálesetre szóló intézkedésekért és osztály-levélért 1 frt — kr.
3. Bekebelezési kérésekért értékeihez képest 500 frtig — frt 50 kr.
4. Katona ügyekben tett folyamodásokért mellékleteik kiállításával együtt . . . 1 frt — kr.
5. Értékbizonyítványokért :
 - a) egy iv terjedelemig — frt 50 kr.
 - b) minden további ivért oldalonként legalább 25 sorral — frt 25 kr.
6. Elöljárósági bizonyítványokért, a szegénységi bizonyítványok kivételével . . — frt 20 kr.

7. Birtokiv másolatokért :

- a) az első iv — frt 30 kr.
- b) minden további iv — frt 20 kr.

8. Nyugta, elismervény és más nyilatkozatokért — frt 10 kr.

9. Kisebb polgári peres ügyekben :

- a) végrehajtási foglalásért — frt 50 kr.
- b) árverezésért — frt 50 kr.

10. Magánosok által kívánt hagyatéki leltározásért, a hagyatékok becsértékéhez képest :

- a) 300 frt értékig — frt 50 kr.
- b) 300 frttól 1000 frtig 1 frt — kr.
- c) 1000 „ 5000 „ 2 frt — kr.
- d) 5000 „ 10000 „ 3 frt — kr.
- e) 10000 frton felül 4 frt — kr.

11. Gyámhatósági ügyekben hivatalból teljesített leltározásért az árvaszék szervezéséről alkotott szabályrendelet 3. része iránypadó az előbbi 10. pont alatti díjszabályzat szerint.

2. §.

A kör- és községi jegyzők csakis ezen szabályrendeletben felsorolt munkálataikért vehetnek díjakat és pedig csakis a szabályozott mennyiségig.

3. §.

A kör- és községi jegyző, mennyiben ezen szabályrendelet ellen vét, a fegyelmi törvények értelmében büntetettetik.

4. §.

Ezen szabályrendelet Udvarhelyvármegye egész területére, Székely-Udvarhely város kivételével, érvényes és mindenik községházánál kifüggesztve tartandó.

Belügyminiszter ur Ő nagyméltósága 1886. évi február hó 3-án 2517. szám alatt oly megjegyzéssel vette jóváhagyó tuda-

másul, hogy az adóbizonyítványok, halálesetek felvétele, hagyatéki leltárak, hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvek másolatai, útlevel ajánlat és családi bizonyítványok, valamint olyan okmányok, melyek a jegyző hibája miatt valamelyik hatóság vagy bíróság által visszautasítottak, szintén ingyenesen teljesítendőek.

Székely-Udvarhelyt, 1886. február hó 27-én.

Dr. Török Albert,
alispán.

Sz. 29—1886.

tvh. bizotts.

XI.

Szabályrendelet

a bánya munkások elvérzésének megakadályozására.

1. §.

A magán tulajdont képező bányák és kohó művek tulajdonosai és művezetőségei, a bányamunkások elvérzésének lehető megakadályozása, vagy a már megtörtént szerencsétlenségek lehető enyhítése céljából a következő szabályok megtartására köteleztetnek :

1. A vérelállító szerekből u. m. timsó, gyantapor, bányatapló, tépés, nyom-foltok, sebkötők és érnymaszból legalább három félét folytonos készletben kell tartani.

2. Az érnymasz előforduló szerencsétlenség esetén az orvos vagy annak hiányában más értelmes egyén által a vérző útértörzsre illesztendő, erősen a végtag körül csatolandó, úgy, hogy a betegnek a kórházba vagy haza szállítása alkalmával utközbeni elvérzése megakadályoztassék, egyébaránt a gyár vagy kohó tulajdonos gyors orvosi segélyről lehetőleg gondoskodni tartozik.

3. A gépek körül foglalkozó munkások ruházata lehetőleg szűk és testhez simuló legyen.

4. A gépfelügyelő személyes felelősséggel ügyelni tartozik, hogy ittas emberek a gép körül alkalmazást ne nyerjenek.

5. Az olajozó kannák hosszú csőrrel legyenek ellátva, hogy a hengerek és tengelyek olajozása kellő távolságból történhessék.

2. §.

A ki az első szakaszban körülírt szabályok ellen vét, vagy mulaszt, kihágást követ el, és az udvarhelymegyei kórházalap részére 2 forinttól 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székely-Udvarhelytt 1886. évi május 6-án tartott rendes közgyűléséből.

Dr. Török Albert,
alispán.

27212. szám.
VI—II.

Magyar királyi belügyminiszter.

Jelen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz 5. §-a alapján ezennel oly megjegyzéssel erősitem meg, hogy a szabályrendelet 1. §-ának 1., illetve 2. pontjában említett érnymasz alatt ruganyos pólya értendő.

Budapesten, 1891. évi május hó 1-én.

A miniszter helyett :
Lukács György,
államtitkár

XLI.

Szabályrendelet

a községi pénztár kezeléséről és számvitelről.

I. FEJEZET.

Községi leltár.

1. A községi pénzkezelés és számvitel alapját a leltár képezvén, a községnek és a községi felügyelet alatt álló pénzügyintézeteknek ingó és ingatlan vagyonáról évenként leltár készítendő.

2. A községi vagyon leltározását rendezett tanácsu városokban a vagyon kezelőn kívül a tanács egy tagja és a számvető, nagy és kis községekben pedig a községi-, vagy körjegyző közreműködése mellett egy előjárósági tag eszközli.

3. A leltár az **A.** minta szerint szerkesztendő és abban a községnek, mint erkölcsi testületnek tulajdonát képező összes ingó és ingatlan vagyona (mindennemű javak, jövedelmező jogok, állami és magán kötvények, értékpapírok stb.) kellő részletezéssel, tételenként, mennyiség, minőség, érték és jövedelem szerint a használati mód, állapot és minden a teljes tájékoztatásra szükséges ismérvek pontos megjelölésével veendő fel, továbbá pedig a községet terhelő összes adósságok és egyéb terhek, tehát az összes szenvedő állapot szintén teljes tájékoztatást nyújtó körülírással akkép vezetendő be, hogy az összes cselekvő és szenvedő állapot egybevetése után a község tiszta cselekvő vagyona évenként feltüntetve legyen.

4. A község vagyonában, illetve a leltári állományban évenként előforduló változások, rendezett tanácsu városokban a számvevővel, nagy és kis községekben pedig a községi vagy körjegyzővel kellő nyilvántartás végett, esetről-esetre közlendők és az előfordult változások az év végével összeállítandó leltárban pontosan kitüntetendők és indokolandók.

II. FEJEZET.

Költségvetési előirányzat.

5. A községi törvény 122. és következő §§-ai alapján szerkesztendő községi költségvetési előirányzat célja a község egy évi szükségletének meghatározása és a szükséglet fedezésére szolgáló eszközöknek kijelölése.

6. A költségvetési előirányzat egyes tételei megállapításánál alapul veendő egyrészt a folyó évet megelőző számadási év eredménye, más részt pedig a folyó évre készített és törvényhatóságilag megerősített nyert költségvetés.

7. Azon esetben, ha a község évi szükséglete a törzsvagyon jövedelméből nem fedeztetnék, a községi lakósokra és birtokosokra a községi törvény 129. és 130. §§-sai szemelőtt tartásával községi adó vethető ki, azonban a költségvetés rendén határozottan megjelölendő azon czim, (rovat) melynek fedezésére a kivetett községi adó fordittatik.

A községi kivetési lajstrom a **B.** minta szerint szerkesztendő.

8. A községi költségvetés két főrészből áll, úgymint: a szükségleti részből, mely a következő évre tervezett kiadásokat és a fedezeti részből, mely a következő évi folyó jövedelmeket és remélhető bevételeket foglalja magában.

9. A **C.** minta szerint szerkesztendő költségvetésnek mindkét része, vagyis úgy a bevételek, mint a kiadások mindenekelőtt két csoportban osztályozandók u. m.: rendesek, melyek minden évben ugyanazon czimen és mennyiségben, és rendkívüliek, melyek csakis az előirányzati évben, vagy legfeljebb néhány évben fordulnak elő, mint bevételek és kiadások.

10. Az évi rendes bevételek és kiadások ismét természetök és rendeltetésök szerint rovatokra, czimekre osztandók, még pedig a fedezeti rész bevételei a következő sorrend szerint veendők fel:

1-ső tétel: a költségvetés készítését megelőző év pénztári maradványa.

I. czim. Községi tőkék kamatai.

II. „ Községi jogok jövedelmei.

III. „ Községi fekvőségek jövedelmei.

IV. „ Előre nem látott jövedelmek, és

V. „ Községi adó.

Továbbá a szükségleti rész egyes tételei pedig az alábbi részletezéssel u. m.:

I. czim. A község államadója.

II. „ Tisztviselők rendes fizetése.

III. „ Ezek mellék járulécai.

IV. „ A szolgálta személyzet rendes bére.

V. „ Ezek mellékjárulécai.

VI. „ Irodai szükséglet.

VII. „ Utazási költségek.

VIII. „ Községi épületek fenntartása.

IX. „ Előre nem látható költségek
tüntetendők fel.

11. A költségvetés szükségleti és fedezeti szakaszai rendén feltüntetett czimek ismét több alkatrészekből állanak: így például: „községi jogok jövedelmei“ czimhez tartoznak:

a) A közseg bormérési jog hasznobére.

b) „ pálinka mérési jog hasznobére.

c) „ vadászati jog „

d) „ halászati jog „ stb.,

mely alkatrészek czimnél egy-egy külön mellékletben mutatandók ki, s az ily kimutatások a költségvetés megfelelő folyószámához melléklendők.

12. Ezenkívül úgy a szükségleti, mint a fedezeti rész folyó számai, illetőleg czimei a tárgy természetéhez képest vállalati és

haszonbéri szerződésekkel, vagy árlejtési és árverési jegyzőkönyvekkel s más az előírányzott szükséglet és fedezet valóságainak igazolására szóló okmányokkal is felszerelendőek.

13. A költségvetési előírányzat felszereléséhez szükséges okmányok czimenként egy-egy külön papírkötés alá teendőek, melyen a költségvetés megfelelő része, az okmányok darab száma, valamint az azokban feltüntetett összeg is határozottan megjelölendő; pl.: fedezeti rész III. czim, 4 darab 650 frt.

14. A költségvetés tervezetét a községi törvény 122. és következő szakaszai szemelött tartásával, rendezett tanácsu városokban a számvevőség, kis és nagy községekben a községi pénztárnok és a községi, illetve körjegyző készíti el.

15. Az így elkészített és a községi törvény 125. §-ában körülírt módon a községi képviselő testület által tárgyalt és elfogadott költségvetés, hogy az a törvényhatósági közgyűlés által is kellő időben felülvizsgálható és tárgyalható legyen, két eredeti okmányolt példányban, minden év szeptember hó 1-ig a járási szolgabírói hivatal útján a megye alispánjához felterjesztendő.

16. A törvényhatósági közgyűlés által jóváhagyott és megerősítést nyert költségvetés egy okmányolt példánya a törvényhatóság részére visszatartatik, a második példány pedig a községek használatára kiküldetik.

17. Azon esetben, ha a községnek évközben oly rendkívüli szükségletei merülnének fel, melyek a rendes költségvetés rendén felvéve nem lettek, pótköltségvetési előírányzat készitendő, mely hasonlókép, mint a rendes költségvetés a törvényhatósági közgyűlés által erősítettik meg és hagyatik helyben.

III. FEJEZET.

P é n z k e z e l é s.

18. Községi pénztárnok (pénzkezelő) csakis feddhetlen jellemű községi lakos lehet és mindenestre előnnyel bír az, ki a pénztári számviteli feljegyzéseket (naplók, lajstromok) sajátkezű-

leg vezetni, s ki tekintettel arra, hogy nem csak a hivataloskodása ideje alatt szándékosan okozott, hanem a mulasztásából vagy elnézéséből eredett károkért is felelős, a község határán belől oly értékű fekvő vagyonnal bir, melylyel a pénzkezelése alatt felmerülhető károkért és hiányokért biztosítékot nyújtani képes.

19. Községi pénztárnok és pénzkezelő a megelőző §-ban felsoroltakon kívül nagyobb vagyon kezeléssel bíró községekben a vagyonossági viszonyoknak megfelelő óvadék letételére is köteleztetik.

20. A község mindennemű jövedelmét a pénztárnok kezeli, a bevételeket és kiadásokat pedig szabályszerű utalványozás alapján a pénzbefizető vagy pénzfelvételre jogosult fél ellennyugtája és nyugtája ellenében eszközli. Ennélfogva a pénztárnok által teendő jogérvényes kifizetések eszközzésére feltétlenül szükségesek:

a) A községi bíró által jegyzőkönyvi szám alatt kiállított, községi pecséttel ellátott s a községi, illetve körjegyző által ellenjegyzett utalványozási rendelet;

b) a pénz felvételre jogosított szabályszerűleg szerkesztett átvételi nyugtája;

21. A pénztári bevételezéseknél a községi bíró szabályszerű beutalásain kívül az egyes fizető felek szabályszerűleg kiállított és sajátkezű névaláírásával ellátott ellennyugtája is beveendő s azon naplócikkhez csatolandó, mely alatt a pénzbefizetés eszközöltetett.

22. Azon esetben, ha a pénz felvételre jogosult fél irni nem tud, a nyugtatványra jegyzett neve elé saját kezének keresztvonása szükséges és ez a névaláíró és egy tanu által bizonyítandó. Ha a pénzfelvevő fél teljesen ismeretlen, névaláírásának hatósági hitelesítése is szükséges.

23. Mindazon okmányok, melyek a megelőző §§-okban felsorolt feltételeknek meg nem felelnek, annál is inkább visszatartandók, mivel a szabálytalanul eszközölt kifizetésekért a pénztárnok anyagilag is felelős.

24. Szabályszerű utalványozás alapján bevett vagy kifizetett pénzösszeget pénztárnok, a költségvetési rovat, a hó és nap megjelölése, valamint a tárgy rövid körülírásával a **D.** minta szerint szerkesztett naplóba sorrend szerint bevezetni s azt rendezett tanácsu városokban naponként, kis és nagy községekben pedig hetenként rovaton belül lezárni köteles. Megjegyzendő, hogy mindazon bevételekről és kiadásokról, melyek külön elszámolási ágat képeznek, mint szegény-alap, betegápolási alap stb., külön pénztári naplók vezetendők.

25. Egy egész évre szóló és füzetekben készítendő pénztári naplók lapszámozandók, zsinórral összefűzendők és rendezett tanácsu városokban a polgármester és számvevő, nagy és kis községekben a járási főszolgabíró vagy annak törvényes helyettese által a napló kül lapján a lapok számát jelző hitelesítési záratékkal ellátandók.

26. Egy nemű oly bevételek, melyek igen gyakran fordulnak elő, mint különösen községi adó és egyéb készpénzbeli kivetések után befolyó összegek, a pénztári naplóban nem közvetlenül vezetendők be, hanem külön jegyzékben, vagyis az **E.** minta szerint vezetendő beszédési lajstromokba gyűjtetnek, a honnan aztán egy havi zárlat után a felgyűlt összeg a pénztári naplóba átvitetik, pld. a pénzbeszédési lajstrom 1—25 tétele alá befolyt községi pótdadó bevétel 125 frt 50 kr stb.

Ezen beszédési lajstromok szintén egy egész évre szóló, lapszámozott, átfűzött és hitelesítési záratékkal ellátott füzetekben készitendők.

27. A pénztári napló egyes tételei rendezett tanácsu városokban naponként, községekben pedig hetenként átírandók az **F.** minta szerint szerkesztendő számadási főkönyvbe.

Rendezett tanácsu városokban a számadási főkönyv elkészítése és az előírások teljesítése a városi számvevőség; évközben vezetése és az év végévi lezárása pedig a pénztárnokkal együtt az ellenőr feladatához tartozik.

Nagy és kis községekben pedig a főkönyvet a községi, illetve körjegyző köteles vezetni.

28. A számadási főkönyv, mely a községi törvény 141. §-ában érintett számadással azonos, a megerősítést nyert költségvetés rovatainak megfelelően szerkesztendő, miért is annyi és oly című rovatokkal kell birnia, mint a mennyi a költségvetésben felvétel, megjegyezvén, hogy még a költségvetésben nem szereplő, a vagyonkezelésre végleges behatással nem bíró átfutó bevételeknek és kiadásoknak is megfelelő rovatok nyitandók.

Minthogy pedig a számadási főkönyv nemcsak a bevételek és kiadásoknak a költségvetési rovatok alá való osztályozására szolgál, hanem arra is, hogy valamint a számadók, úgy a pénztárt ellenőrző, illetve az utalványozási joggal felruházott közegek is valamennyi bevételek és kiadások iránt részletes átnézetet szerezhessenek, még pedig nem csupán arról, a mi valósággal befolyt, vagy kiadatott, hanem arról is a mi bevételezendő vagy kiadandó lett volna.

Ennélfogva a „Tartozás“ hasámba első sorban az előző évről áthozott bevételi vagy kiadási hátrálék, második sorban a számadási évre jóváhagyott költségvetésből esetleg szerződésből és illetékes utalványozásból megállapított illetőség mutatandó ki.

A „Lerovás“ adatait a pénztári napló szolgáltatja.

A „Hátrálék“ pedig a „Tartozás“ és „Lerovás“ című hasábk egybevetése útján a bevételi vagy kiadási hátrálékot, illetve a község készpénzbeli követeléseit vagy tartozásait mutatja ki.

29. A számadás két részre u. m. bevételi és kiadási részre oszlik.

A számadás bevételi tárgyát képezik :

a) a megelőző évi zárszámadás rendén megállapított és bevett pénztári készlet ;

b) a megelőző évben hátrálékban maradt s a leltárban is felvett községi követelések, I. cím „Mult évi hátrálék követelések“ általános elnevezéssel ;

c) a számadási évre költségvetésileg előirányzott, de leltárilag már biztosan meghatározott községi folyó jövedelmek a tárgy természetéhez képest „Községi tőkepénzek kamatai“, „Községi jogok jövedelmei“ stb. általános elnevezéssel és II., III. czimmel jelezve.

30. A zárszámadásnak a megelőző §. a) pontja alatt jelzett tárgya ezen megnevezéssel „Mult évi számadás szerinti maradvány“ minden számmal jelzett czim nélkül a számadás 1-ső folyó száma alá vezetendő be. A többi tárgyak pedig az azoknak megfelelő s számmal is jelzett czimek alatt 2, 3, 4, 5 stb. folyó számok alá jönnek, s ezen folyó számok mindaddig meg nem szakaszthatók, míg mindenféle tényleges bevétel a számadásba bevezetve nem lett.

A számadás bevételi részének 1-ső folyó számát okmányolni nem kell, mivel annak valóságát a megelőző évi zárszámadás kivonata mindig igazolja.

Ellenben a „mult évi hátralék követelések“ és „községi tőkéek kamatai“ czimek folyó számai a felek ellennyugtáin kívül utalványozási rendelettel is igazolandó.

Azon folyó számok, melyek alatt a „Községi jogok“ és „Községi fekvőségek“ czimű jövedelmek vétetnek számadásba, ezen fentt elősorolt okmányokon kívül haszonbéri szerződéssel, vagy árverezési jegyzőkönyvvel az „Előre nem látott jövedelmek“ czim folyó számai a képviselő testület számmal ellátott határozatainak kivonataival, a „Községi adóból“ czim pedig a kivetési és beszedési lajstrom egy-egy példányával is felszerelendő.

31. A kiadási rész tárgyait képezik :

a) A községnek a megelőző évről netalán hátralékban levő tartozásai, melyeknek kifizetése I. czim „Mult évi hátralék tartozások“ általános elnevezéssel részletesen vezettetik számadásba ;

b) a község folyó tartozásai, melyeknek kifizetése :

II. czim „A község államadója.“

III. „ „Tisztviselők rendes fizetése.“

IV. „ „Ezek mellékjárulékai.“

- V. czim „Szolgaszemélyzet rendes bére.“
- VI. „ „Ezek mellék járuléakai.“
- VII. „ „Irodai szükségletek.“
- VIII. „ „Utazási költségek.“
- IX. „ „Községi épületek fenntartása.“
- X. „ „Előre nem látott költségek“

általános elnevezések alatt részletesen úgy vezetendők számadásba, hogy minden czimnél külön folyó számok alatt kitüntetve legyen az, hogy kinek, miért, mennyi kiadandó összegből, mikor, mennyi adatott ki és még mennyi van hátralékban. A kiadások folyó számai 1-en kezdődnek s szakadatlanul folytatandók mindaddig, a míg mindenféle kiadás számadásba vezetve nem lett.

Minden kiadási tétel az utalvány rendeleten és pénz felvételre jogosult szabályszerű nyugtáján kívül a tárgy természetéhez képest még a képviselő testület határozatainak szabályszerű jegyzőkönyvi kivonatával, felsőbb hatósági intézkedéssel vagy vállalati szerződéssel, esetleg árlejtési jegyzőkönyvvel is okmányolandó.

32. Az egyes czimek alatt eszközölt bevétel, vagy kiadás rovaton belől, azaz a „Tárgy megnevezés“ rovatában külön-külön összegelendő s úgy a bevételi mint kiadási czimek összegei a megfelelő, azaz a számadás bevételi és kiadási részének a végén, rovaton belől összevonandók s a két összevonás eredménye a zárszámadás végén összehasonlítandó, mely a végeredményt adja.

33. A bevételek és kiadások egyes folyó számaihoz tartozó okmányok darabszám szerint az illető folyó számok alatt törtszám alakban jelzendők péld.: $\frac{2}{5}$, melyek közül a felső a folyó számot, az alsó pedig a folyó számhoz tartozó okmányok darab számát jelzi.

34. Ugy a bevételek, mint a kiadások egyes folyó számaihoz tartozó okmányok egy-egy külön papír kötés alá teendők s az okmányokra a zárszámadás megfelelő része és folyó száma; a kötésre pedig a zárszámadás megfelelő része, folyó száma és az okmányok darab száma pontosan feljegyzendő, pld. Bevételi rész 10 tétel 10 frt, 5 drb.

35. A fenti § szerint egyes folyószámonként elkülönített okmányok közül az egyes czimekhez tartozók ismét egy főkötés alá szorítandók össze s a kötésre a számadás megfelelő része, czime és az okmányok darab száma hasonló pontossággal feljegyzendő, pld. Kiadás I. cím 15 darab.

36. A czimenként elkülönített bevételi és kiadási okmányok külön kötés alá teendők és a keresztkötésen az abban foglalt okmányok darab száma jelzendő, pld. Bevételi okmányok 200 darab. Kiadási okmányok 250 darab.

IV. FEJEZET.

U t a l v á n y o z á s.

37. Az utalványozási jog, mely a törvényhatóságilag jóváhagyott költségvetésen alapul, tulajdonképp a községi képviselő testületét, a költségvetés végrehajtásával való megbízás folytán azonban annak keretén belül és korlátai között a tanácsot, illetve községi elöljáróságot illeti meg, mely a községi törvény 127. §-a értelmében a költségvetés szoros megtartásáért anyagilag is felelős.

38. Kisebbségi kiadásokra és sürgősség esetében a polgármester 100 frt, a községi bíró 20 frt összeg erejéig saját felelősségükre is utalványozhatnak. Ezen utalványozások azonban a tanácsnak illetve községi elöljáróságnak a legközelebbi ülésen bejelentendők.

39. Az utalványozás mellőzésének csak oly kis községekben van helye, melyekben pénztárnok nincs s a bíró egyszersmind pénzkezelő is, mert azon kisebb kiadások, melyeket a megelőző §. szerint a bíró sürgősség esetén saját felelősségére tehet, ilyen esetben utalványozásnak megelőzését nem igényelhetik.

40. Az utalvány, mely a számadási okmányra, (nyugtára, számlára stb.) vezetett záradékból is állhat, mindig írásban és rendes jegyzőkönyvi szám alatt adatik ki.

41. Az utalványnak a következőket kell magában foglalnia :

a) az utalványozott összeg mennyiségét és a pénz felvételre jogosított nevét;

b) a kifizetendő összeg rendeltetését és azon körülményt, vajjon az utalványozott összeg bélyeges vagy bélyegtelen nyugtára fizetendő-e ki;

c) a költségvetési címet, melynek terhére a kiutalás eszközöltetett, pld. N. N. helybeli asztalos fokszerűen bélyegzett nyugtájára a község háza részére megrendelt és elkészített egy darab szék ára fejében utalványoztatik a községi pénztár irodai szükségletek czimen engedélyezett hitel terhére Egy (1) forint 50 krajczár összeg.

42. A szabálytalanul tett utalványozásokért az utalványozó felelősséggel és kártérítéssel is tartozik.

V. FEJEZET.

Szám-ellenőrködés.

43. A képviselő testület szám ellenőrködési jogát rendezett tanácsu városokban a számvevő, nagy és kis községekben pedig a községi, illetve körjegyző az alábbiak szerint gyakorolja:

a) a pénztári forgalom ellenőrzése tekintetéből minden utalványozási rendelet, valamint pénzbefizetési ellennyugtát ellen és egyidejűleg a költségvetés czimeinek megfelelően beosztott számviteli főkönyvben feljegyez;

b) azon esetben, ha az utalványt a megerősítést nyert költségvetéssel megegyezőnek nem látja, az ellen előterjesztéssel élhet ugyan, azonban ha az utalványozó kiadott rendeletéhez továbbra is ragaszkodik, az ellenjegyzés és elkönyvelés meg nem tagadható;

c) a községi adók kivetését eszközli s azok mikénti befizetését nyilvánlatban tartva, vezeti a kivetési főkönyvet a **G.** minta szerint;

d) azon indokból, hogy a községi kölcsöntökék állása bármikor betekinthető legyen, a „tőkekönyvet“ vezeti;

e) a kamat lejáratí és egyéb pénzbeízetési határidőkről nyilvántartást vezet s ezekről időről-időre indokolt jelentés mellett hátráléki kimutatást terjeszt elő;

f) a házi pénztárnokot a pénzkezelési szabályok mikénti megtartása íránt szigoruan és személyes felelősség terhe alatt ellenőrzí és mutatkozó szükség esetén a helyzetről írásbeli jelentést terjeszt elő.

VI. FEJEZET.

Pénztári vizsgálat

44. A pénztárt, rendezett tanácsu városokban a polgármester, az ügyész és számvevő közbejöttével, nagy és kis községekben a bíró egy előljárási taggal és a jegyzővel havonkint legalább egyszer, váratlanul, azaz a pénzkezelő előleges tudósítása nélkül megvizsgálni köteles.

Ezenkívül pénztár vizsgálat eszközrendő akkor is, ha a pénztárnok személyében változás történik, vagy a pénztári álladék véletlen események (tűzvész, tolvajlás stb.) folytán megkárosított.

45. A pénztári vizsgálat nem csak a pénztári álladék megállapítására, hanem az ügykezelésre és számvitelre is kiterjesztendő.

46. A pénztári vizsgálat megejtése alkalmával a következő irányelvek tartandók szemelött:

a) a bizottság első teendője a pénztár kulcsainak átvétele, utána pénztári naplók lezárása és a pénztári készlet megállapítása;

b) az ekkép eredményezett összeg a számvevő vagy jegyző által előzetesen elkészített számviteli főkönyv szerinti összeggel pontosan összehasonlítandó, s különbözet esetén a pénztári napló és számviteli főkönyv között fennforgó eltérés oka kipuhatólandó és a kiderített hiba azonnal helyrehozandó;

c) a lezárás alapján előtűntetett pénztári készlet a naplóban rovaton belül betűvel is kiírandó és a vizsgálat idejének megjelölése mellett a bizottság tagjai által aláírandó;

d) a naplókészlet számbavétele után a pénztár felnyitandó s a benne elhelyezett pénzkészlet a különböző pénznemek pontos feljegyzése mellett megszámlálandó;

e) azon esetben, ha a pénztárban talált összeg a napló szerinti készletet meghaladja, a többlet a pénztár javára esik és a naplóban azonnal bevételbe helyezendő, ha pedig hiány mutatkoznék, a különbözet a pénztárnok által a bizottság jelenlétében készpénzben kiegyenlítendő.

47. A pénztárvizsgálat eredményéről a vizsgáló küldöttség a pénztárvizsgálati jegyzőkönyv előterjesztése mellett mindannyiszor a képviselő testületnek jelentést tesz.

VII. FEJEZET.

Beszámolás és számbírálat.

48. A községi pénztárnok által két példányban ezen szabályrendelet 28, 29, 30 és következő §§-ai szemelött tartásával elkészített és felszerelt számadás a következő év február hó 1-ig pénzkezelő által a községi képviselő testület elé terjesztendő.

49. A községi képviselő testület az előterjesztett számadást a községi törvény 142. és következő §§-ai értelmében felülvizsgálja s a mennyiben észrevételek merülnek fel, azokat számadókkal a szükséges felvilágosítás megtétele végett közli.

50. A képviselő testület által tárgyalt számadás az azokra vonatkozó észrevételek és a pénzkezelő által tett igazolás kíséretében márczius hó 1-ig a járási szolgabírói hivatal útján felülvizsgálat végett a megye törvényhatóságához felterjesztendő.

51. Ha a megyei számvevőség az észrevétel nélkül felterjesztett számadást helyesnek találja, vagy az első foku vizsgálat alkalmával tett észrevételeken kívül újak nem merülnek fel, azok pedig a számadók igazolása alapján elbírálhatók, a számadási ügy végleges elbírálás végett a megye közgyűlése elé terjesztendő.

52. Azon esetben, ha a számadásra tett észrevételek még további tárgyalást kívánnak, vagy esetleg a megyei számvevői

vizsgálat folyamán új észrevételek merülnek fel, a számvevői észrevétel a megyei alispán útján a községi elöljárósággal, illetve felelős számadókkal záros határidő alatt nyilatkozat tétel végett közlendő.

E nyilatkozat behatóan megbirálandó és ha az ügy még teljesen tisztázottnak nem tekinthető, második észrevételek teendők, melyekre szintén záros határidő alatt beveendő a felelősségre vontak második válasza. Csak ennek tüzetes felülvizsgálata után terjesztendő az ügy, határozat hozatal végett a vármegyei közgyűlés elé.

A közgyűlési határozat a számvevői előterjesztés alapján oly alakban szerkesztendő, hogy abban a számadás felülvizsgálata során felmerült marasztalások a számadási főösszegek és így tehát a pénztári maradványok változtatása nélkül külön pontok alatt önállóan és kimerítő indokolással felsoroltassanak.

Székelly-Udvarhelyt, 1891. évi márczius 13-án.

Dr. Török Albert,
alispán.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága Sz.-Udvarhelyt 1887. évi május 5-én tartott rendes közgyűlésében 34 szám alatt ezen szabályrendeletet jóváhagyta.

Dr. Török Albert,
alispán

35345.

IV—7.

Magyar kir. belügyminiszter.

Jelen szabályrendeletet az 1886. évi XXII. t.-cz. 140. §-a alapján ezennel jóváhagyom.

Budapesten, 1891. évi június hó 5-én,

a miniszter helyett :
Lukács György,
államtitkár.

A. minta.

34—1887. számhoz.

that. bizotts.

_____község 18__évi

leltára.

vagyon leltára 18 _____ évi

[illegible]

B. minta.

34—1887.

that. biz. számhoz.

_____ község 18____évi

pótadó kivetési lajstroma.

Ház- szám	Sor- szám	Az adófizető neve	Adó alap				Tartozás							
			Összes állami egyenest adó		Csupán földadó		Községi pótdadó							
							az összes egyenes állami adó után 10 %		csupán földadó után 10 %		a többi egyenes adó után 10 %			
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr			
1	45	Pataki Sándor	200	50	20	05

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23354. számhoz.

IV. b. B. M. 1886.

34—1887.

tvh. biz. szhz.

C. minta.

Költségvetési előirányzat.

Vármegye

Járás

Községnek az 189 -ik évre vonatkozó

[illegible]

34—1887.

that. biz. számhoz.

D. minta.

_____község 18____évi_____

pénztári naplója.

34—1887.

that. biz. számhoz.

E. minta.

Beszédési lajstrom.

34 — 1887.

thb. számhoz.

F. minta.

Számadási főkönyv.

34—1887.

tvhb. számhoz.

G. minta.

Kivetési főkönyv.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

CHICAGO, ILL.

60637-1508

1968

1969

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

1987

1988

1989

1990

1991

1992

1993

1994

1995

1996

1997

1998

1999

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

2007

2008

2009

2010

2011

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2020

2021

2022

2023

2024

2025

2026

2027

2028

2029

2030

2031

2032

2033

2034

2035

2036

2037

2038

2039

2040

2041

2042

2043

2044

2045

2046

2047

2048

2049

2050

2051

2052

2053

2054

2055

2056

2057

2058

2059

2060

2061

2062

2063

2064

2065

2066

2067

2068

2069

2070

2071

2072

2073

2074

2075

2076

2077

2078

2079

2080

2081

2082

2083

2084

2085

2086

2087

2088

2089

2090

2091

2092

2093

2094

2095

2096

2097

2098

2099

2100

2101

2102

2103

2104

2105

2106

2107

2108

2109

2110

2111

2112

2113

2114

2115

2116

2117

2118

2119

2120

2121

2122

2123

2124

2125

2126

2127

2128

2129

2130

2131

2132

2133

2134

2135

2136

2137

2138

2139

2140

2141

2142

2143

2144

2145

2146

2147

2148

2149

2150

2151

2152

2153

2154

2155

2156

2157

2158

2159

2160

2161

2162

2163

2164

2165

2166

2167

2168

2169

2170

2171

2172

2173

2174

2175

2176

2177

2178

2179

2180

2181

2182

2183

2184

2185

2186

2187

2188

2189

2190

2191

2192

2193

2194

2195

2196

2197

2198

2199

2200

2201

2202

2203

2204

2205

2206

2207

2208

2209

2210

2211

2212

2213

2214

2215

2216

2217

2218

2219

2220

2221

2222

2223

2224

2225

2226

2227

2228

2229

2230

2231

2232

2233

2234

2235

2236

2237

2238

2239

2240

2241

2242

2243

2244

2245

2246

2247

2248

2249

2250

2251

2252

2253

2254

2255

2256

2257

2258

2259

2260

2261

2262

2263

2264

2265

2266

2267

2268

2269

2270

2271

2272

2273

2274

2275

2276

2277

2278

2279

2280

2281

2282

2283

2284

2285

2286

2287

2288

2289

2290

2291

2292

2293

2294

2295

2296

2297

2298

2299

2300

2301

2302

2303

2304

2305

2306

2307

2308

2309

2310

2311

2312

2313

2314

2315

2316

2317

2318

2319

2320

2321

2322

2323

2324

2325

2326

2327

2328

2329

2330

2331

2332

2333

2334

2335

2336

2337

2338

2339

2340

2341

2342

2343

2344

2345

2346

2347

2348

2349

2350

2351

2352

2353

2354

2355

2356

2357

2358

2359

2360

2361

2362

2363

2364

2365

2366

2367

2368

2369

2370

2371

2372

2373

2374

2375

2376

2377

2378

2379

2380

2381

2382

2383

2384

2385

2386

2387

2388

2389

2390

2391

2392

2393

2394

2395

2396

2397

2398

2399

2400

2401

2402

2403

2404

2405

2406

2407

2408

2409

2410

2411

2412

2413

2414

2415

2416

2417

XLII.

Függelék az ebadó szabályrendelethez.

Község (város)

Járás

Törvényhatóság

Összeírási kimutatása községben (városban) találtató ebeknek.

Folyószám (egy- uttal a bejelentési úrlap folyószáma)	Az eb- tulajdo- nos neve, lakása	A birtokában levő ebek száma	Ezekből	Adó alá nem esik	Az adó alá esők után fizetendő	Jegyzet
			luxus eb	házőrző	luxus-kutya	
			agár v. kopó	házőrző	agár v. kopó	
			vizsla	házőrző	vizsla	
			házőrző	házőrző	házőrző	
			pásztor kutya	pásztor-kutya	pásztor-kutya	
			mészáros kutya		mészáros kutya	
					Osszesen	

Község (város)

Járás

Törvényhatóság

Ebtartási összeírásnak alapul szolgáló bejelentési űrlap.

Az ebtulajdonos neve

Lakás (utca, házszám)

A birtokában található ebek száma

minősége (faj, nem, kor)

Kelet és aláírás.

A pénztári napló folyószáma

Község (város)

Járás

Törvényhatóság

Elismervény

arról, hogy N. N. községi lakos, az 18 _____ évi összeírás _____
folyószáma alatt felvett _____ drb kutyájára kirótt _____ azaz
_____ forint összeget alólirott ^{községi} _{városi} pénz-
tárnok (bíró) kezeihez mai napon hiány nélkül lefizetett.

Kelet

aláírás pecsét.

A _____ törvényhatóság ebtartási szabályrendeletének
kivonata.
